

KNJIGA PROROKA JEREMIJE

oktobar, novembar, decembar 2015.

Sadržaj:

1. Poziv za proročku službu	5
2. Teške prilike (unutrašnje i spoljašnje)	13
3. Pet poslednjih Judinih careva	21
4. Ukor i kazna	29
5. Prorokove nevolje	37
6. Simbolična dela	45
7. Nastavak nevolja.....	53
8. Josijine reforme	61
9. Jeremijin jaram	69
10. Razorenje Jerusalima.....	77
11. Zavet	85
12. Povratak u Egipat.....	93
13. Jeremijine pouke	101

Knjiga proroka Jeremije

Autor: Imre Tokić

Broj: 4/2015.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Tomislav Stefanović

Izdaje:

TIP Preporod, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema: mr Radomir Grujić

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2015.

Tiraž: 1200

© [2015] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve®. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagodava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve®. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve® su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve® i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

MI-YITTAN

Jevrejski jezik, kojim je pisana Biblija, kao i većina jezika, prožet je idiomima, rečima ili izrazima koji imaju drugačije značenje od onoga koje nam se u prvi mah čini da imaju. Jedan takav primer predstavlja i izraz *mi-yittan*, koji se sastoji od dve jevrejske reči: *mi*, upitne reči »ko« i *yittan*, koja znači oblik »daće«. Prema tome ovaj izraz znači: »Ko će dati?«

Međutim, u Bibliji na jevrejskom jeziku ovaj izraz izražava nečiju želju ili težnju, i odnosi se na nekoga ko mnogo želi nešto. Na primer, kada su deca Izrailjeva napustila Egipat, suočavajući se sa izazovima u pustinji, uzviknula su: »Kamo da smo pomrli od ruke Gospodnje u zemlji misirskoj!« (2. Mojsijeva 16,3) Izraz »kamo da smo«, odnosno »da smo samo« potiče od izraza *mi-yittan*. U Psalmu 14,7. David izgovara: »(O), ko će poslati sa Siona pomoć Izrailju?« U jevrejskom jeziku stih ne počinje rečju »o«, već izrazom *mi-yittan*. U Knjizi o Jovu 6,8. u stihu u kome Jov podiže svoj glas i kaže: »O, da bi mi se ispunila molba«, reč »o« potiče od izraza *mi-yittan*.

Još jedan primer nalazimo u 5. Mojsijevoj 5,29. Sećajući se istorije Božjeg providenja, Mojsije podseća decu Izrailjevu na molbu da on, Mojsije, razgovara sa Gospodom umesto njih, da ne bi umrli. Prema Mojsijevim rečima, Gospod, zadovoljan njihovom molbom, tada je rekao: »O, kad bi im bilo srce svagda tako da Me se boje i drže sve zapovijesti Moje svagda.«

Reč prevedena kao »o« zapravo je *mi-yittan*.

Neverovatno! Ovde je Gospod, Bog Stvoritelj, Onaj koji je stvorio prostor, vreme i materiju, Onaj koji je pozvao naš svet u postojanje, Onaj koji je udahnuo Adamu duh životni, upotrebio izraz koji se obično povezuje sa slabošću i ograničenjima karakterističnim za ljudski rod.

Razmišljajte o slobodnoj volji. Razmišljajte o granicama onoga što Bog može da učini usred velike borbe. Ova upotreba izraza *mi-yittan* otkriva da Bog neće pogaziti slobodnu volju (jer onog trenutka kada to učini, to više neće biti slobodna volja).

Starozavetna knjiga koja u najvećoj meri otkriva stvarnost Božje želje da Mu ljudi budu poslušni i ljudsku sklonost da ne budu poslušni, jeste Knjiga proroka Jeremije, koja će biti predmet proučavanja u ovom tromesečju. U vreme velikih geopolitičkih promena na starom Bliskom istoku, Knjiga proroka Jeremije izveštava o prorokovoj službi i poruci koja mu je poverena, dok on verno i sa žarom propoveda Božju vest narodu, koji uglavnom ne želi da sluša.

Počevši od poziva upućenom proroku, Knjiga proroka Jeremije vodi nas kroz nekoliko decenija biblijske istorije. Gospod koristi ovog mladog (kasnije već starog) čoveka da objavi osnovne istine koje su temelj biblijske vesti od samog početka. Od svih duhovnih istina iznetih u knjizi, sledeće reči su suština onoga što Gospod traži od svog naroda: »Ovako veli Gospod: Mudri da se ne hvali mudrošću svojom, ni jaki da se ne hvali snagom svojom, ni bogati da se ne hvali bogatstvom svojim. Nego ko se hvali, neka se hvali tijekom što razumije i poznaje Mene da sam Ja Gospod koji činim milost i sud i pravdu na Zemlji, jer Mi je to milo, govori Gospod.« (Jeremija 9,23.24)

Čitajući Knjigu proroka Jeremije, poći ćemo na putovanje, duhovno putovanje koje seže do najvećih dubina ljudske pokvarenosti i visine, sjaja i veličanstva našeg Gospoda, koji sa tih visina podiže svoj glas i obraća se nama, palim ljudskim bićima: *Mi-yittan, kad bi im srce bilo svagda tako!*

Dr Imre Tokić je upravnik katedre za Stari zavet na Adventističkom teološkom fakultetu u Pecelu, u Mađarskoj. Profesor je Starog zaveta i jevrejskih verskih nauka, a takođe ima i titulu doktora prava.

POZIV ZA PROROČKU SLUŽBU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Isaija 1,19; Jeremija 7,5-7; 1. O carevima 2,26; Jeremija 1,1-5; Isaija 6,5; Jeremija 1,6-19; Matej 28,20.

Tekst za pamćenje: »Prije nego te sazdah u utrobi, znah te; i prije nego izide iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te.« (Jeremija 1,5)

O Jeremijinom životu znamo više nego o životu drugih starozavetnih proroka. Biografske činjenice iz ove knjige pomažu nam da bolje shvatimo njegovu proročku službu. Jeremija je izvršio takav uticaj na istoriju da su mu kao proroku i u Isusovo vreme ukazivali poštovanje.

Njegov rad je, u isto vreme, meren ljudskim merilima, postigao slab uspeh. Uprkos decenijskom vatrenom opominjanju i molbama, narod uglavnom nije slušao vest koju im je Gospod slao preko proroka.

Jeremija se, ipak, uprkos protivljenjima, nije mogao potkupiti; stajao je kao »tvrđ grad i kao stub gvozdren i kao zid mjedeni« (Jeremija 1,18), ali ne u svojoj snazi, već u Gospodnjoj.

Jeremijin život nije uvek bio ispunjen radosnim trenucima. Poziv mu je doneo patnju, tugu, odbacivanje, čak i tamnicu. Još teže mu je bilo što su ove mnoge nevolje bile pokrenute od strane onih kojima je želeo da pomogne i koje je težio da usmeri u dobrom pravcu. Tako je Jeremija na svoj način doživeo ono sa čime će se Isus lično suočiti stotinama godina kasnije u istoj zemlji.

Proroci su u skladu sa svojim pozivom bili odlučni čuvari Božjeg zakona. Čvrsto su se držali zaveta i Deset zapovesti (Jeremija 11,2-6). U tekstu u Knjizi proroka Miheja 3,8. dat je kratak pregled prorokovog rada: »Da kažem Jakovu zločinstvo njegovo i Izrailju grijeh njegov.« Ideja o grehu je, naravno, besmislena izvan Zakona (vidi: Rimljanima 7,7).

Kakvu poruku su proroci uputili narodu? U kojoj se meri ta poruka odnosi i na nas danas? Isaija 1,19; Jeremija 7,5-7; Jezekilj 18,23. (Vidi: Matej 3,7-11)

Božji sud je moguće izbeći. Međutim, nastupao je kada se narod nije odvrtao od svojih zlih puteva. Doživeti promenu nije lako, naročito kada se ljudi naviknu da čine zlo. Cilj poruke koju su proroci upućivali bio je da narod uvidi koliko su rđava njegova zla dela, i kakve ga posledice čekaju ako ih ne napusti. Ova vest, naravno, nije bila njihova, već Gospodnja.

Proroci obično ne govore o tome kako im je Božja reč otkrivena ili kako su je čuli. Ponekad im se Bog neposredno obraćao; ponekad bi ih Sveti Duh dodirnuo u snovima ili viđenjima ili, možda, putem »glasa tihog i tankog«. (1. O carevima 19,12) Bez obzira kako su primili vest, proroci su imali misiju, ne samo da prenesu Božju volju narodu, već, ako je bilo potrebno, da je iznesu kraljevima, carevima i vojskovođama.

Ovaj zadatak nosio je veliku odgovornost: ako kažu istinu, ovi moćni ljudi mogu da im oduzmu život; ali ako ne ukažu na istinu, Božji sud, takođe, može doći na njih. Biti prorok predstavlja težak zadatak, i prema onome što možemo zaključiti u skladu sa Biblijom, oni koji su primili taj poziv, ozbiljno su ga shvatili.

Može nam biti drago što jesu, jer je njihova vest preko Biblije stigla do nas. U tom smislu, njihove reči još uvek prenose vest, čak i danas. Sada se postavlja isto pitanje kao i u Jeremijino vreme: »Da li ćemo poslušati?«

Šta nam proroci posle toliko dugog vremena i dalje govore? Šta je suština njihove osnovne poruke upućene Božjem narodu?

JEREMIJINO PORODIČNO POREKLO

U 1. O carevima pročitajte 1. poglavlje i 26. stih 2. poglavlja. Šta je prethodilo izgnanstvu Avijatara u njegov dom u Anototu?

Kada je ojačao svoju vlast, Solomun je, u vreme sukoba sa Adonijom oko prestola, uklonio sveštenika Avijatara sa položaja i poslao ga u izgnanstvo u njegov rodni grad, Anotot, za koji se veruje da se nalazio oko 5 kilometara severoistočno od Jerusalima. Helkija, Jeremijin otac, bio je član svešteničke porodice koja je živela u Anototu. Neki istraživači smatraju da je Jeremijina porodica možda potekla od Avijatara. Bez obzira da li je to tačno ili ne, iz Knjige proroka Jeremije 1,1. saznajemo da je prorok imao uzvišeno poreklo. Vidimo da je tokom proročke istorije Gospod pozivao različite ljude – pastire, rabine, ribare, sveštenike – u proročku službu.

»Kao pripadnik levitskog sveštenstva, Jeremija se od detinjstva pripremao za sveti poziv. U toku tih srećnih godina pripremanja nije ni shvatao da je još od rođenja određen da bude 'prorok narodima', pa je, kada je stigao božanski poziv, bio obuzet svešću o svojoj nedostojnosti. 'O, Gospode! Gospode', uzviknuo je, 'evo, ne znam govoriti, jer sam dijete!' « (Jeremija 1,5.6) (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 407. original)

Sveštenici su trebalo da budu moralne i duhovne vođe naroda; date su im važne uloge preko kojih su vršili uticaj u skoro svim oblastima duhovnog života naroda. Neki su bili verni tom zadatku; drugi su ga zloupotrebili i prekršili na načine koje ne možemo ni zamisliti. Prorok je, kao što ćemo uskoro proučavati u Knjizi proroka Jeremije, snažno govorio protiv ovih nevernih sveštenika, koji su se pokazali nedostojnim odgovornosti i poziva koji su im bili povereni.

Koje su vaše duhovne odgovornosti, bilo u kući, u crkvi, ili na nekom drugom mestu? Ako bi neki prorok sada razgovarao sa vama o tim odgovornostima, šta bi vam rekao?

POZIV UPUĆEN JEREMIJI ZA PROROČKU SLUŽBU

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 1,1-5. Šta ovaj tekst govori o pozivu koji je bio upućen Jeremiji?

Poput drugih proroka u Starom zavetu (i Pavla u Novom; vidi: Galatima 1,1; Rimljanima 1,1), Jeremija nije govorio o tome ko ga je pozvao. U ovim stihovima bio je veoma jasan, kao i u ostalim tekstovima u svojoj knjizi, da je ono što je govorio bila »Reč Gospodnja« koju je primio. Nema sumnje da ga je ovo njegovo vatreno ubjeđenje osposobilo da ide napred uprkos velikom protivljenju, patnji i nevoljama.

Jeremija je primio poziv u 13. godini Josijine vladavine, oko 627/626. godine pre nove ere. Ne znamo tačno koje godine je prorok bio rođen, ili u kome uzrastu je započeo svoju službu. On je sebe, kao što ćemo videti, smatrao detetom, nekim ko je previše mlad za zadatak koji mu je poveren.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 1,4.5. Kakvu sigurnost i snagu je Jeremija primio iz ovih reči?

Bog je izabrao Jeremiju za proroka pre nego što se rodio. Bog ga je od trenutka začeća izdvojio za ovu proročku ulogu. Reči prevedene kao »posvetih te« (5. stih) potiču od glagola koji, između ostalog, znači »biti posvećen«, »biti svet« i »posvetiti«. Njegovo značenje je, takođe, povezano sa službom u Svetinji, jer reč »svetinja« potiče od istog korena. Ideja koju sadrži jeste da se nešto ili neko »izdvaja za svetu službu«. To je ono što je Bog planirao za Jeremiju, čak i pre njegovog rođenja. Ovi tekstovi ne uče o prapostojanju ili predestinaciji. Oni uče o Božjem predznanju.

Bog zna kraj od samog početka. Kakvu utehu možemo izvući iz ove čijenice usred nevolja sa kojima se neizbežno suočavamo?

OKLEVANJE PROROKA

Uprkos Gospodnjem uveravanju da ga je izabrao za ovaj zadatak, mladi čovek se uplašio, smatrajući da nije dorastao tome. Možda nije hteo da prihvati zadatak zato što je poznao tadašnje duhovne prilike, koje nisu bile nimalo dobre, i zato što je znao šta mora biti učinjeno.

Uporedite tekst iz Knjige proroka Jeremije 1,6. sa tekstom iz Knjige proroka Isaije 6,5. i 2. Mojsijeve 4,10-15. Šta je zajedničko u svim ovim događajima?

Niko od ovih ljudi, kakvi god razlozi da su u pitanju, nije smatrao da može da ispuni zadatak. Možda je upravo osećanje nedostojnosti i nesposobnosti za tako izuzetan i važan posao bio ključni preduslov za proročku službu. Biti onaj koji govori u Stvoriteljevo ime? Nije ni čudo što su ustuknuli pred zadatkom, makar u početku.

Zapazite, takođe, kakav je odgovor dao Jeremija kada je primio poziv. Odmah je spomenuo svoju nesposobnost da vešto govori, kao što je i Mojsije učinio. Isaija je, takođe, u svom odgovoru, spomenuo svoja usta i usne. Znali su, bez obzira šta se pod njihovim pozivom podrazumevalo, da će biti obuhvaćeni govor i komunikacija. Primaće poruke od Boga i samim tim biće odgovorni da te vesti objave drugima. Za razliku od nas danas, oni nisu mogli da se služe Internetom ili da pošalju SMS poruku. Sretali su se sa ljudima licem k licu. Morali su da stanu pred neprijateljski raspoložene vođe ili samovoljni narod i upute im oštre reči prekora i opomene. Ustezanje ovih budućih proroka je razumljivo.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 1,7-10. Kakav je odgovor Bog dao Jeremiji? Zašto taj odgovor treba da nam pruži nadu i obećanje za sve na šta nas je Bog pozvao?

PRUT BADEMOV

Prorok je Božji svedok; njegov posao nije da govori u svoje ime, već u Božje. Jeremija nije bio pozvan da pronade rešenja za probleme koji su vladali u narodu, da postane važna ličnost ili nadahnuti vođa koga će narod slediti. Jeremija je imao misionški zadatak da prenese Božje reči narodu i vođama. Ovde nije naglašena čovekova uloga ili njegove mogućnosti, već Božja vrhovna vlast i sila. Prorok je trebalo da usmeri narod Gospodu, u kome je jedino počivalo rešenje svih njihovih problema. Ni danas ne treba da bude drugačije kada smo mi u pitanju.

Šta je Jeremija video u svom prvom viđenju? (Vidi: Jeremija 1,11-19)

U većini prevoda Biblije jevrejski izraz u 11. stihu prevodi se kao »prut bademov«. Ovaj prevod, međutim, ne prenosi jevrejsku igru reči. Reč prevedena kao »prut bademov« ima isti koren kao glagol »nastati« (uložiti napore), koji se pojavljuje u 12. stihu, kada Gospod kaže da će On »nastati oko riječi svoje da je izvršim«.

Neki tvrde da se središnja poruka cele Knjige proroka Jeremije nalazi u 11. i 12. stihu. Božja reč biće izvršena. Jednoga dana svi će videti da se događaji odigravaju upravo onako kako je Bog rekao. Bog želi da se Njegov narod okrene od svojih greha. On nudi milost i praštanje, ali nikoga ne prisiljava da bude poslušan i primi isceljenje. Ako Njegov narod neće da odgovori na Njegov poziv, Njegove reči osude i kazne sigurno će se ispuniti kao što su se ispunile u Knjizi proroka Jeremije nad izrailjskim narodom.

Kao što vidimo, Božje reči ovde izgovorene nisu bile upućene samo narodu. Gospod se neposredno obraćao Jeremiji, upozoravajući ga da se pripremi za protivljenja sa kojima će se suočiti. Bez obzira šta se događalo, Jeremija je primio obećanje od Boga da je On sa njim. Ono će mu, kao što ćemo videti, biti potrebno.

Zar nije potrebno svima nama?

Pročitajte tekst iz Jevanđelja po Mateju 28,20. Kakvo obećanje možemo pronaći u ovom stihu, dok živimo u vremenu kakvo je ovo naše?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Martin Luter je u uvodu svog Komentara o Knjizi proroka Jeremije zapisao sledeće o proroku Jeremiji: »Jeremija je bio tužan prorok, koji je živio u strašnom i teškom razdoblju. Njegova proročka služba bila je izuzetno teška, jer se borio sa razdražljivim i tvrdoglavim narodom. On očigledno nije postigao veliki uspeh, jer je na svojoj koži osetio kako su njegovi neprijatelji postajali sve suroviji. Pokušali su nekoliko puta da ga ubiju. Vršili su pritisak na njega i šibali ga u više navrata. Ipak, doživio je da sopstvenim očima vidi kako je njegova zemlja uništena, a njegov narod odveden u ropstvo.«

»Bilo je potrebno da Jeremija četrdeset godina stoji pred narodom kao svedok za istinu i pravdu. U vreme neuporedivog otpada, životom i karakterom trebalo je da posluži kao primer služenja jedinom pravom Bogu. U toku strašnih opsada Jerusalima, trebalo je da služi kao Gospodnji vesnik. Trebalo je da najavi pad Davidovog doma i uništenje prekrasnog Hrama koji je Solomun sagradio. Kada bude bio bačen u tamnicu zbog svojih neustrašivih izjava, trebalo je i dalje otvoreno da govori protiv greha na visokim mestima. Prezren, omrznut, odbačen od ljudi, trebalo je konačno da postane svedok doslovnog ispunjavanja svojih proročanstava o propasti koja preti i da učestvuje u žalostima i nevoljama koje će pratiti uništenje osuđenog grada.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 408. original)

ZA RAZGOVOR:

Jedna od najtužnijih činjenica, pa ipak nešto o čemu bismo kao adventistički hrišćani trebalo da razmišljamo, jeste da je Bog upozorio Jeremiju da će se suočiti sa velikim protivljenjem od strane svog naroda. Pročitajte ponovo tekst u Knjizi proroka Jeremije 1,17-19. Ko će mu se suprotstaviti? Kakve strašne pouke treba da naučimo iz ovoga? Odnosno, kakav je naš stav prema proročkoj reči upućenoj nama, naročito kada čujemo pojediniosti koje nam se ne sviđaju? Kako navod iz knjige Elen Vajt pomaže da izrazimo strašnu istinu da su upravo oni koji su trebalo da otkriju pravog Boga svetu bili oni koji su se, ružeći i napadajući Njegovog predstavnika, borili protiv Njega? (Vidi: Knjiga propovednikova 1,9)

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

TEŠKE PRILIKE (UNUTRAŠNJE I SPOLJAŠNJE)

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Sudije 2,1-15; 1. O carevima 12,26-31; 2. Dnevnika 33,9.10; Jeremija 2,1-28; 5,2.3.

Tekst za pamćenje: »Izrailj bješe svetinja Gospodu i prvina od rodova Njegovijeh; koji je jedahu svi bijahu krivi, zlo dolazaše na njih, veli Gospod.« (Jeremija 2,3)

Ako bismo mogli da izaberemo reči da opišemo okolnosti u kojima su se ljudi našli posle pada, bile bi to reči »teške prilike«, čije razmere možemo najbolje razumeti u skladu sa onim što je bilo potrebno učiniti da bismo ih prevazišli: Isusova smrt na krstu. Prilike su bile teške s obzirom na krajnje mere potrebne za njihovo rešavanje.

U pozadini mnogih događaja u Bibliji nalazile su se različite teške prilike. U vreme Jeremijine službe nije bilo drugačije.

Božji narod suočavao se sa mnogim izazovima, i iznutra i spolja. Nažalost, uprkos strašnoj vojnoj pretnji stranih sila, najveće poteškoće su na mnogo načina dolazile iznutra. »Iznutra« se nije odnosilo samo na grešno vođstvo i sveštenstvo, što je samo po sebi bilo rđavo, već i na narod čije je srce toliko otvrdnulo i bilo iskvareno grehom i otpadništvom da su odbacili opomene koje im je Bog slao, opomene koje su mogle da ih sačuvaju od nesreće.

Greh je sam po sebi dovoljno rđav, ali kada ne želimo da ga ostavimo, onda nastupaju teške prilike!

Kada su Izrailjci, posle mnogo godina lutanja u pustinji, konačno ušli u Obećanu zemlju, nije prošlo mnogo vremena pre nego što su počele nevolje. Sve što je bilo potrebno jeste da dođu novi naraštaji, oni koji »ne poznaše Gospoda«. (Sudije 2,10) Tada je nastupila duhovna kriza koja je na mnogo načina uticala na narod za vreme njegove istorije. To je problem koji, takođe, utiče i na Hrišćansku crkvu.

Pročitajte tekst iz Knjige o Sudijama 2,1-15. Šta je izazvalo krizu i kako se ona ispoljila?

U 11. stihu je zabeleženo: »I sinovi Izrailjevi činiše što je zlo pred Gospodom, i služiše valima.« Svaki naraštaj, jedan za drugim, išao jedan korak dalje od Boga, sve dok Izrailjci nisu počeli da čine upravo ono što im je Gospod rekao da ne čine. Zbog svog greha suočavali su se sa teškim prilikama koje su se nizale jedna za drugom. Međutim, Gospod čak ni tada nije odustao od njih. Poslao im je sudije (Sudije 2,16), koje su ih izbavljale iz trenutnih nevolja.

Posle razdoblja sudija nastupilo je vreme relativnog mira i napretka. Bilo je to vreme vladavine careva Saula, Davida i Solomuna, vreme »Ujedinjene monarhije«, koja je trajala oko sto godina i koja je u vreme vladavine cara Davida, i kasnije Solomuna, prerasla u regionalnu silu.

Međutim, »dobra« vremena nisu potrajala. Posle smrti cara Solomuna (oko 931. godine pre nove ere), narod se podelio na dva dela, Izrailj na severu i Judu na jugu. Veliki deo krivice može se pripisati pogrešnoj vladavini cara Solomuna, koji je pored sve svoje mudrosti, učinio brojne greške. »Plemena su dugo trpela teške nepravde, izložena nasilničkim merama prethodnog vladara. Rasipnost Solomunove vladavine u toku njegovog otpadništva navela ga je da teško optereti narod porezima i zahtevima da obavlja duga i naporna kulučenja.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 88.89. original) Okolnosti više nikada nisu bile iste za Božji izabrani narod. Sve zbog čega ih je Gospod opominjao da ne čine, oni su činili, i zato su poznjeli žalosne posledice.

Razmislite o problemu naraštaja koji ne neguje vrednosti i verovanja naraštaja koji mu prethodili. Kako se mi kao Crkva borimo sa ovim pitanjem? Kako možemo da prenesemo svoje vrednosti budućoj generaciji?

DVA CARSTVA

Prilike su se posle podele naroda još više pogoršale. Jerovoam, car Severnog carstva, doneo je strašne odluke o pitanju duhovnog života, koje su imale trajni uticaj na zlo.

Pročitajte tekst iz 1. O carevima 12,26-31. Šta ovi stihovi govore o tome koliko trenutne okolnosti mogu da pomute naš sud?

Carevo uvođenje idolopokloničkog bogoslužjenja povelu je narod na put propasti. »Otpad, uveden za vreme Jerovoamove vladavine, postajao je sve očigledniji, sve dok konačno nije doveo do potpune propasti Izrailjevog carstva.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 107. original) Godine 722. pre nove ere, Salmanasar, asirski car, okončao je ovo carstvo i odveo njegove stanovnike u različite delove svoga carstva (vidi: 2. O carevima 17,1-7). Nije bilo povratka iz ovog izgnanstva. Izrailj je za neko vreme nestao sa istorijske scene.

Prilike u Južnom carstvu nisu bile toliko rđave. Međutim, nisu bile ni sjajne, i kao i u slučaju Severnog carstva, Gospod je težio da poštedi ove ljude nesreće sa kojom se Severno carstvo suočilo, samo sada u vidu pretnje od strane Vavilonjana. Nažalost, u retkim izuzecima, Judom su vladali mnogi carevi koji su i dalje vodili narod u još dublji otpad.

Šta sledeći stihovi govore o vladavini nekih Judinih careva? 2. Dnevnika 33,9.10.21-23; 2. O carevima 24,8.9.18.19.

I pored svih grešnih postupaka vladara, mnoge proročke biblijske knjige, među kojima je i Knjiga proroka Jeremije, predstavljaju reči proroka koje je Bog poslao svom narodu u pokušaju da ih odvрати od greha i otpada koji je izjedao srce narodu. Gospod nije želeo da odustane od svog naroda, a da im pre toga ne pruži dovoljno vremena i prilika da se okrenu od svojih zlih puteva i izbegnu nesreću koju bi njihov greh neizbežno doneo.

Veoma je teško iskoraciiti iz sopstvene kulture i okruženja, i sebe objektivno sagledati. U stvari, to je nemoguće. Zašto, onda, moramo neprestano, prema biblijskim merilima, ispitivati svoj život? Kakva još merila imamo?

DVA ZLA

U ovakvim okolnostima mladi Jeremija započeo je svoju službu. »Reč Gospodnja« mu je došla, i on ju je preneo nadajući se da će narod, ako obrati pažnju na ove reči, biti pošteđen propasti koja će u suprotnom sigurno doći.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 2,1-28. i odgovorite na sledeća pitanja:

Kakva obećanja je Bog dao narodu kada su bili verni? (Vidi: Jeremija 2,2.3)

Kakav greh su neki sveštenici i proroci činili? (Vidi: Jeremija 2,8)

Na koje je sve strašne načine narod bio u zabludi u vezi sa svojim pravim duhovnim stanjem? (Vidi: Jeremija 2,23.24)

Iako je narod doživeo određenu duhovnu reformu pod vođstvom careva Jezekeje i Josije, vratio se svojim starim putevima i upao u još gori otpad. Kao što je činio u toku cele svoje službe, Jeremija ovde jasno govori o tome šta se događa.

Posebno su zanimljive reči zabeležene u Knjizi proroka Jeremije 2,13. Narod je učinio dva zla: zaboravio je Gospoda, Izvor žive vode i, kao posledicu toga, izgradio isprovaljivane studence koji, naravno, nisu mogli da zadrže vodu. Drugim rečima, time što su napustili Gospoda, izgubili su sve. Ove reči još su značajnije u svetlu Isusovih reči zabeleženih u Jevandelju po Jovanu 4,10.

U Knjizi proroka Jeremije 2,5. Gospod je rekao da je narod pristao za »ništavilom« i da su zato postali »ništavi«. Jevrejska reč za oba izraza potiče od jevrejske reči (*hbl*) koja se javlja u Knjizi propovednikovoj i često se prevodi kao »taština«. Takođe, znači i »dah«. Kako nas pristajanje za ništavnim stvarima čini ništavnima? Šta to znači? Kako nam ovo načelo pomaže da shvatimo one koji ponekad osećaju da im je život besmislen i bezvredan? Kakav odgovor biste im dali?

PRETNJA OD STRANE VAVILONSKOG CARSTVA

Pozadina političkih događaja koji su oblikovali Jeremijinu službu do određene mere je nepoznata u istoriji. Odnosno, mnoge pojedinosti nisu dostupne. Međutim, u Bibliji (i uz pomoć arheoloških iskopina) imamo više nego dovoljno podataka koji nam omogućavaju da stvorimo opštu sliku tadašnjih događaja. Iako se sa ljudske tačke gledišta verovatno činilo da nikakve kontrole nije bilo u vreme u kome su se ovi narodi borili zbog zemlje, moći i vlasti, Biblija nas drugačije uči.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 27,6. Šta možemo da zaključimo na osnovu ovog teksta?

Malo Judino carstvo se u ranim godinama Jeremijine službe našlo usred vojnih borbi između Vavilona, Egipta i sve slabije Asirije. Sa slabljenjem Asirskog carstva u kasnom sedmom veku pre nove ere, Egipat je težio da povрати moć i vlast u toj oblasti. Međutim, u bici kod Karkemiša 605. godine pre nove ere, Egipat je doživeo poraz, a Vavilon je postao nova svetska sila.

Ova nova sila učinila je Judu svojim vazalom. Joakim, judejski car, mogao je da učvrsti svoju zemlju pod uslovom da se zakune na vernost vavilonskom caru. Međutim, mnogi u zemlji nisu pristali na to; hteli su borbom da se oslobode Vavilonjana, iako to nije bilo u skladu sa Božjim namerama. Bog je koristio Vavilon kao oruđe da kazni narod zbog otpadništva.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 25,8-12. Kakvu poruku je Jeremija uputio narodu u Judinom carstvu?

Jeremija je neprestano opominjao narod šta će se dogoditi zbog njihovih grehova. Međutim, mnoge političke i verske vođe odbile su da prihvate opomene, verujući u ono u šta su želeli da veruju, a to je da će ih Gospod poštediti. Na kraju, zar oni nisu bili Božji izabrani narod?

Kada ste poslednji put verovali u ono u šta ste želeli da verujete, bez obzira koliko je bilo očigledno da je to verovanje pogrešno? Kakve pouke ste iz toga naučili da ne biste ponovili istu grešku?

LAŽNO SE KLETI

U tekstu iz Knjige proroka Jeremije 5,1. Gospod kaže narodu da trči ulicama i vidi »hoćete li naći čovjeka, ima li ko da čini što je pravo i da traži istinu, pa ću oprostiti«. Ovo nas podseća na dve priče. Jedna govori o filozofu iz stare Grčke iz 4. veka pre nove ere po imenu Diogen koji je, prema predanju, imao običaj da šeta pijacom u potrazi za poštenim čovekom. Druga, za koju znamo da je istinita, govori o Bogu koji se obraća Avramu i kaže da ako nađe 50 poštenih ljudi (broj je uskoro bio smanjen na 10), On neće uništiti grad.

Sušтина Gospodnjih reči koje je uputio preko Jeremije bila je da otkrije koliko su otpadništvo i greh postali rašireni među Njegovim narodom. Zar nije bilo nikog ko čini pravdu i traži istinu?

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 5,2.3. Šta u ovom tekstu ukazuje na to koliko su prilike postale rdave? (Vidi: 3. Mojsijeva 19,12)

Ovi stihovi uvode temu kojom je prožeta cela Knjiga proroka Jeremije. Bez obzira koliko je narod duboko pao, mnogi su verovali da i dalje verno slede Gospoda! Izgovarali su Njegovo ime, ali su to činili »lažno« umesto »istinito, vjerno i pravo« (Jeremija 4,2), kao što im je Gospod naložio. Nisu slušali opomene koje su dolazile od Boga, već su nastavili svojim načinom života i verskom praksom kao da su imali dobru zajednicu sa Bogom, a zapravo skoro ništa nije bilo u redu.

Dubinu njihove zablude možemo videti u tekstu iz Knjige proroka Jeremije 7,4. u kome narod pronalazi lažnu utehu u sledećim rečima: »Hekhal yhwh hekhal yhwh hekhal yhwh hemma!« (»Crkva Gospodnja, crkva Gospodnja, crkva Gospodnja ovo je.«), kao da je Hram bio sve što je bilo potrebno da im ulije sigurnost da će sve biti dobro. Jedno je znati da smo u krizi, ali kada smo u krizi a to ne znamo, onda smo u još težem položaju.

Sa svim divnim istinama koje su nam date kao adventističkim hrišćanima, kako možemo biti sigurni da nećemo podleći istoj zabludi da poverujemo da je naš jedinstveni poziv sam po sebi dovoljan da budemo spaseni?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Ne činite kako mi sada ovdje činimo, što je kome drago.« (5. Mojsijeva 12,8) »Kad slušaš glas Gospoda Boga svojega držeći sve zapovijesti Njegove, koje ti ja danas zapovijedam, da bi činio što je pravo pred Gospodom Bogom tvojim.« (5. Mojsijeva 13,18) »U to vrijeme ne bješe cara u Izraelju: Svaki činjaše što mu bješe drago.« (Sudije 17,6; 21,25)

U ovim stihovima predstavljena su dva suprotna stava, što je veoma važno, naročito u današnje vreme kada se ljudi ne slažu sa idejom da im od strane nekog autoriteta bude rečeno šta da čine ili šta je dobro, a šta ne. Ovde jasno vidimo razliku između ova dva pogleda na svet. U okviru jednog ljudi čine što je njima drago; u okviru drugog, ljudi čine što je »pravo pred Gospodom«. Nedostatak prvog stava ogleda se u tome što u istoriji često ono što je »pravo« u nečijim očima, nije pravo u Božjim. Zato treba sve da pokorimo, čak i našu savest, Božjoj reči.

ZA RAZGOVOR:

1. Kojih primera možete da se setite u kojima su »dobri« ljudi rđavo postupali, iako su svojevremeno smatrali da ispravno postupaju? Mnoge kulture danas sa užasom posmatraju nekadašnje običaje. Kakve pouke iz ovoga možemo izvući za sebe o tome zašto ne treba samo da se priklonimo učenjima Biblije, već da budemo veoma pažljivi kada ih tumačimo? Ovo je posebno važno kada shvatimo da su, u nekim slučajevima, neki »rđavi« postupci bili učinjeni od onih koji su verovali da mogu Biblijom opravdati svoje postupke. Šta to govori o potrebi da Deset zapovesti budu osnova i temelj naših verovanja?

2. Dok u toku ovog tromesečja budemo proučavali Knjigu proroka Jeremije, ne zaboravite činjenicu da je narod uprkos neprekidnim opomenama verovao da je prav pred Bogom. Šta ih je držalo u zabludi u vezi sa pravim stanjem u kome su se nalazili? Kakvu pouku za sebe nalazimo u tome?

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PET POSLEDNJIH JUDINIH CAREVA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Dnevnika 34; Jeremija 22,1-19; 29,1-14; 2. Dnevnika 36,11-14; Jeremija 23,2-8.

Tekst za pamćenje: »Davaše pravicu siromahu i ubogome, i bijaše mu dobro; nije li to poznavati Me, govori Gospod.« (Jeremija 22,16)

Čuveni ruski pisac Fjodor Dostojevski je zbog određenih političkih aktivnosti proveo četiri godine u zatvoru u Sibiru tokom 1800-ih godina. Kasnije, pišući o svom iskustvu, rekao je da se neki zatvorenici uopšte nisu kajali zbog strašnih dela koja su učinili. »U toku nekoliko godina nisam video ni najmanji znak pokajanja među tim ljudima; ni trag sumornog razmišljanja o svojim zlodelima, a većina je sebe smatrala potpuno ispravnima.« (Josif Frank, *Dostoevsky[sic], The Years of Ordeal*, 1850-1859, str. 95)

Dostojevski kao da je govorio o pet careva, izuzev o Josiji, koji su vladali Judom u vreme Jeremijine službe. Jedan za drugim, ovi ljudi nisu se nimalo kajali zbog svojih dela, čak i kada je postajalo sve očiglednije da su njihova dela prouzrokovala nesreće na koje ih je Gospod upozorio preko Jeremije.

Božja namera nikada nije bila da Izrailju da cara; do kraja pouke za ovu sedmicu, bolje ćemo shvatiti zašto. Shvatićemo, takođe, sa kakvim se velikim pritiskom Jeremija suočio u vreme svoje službe koja nije bila mnogo cenjena.

POD JOSIJINOM VLADAVINOM

Josija je bio šesnaesti car koji je vladao Južnim carstvom od 640. do 609. godine pre nove ere. Postao je car u osmoj godini, posle više od pola veka moralnog i duhovnog propadanja pod vladavinom njegovog oca (Amona) i dede (Manasije), dva najopakija cara u Judi. Josija je vladao trideset i jednu godinu. Međutim, za razliku od svojih prethodnika, Josija »činjaše što je pravo pred Gospodom« (2. O carevima 22,2), uprkos okruženju koje tome nije bilo naklonjeno.

»Iako sin bezbožnog cara, izložen iskušenju da krene stopama svoga oca, iako ga je samo nekoliko savetnika hrabrilo da istraje na pravom putu, Josija je ostao veran Bogu Izrailjevom. Upozoren zabludama prošlih naraštaja, odlučio je da čini dobro umesto da padne u provaliju greha i pokvarenosti u koju su dospeli njegov otac i deda. On nije 'odstupao ni nadesno ni nalevo'. Kao čovek određen da zauzme poverljiv položaj, odlučio je da prihvati smernice date izrailjskim vladarima, a njegova poslušnost omogućila je Bogu da ga upotrebi kao sud za čast.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 384. original)

Pročitajte 34. poglavlje u 2. Dnevnika. U čemu se sastojala reforma koju je Josija sproveo, i zašto činioци te reforme treba da budu ključni u svakom pokušaju duhovne reforme, bilo zajedničke ili lične?

Josijina reforma sastojala se iz dva glavna činioца. Prvo, njome se oslobađalo, koliko god je to bilo moguće, od svega što je podsećalo na idolopoklonstvo. Odnosno, on je nastojao da njome ukloni rđave običaje koji su se pojavili u narodu.

Međutim, to je bio samo prvi korak. Odsustvo rđavih i pogrešnih običaja nije značilo da će uslediti odmah ono što je dobro. Drugo, nakon što mu je pročitana knjiga zakona, car je učinio zavet pred Gospodom »da će držati zapovijesti Njegove i svjedočanstva Njegova i uredbe Njegove svijem srcem i svom dušom svojom vršeći riječi toga Zavjeta napisane u toj knjizi«. (2. Dnevnika 34,31)

Pročitajte tekst iz 2. Dnevnika 34,32.33. Kako ovi stihovi govore o sili koju ima ostavljanje dobrog primera, naročito među ljudima na položaju i od uticaja? Dobro razmislite o tome kakav uticaj na druge vrše vaše reči i dela?

JOAHAZ I JOAKIM

Joahaz (poznat i kao Salum) imao je 23 godine kada je nasledio očev presto. Njegova vladavina trajala je samo tri meseca. Faraon je dao vlast njegovom bratu, jer Joahaz nije bio naklonjen egipatskoj vlasti. Odveden je u Egipat gde je i preminuo. (Vidi: 2. Dnevnika 36,4; 2. O carevima 23,31-34)

Car koji je došao na presto posle Joahaza bio je Joakim, koji je vladao od 609. do 598. godine pre nove ere. On je, takođe, bio Josijin sin. Kada je Navuhodonosor osvojio Jerusalim, Joakim je odveden u Vavilon zajedno sa sudovima iz Hrama. Jeremija je ponovo opomenuo narod da njihov novi car vodi narod pogrešnim putem.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 22,1-19. Zašto je Joakimu bio upućen tako oštar ukor od Gospoda?

Gospod, koji se obraćao preko Jeremije, uputio je veoma oštre reči ovom iskvarenom i pohlepnom vladaru. Joakim je bio okrutan i lakom car, koji je nametnuo teške poreze u Judinom carstvu (vidi: 2. O carevima 23,35) da bi mogao da plati namete Egipćanima. Što je još gore, uz pomoć prinudne radne snage vršio je radove na svojoj palati, postupajući u suprotnosti sa Torom, koja je bila jasna u vezi sa plaćanjem radnika za obavljene posao: »Ne zakidaj bližnjega svojega i ne otimaj mu; plata nadničareva da ne prenoći kod tebe do jutra.« (3. Mojsijeva 19,13). Takođe, za razliku od Josije, svog oca, Joakim je dozvolio da se neznabožački običaji ponovo rašire u Judi.

Tekst u Knjizi proroka Jeremije 22,16. je uticajan tekst. U okviru poređenja iskvarenog Joakima sa svojim ocem Josijom, Gospod mu je rekao: »Davaše pravicu siromahu i ubogome, i bijaše mu dobro; nije li to poznavati Me?« Drugim rečima, pravo poznavanje Boga ogleda se u tome kako se čovek ophodi prema onima koji su u potrebi; vidi se kada radimo u korist onih koji zaista ne mogu zauzvrat ništa da učine. U ovom tekstu ponovo vidimo, što možemo zapaziti u celoj Bibliji, Gospodnju brigu za siromašne i bespomoćne, kao i obavezu da treba da pomognemo onima kojima je pomoć potrebna.

Razmišljajte o ideji da pomaganje »siromahu i ubogome« predstavlja poznavanje Boga. Šta to znači?

KRATKA VLADAVINA JUDEJSKOG CARA JOAHINA

Devetnaesti judejski car bio je Joahin, Joakimov sin. Vladao je na Davidovom prestolu jedva tri i po meseca. Godine 598. pre nove ere Navuhodonosor je sa vojskom ušao u Jerusalem i zarobio osamnaestogodišnjeg cara, njegovu majku, žene i druge pripadnike carske porodice. Godine 561. pre nove ere, u 37. godini zarobljeništva, Joahinu je ukazana milost od strane Evila-Merodaha, Navuhodonosorovog naslednika. Dato mu je pravo da sedi za trpezom vavilonskog cara i nosi svoju carsku odeću. (Vidi: 2. O carevima 25,27-30; Jeremija 52,31-34) Njegovi sinovi takođe su bili sa njim u Vavilonu, mada je prema Jeremijinom proročanstvu trebalo je se odreknu Davidovog prestola.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 29,1-14. U tome tekstu za beležene su Gospodnje reči izgovorene preko Jeremije nakon što su car Joahin, njegova porodica i svi dvorjani kao zarobljenici odvedeni iz Jerusalima. Kako je čak i usred ove nesreće otkrivena Božja ljubav i milost?

Jedan od najpoznatijih stihova u Bibliji je sledeći: »Jer Ja znam misli koje mislim za vas, govori Gospod, misli dobre a ne zle, da vam dam posledak kakav čekate.« (Jeremija 29,11) Ove reči, naravno, odnose se na tadašnje prilike: Gospod se preko Jeremije obratio zarobljenicima iz Judinog carstva koji su smatrali da je njihov život potpuno uništen od strane vavilonskih osvajača. Ipak, čak i tada, ma koliko se njihove prilike činile rdavim, Gospod je želeo da im objavi da ih i dalje voli i da im želi samo dobro. Nema sumnje da su, uzimajući u obzir tragične okolnosti, sigurno rado prihvatili ove reči obećanja i nade. Tako je, čak i usred svih užasnih opomena i pretnji, narodu dato obećanje o budućnosti i nadi. Za njih je bilo veoma važno, naročito u tom trenutku, da prime takvo obećanje!

Budućnost i nada? Kakva obećanja možete da tražite od Gospoda o budućnosti i nadi čak i sada, bez obzira na okolnosti?

POSLEDNJI CAR

Pročitajte tekst u 2. Dnevnika 36,11-14. Šta ovi stihovi govore o posljednjem judejskom caru pre konačnog pada nacije? Kakva duhovna načela otpadništva su otkrivena u ovom tekstu?

Sedekija (poznat i kao Matanija) došao je na presto u 21. godini života. Navuhodonosor ga je postavio na to mesto kao cara marionetu. Nažalost, kako saznajemo iz teksta, nije mnogo naučio iz iskustava prethodnih careva. Narodu je doneo još veću propast.

U 2. Dnevnika 36,14. izneta je duboka misao koja na mnogo načina prodire u suštinu njihovog otpadništva. Među svim navedenim zlim delima učinjenim pod vladavinom cara Sedekije, rečeno je da je Juda grešio »veoma mnogo po svijem gadnijem djelima drugih naroda«.

Stotinama godina posle izlaska iz Egipta, stotinama godina otkako su postali zavetni narod koji je trebalo da bude svetlost drugim narodima (5. Mojsijeva 4,5-8), i dalje su bili pod takvim uticajem tadašnjih kultura, kulturološkog i verskog okruženja susednih naroda, da su činili »po svijem gadnijem djelima« neznabožackih naroda.

Da li se u ovome krije poruka za nas?

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 38,14-18. Šta ga je car upitao i zašto?

Gospod je u brojnim prilikama jasno rekao da narod treba da se pokori vavilonskoj vlasti, da je ovo osvajanje bilo kazna za njihovu neposlušnost. Sedekija je, međutim, odbio da poslušna. Ušao je u vojni savez protiv Navuhodonosora. Izrailj se u velikoj meri oslonio na nadu u pobjedu egipatske vojske. Međutim, Navuhodonosor je porazio faraonovu vojsku 597. godine pre nove ere. Ovaj poraz trajno je zapečatio sudbinu Jerusalima i naroda. Uprkos mnogim ponuđenim prilikama, Juda je odbio da se pokaje, da izvrši reformu, da bude obnovljen.

Mi smo kao Crkva podignuti da objavimo poruku svetu koju niko drugi ne objavljuje. To je umnogome slično onome što je Juda trebalo da učini. Kakve pouke možemo i treba da naučimo iz njihovih grešaka?

Šta se dogodilo sa Izrailjem i Jerusalemom nakon što su odbacili Božju poruku? Jeremija 39,8.9.

Sve na šta ih je Gospod upozorio upravo je ono što im se dogodilo. Ma koliko su odbijali da poveruju u te opomene, sigurno su poverovali u njih kada su se obistinile. Zar nismo svi doživeli nešto slično? Gospod nas opominje da ne činimo određene poduhvate, jer će nam se u tom slučaju nešto dogoditi. Međutim, mi to, ipak, činimo i tada se sasvim sigurno događa ono što nam je rečeno da će se dogoditi.

Kakvu poruku pronalazimo u Knjizi proroka Jeremije 23,2-8? Kakvu nada je u ovim stihovima pružena narodu?

Sa ljudske tačke gledišta, sve se činilo izgubljenim: narod se našao među ruševinama, Hram je bio uništen, car u izgnanstvu zarobljen, a Jerusalem je bio samo hrpa kamenja. Jevrejski narod tada je trebalo da nestane sa istorijske scene, kao što se dogodilo mnogim drugim narodima koji su nešto slično doživeli.

Gospod je, ipak, imao druge planove, i u prethodnim stihovima (kao i u mnogim drugim) pružio im je nadu da nije sve izgubljeno, već da će Ostatak biti sačuvan, da će se vratiti i da će preko njega biti ispunjena obećanja. Odnosno, usred svih opomena o uništenju i propasti, proroci su pružali narodu jedinu nadu.

»Mračne godine razaranja i smrti, kojima su bile obeležene poslednje godine Judinog carstva, bacile bi u očajanje i najodvažnija srca da nisu dolazila ohrabrenja preko proročkih poruka Božjih vesnika. Preko Jeremije u Jerusalemu, preko Danila na vavilonskom dvoru, preko Jezekilja na obalama reke Hevar, Gospod je u svojoj milosti objavljivao svoje večne namere i pružao dokaze svoje spremnosti da svom izabranom narodu ispuni obećanja, zapisana u Mojsijevim spisima. Ono što je rekao da će učiniti za one koji Mu budu verni, On će sigurno izvršiti. 'Rečju živoga Boga, koja ostaje довека!'« (1. Petrova 1,23) (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 464. original)

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Opomene proroka u završnim godinama Judinog otpada, naizgled su imale malo uticaja, i kada su haldejske armije treći i poslednji put došle da opkole Jerusalem, nada je napustila svako srce. Jeremija je prorekao potpunu propast; pa je zbog toga što je predlagao predaju, na kraju zapao u tamnicu. Međutim, Bog svoj verni Ostatak, koji se još nalazio u gradu, nije prepustio potpunom očajanju. Prorok je dobio nova otkrivenja, u vreme dok se nalazio pod strogim nadzorom onih koji su odbacivali njegovu vest o Božjoj spremnosti da oprost i izbavi, koja je postala neiscrpni izvor utehe Božjoj Crkvi od tada pa sve do današnjih dana.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 466. original)

Obratite pažnju na deo navedenog teksta: »Vest o Božjoj spremnosti da oprost i izbavi.« Razmislite o svim načinima na koje nam je pokazana »Božja spremnost« da oprost i spase. Uostalom, krst govori o toj spremnosti. Imamo Božju reč, koja nam otkriva plan spasenja. Dat nam je Duh proroštva, divan dar. Na koje nam je još načine pokazana »Božja spremnost da oprost i izbavi«?

ZA RAZGOVOR:

»I rekoše (narod) Jeremiji proroku: Pusti preda se našu molbu, i pomoli se za nas Gospodu Bogu svojemu, za sav ovaj Ostatak, jer nas je ostalo malo od mnogih, kao što nas oči tvoje vide.« (Jeremija 42,2) Kako ovaj stih i tekst u Knjizi proroka Jeremije 23,3. govori o temi Ostataka?

Sa naše tačke gledišta lako je osvrnuti se na svetu istoriju i uvideti sve greške, nedostatke i duhovne slabosti starog Božjeg naroda, i trebalo bi, pošto nam je rečeno da su ovi izveštaji zapisani nama za primer (1. Korinćanima 10,11). Žalosno je to što su mnogi ljudi tog vremena, u okviru svoje kulture, smatrali da postupaju ispravno, i da su u dobroj zajednici sa Bogom. Kakvu opomenu to predstavlja za nas u vezi sa tim koliko slepi možemo da budemo kada je u pitanju naše duhovno stanje? Kako možemo da se suočimo sa svojim duhovnim stanjem? Zašto krst treba da bude u središtu tog procesa? Šta bi se dogodilo ako ga ne bismo držali u središtu svog duhovnog života?

UKOR I KAZNA

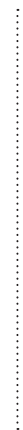
Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 17,5-10; Jeremija 17,1-4; Jeremija 11,18-23; Jovan 3,19; Jeremija 12,1-6; 14,1-16.

Tekst za pamćenje: »Iscijeli me, Gospode, i biću iscijeljen; izbavi me, i biću izbavljen, jer si Ti hvala moja.« (Jeremija 17,14)

»Što je bilo to će biti, što se činilo to će se činiti, i nema ništa novo pod suncem.« (Knjiga propovednikova 1,9)

Ništa novo pod suncem? Ove reči su istinite naročito kada govorimo o životu i radu Božjih proroka, koji su bili pozvani da upute reči opomene i ukora onima koji su trebalo mudrije da postupaju. Iako su težili da budu verni svom pozivu, proroci su se uglavnom suočavali sa žestokim protivljenjem, čak i kaznom, često od strane duhovnih vođa, onih koji su trebalo prvi da obrate pažnju na njihove reči. Nije neobično što je Isus rekao: »Teško vama književnici i fariseji, licemjери, što zidate grobove prorocima i krasite rake pravednika, i govorite: Da smo mi bili u vrijeme svojijeh otaca, ne bismo s njima pristali u krv proroka.« (Matej 23,29.30)

Ove sedmice proučavaćemo o iskušenjima koja je Jeremija doživio. Njegova služba kao da se sastojala samo od ukora i kazni: on je ukoravao, a vođe su mu uzvraćale kaznom.

Od prvih poglavlja 1. Mojsijeve do poslednjih poglavlja Otkrivenja, Biblija ukazuje samo na dva načina života: ili sledimo Gospoda celim srcem i dušom ili ne. Zbog Isusove izjave: »Koji nije sa Mnom, protiv Mene je; i koji sa Mnom ne sabira, prosipa« (Luka 11,23), mnogi se neugodno osećaju. Ovo je veoma jasna izjava o duhovnoj stvarnosti, značajnija nego što se na prvi pogled čini ili što bismo zaključili na osnovu zdravog razuma. U pitanju je tema velika borbe na svom osnovnom nivou. Pa ipak, u nekom smislu, Isus ne govori ništa novo ili radikalno. Uvek je bilo tako.

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Jeremije 17,5-10. Kakva važna duhovna načela nalazimo ovde, naročito u svetlu velike borbe između Hrista i sotone?

Neposredan okvir ovih reči verovatno odnosi se na Judine političke stavove, a Gospod je želeo da shvate da pomoć počiva samo u Bogu, ne u političkoj ili vojnoj sili. Tu pouku su naučili tek kasnije, kada je bilo prekasno. Iako Gospod može da upotrebi i upotrebljava druge ljude da nam pomogne, na kraju se moramo uzdati samo u Njega. Nikada ne možemo biti sigurni u pobude drugih ljudi, ali uvek znamo kakve su Božje namere za nas.

Tekst u Knjizi proroka Jeremije 17,9. uz dobar razlog upozorava da je čovekovo srce prevarno. U jevrejskom tekstu stoji da je srce prevarno »više svega«. Strašne fizičke posledice greha, koje su veoma štetne, nisu toliko rdave kao moralne ili duhovne posledice. Problem je u tome što, budući da su naša srca prevarna, ne možemo u potpunosti sagledati koliko su zapravo štetne. Jeremija je uskoro trebalo da uvidi koliko čovekove namere mogu biti rdave.

Kako možete steći još veće poverenje u Gospoda nego ranije? Na koje načine možete da iskoracite u veri, upravo sada, i učinite ono što je ispravno u Gospodnjim očima?

JUDIN GREH

Jeremijin zadatak nije bio lak. Možda neki ljudi nalaze neprirodno zadovoljstvo u ukazivanju na grehe drugih ljudi, ali većina bi to smatrala veoma neprivačnim zadatkom, naročito zbog reakcija koje bi izazvale njihove reči. Iako se neki ljudi, kada čuju reči ukora, pokaju i promene svoj život, to obično nije slučaj, naročito kada je ukor veoma snažan i oštar. I zaista, poput reči ostalih proroka, i Jeremijine reči bile su upravo to: oštre i snažne!

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 17,1-4. Kakve opomene je Jeremija uputio narodu?

Slika greha urezanog na srcu je posebno snažna. Pokazuje dubinu pokvarenosti. Greh nije samo napisan na njemu, kao kada bismo nešto napisali olovkom, već je urezan, kao kada nešto urezujemo određenom alatkom. Ova slika postaje još snažnija kada se setimo reči koje je Gospod uputio Judinim precima: »Ako uzaslušaj glas Gospoda Boga svojega držeći sve zapovijesti Njegove i uredbe Njegove, napisane u knjizi ovoga zakona; kad se obratiš ka Gospodu Bogu svojem svijem srcem svojim i svom dušom svojom.« (5. Mojsijeva 30,10; uporedite: Psalam 40,8; Jeremija 31,33) U svom srcu više nisu gajili ljubav prema Bogu, niti su poštovali Njegov zakon; umesto toga, njihov greh – kršenje Zakona (1. Jovanova 3,4) – bio je urezan u njihovom srcu.

»Neka se nijedan od onih, koji sebe smatraju čuvarima Božjeg zakona, ne vara da će ga formalno poštovanje Božjih zapovesti staviti izvan domašaja božanske pravednosti! Neka niko ne odbija da bude ukoren zbog zla, neka niko ne ukorava Božje sluge da su suviše revnosne u pokušajima da očiste Crkvu od onih koji zlo čine! Bog koji mrzi na greh poziva sve one koji tvrde da drže Njegov zakon da odbace svako bezakonje!« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 416. original)

Greh urezan u srcu? To je zastrašujuća misao, zar ne? Šta ova slika govori o tome koliko je dubok i snažan posao čišćenja našeg srca? Na koji način se to jedino može postići?

UPOZORENJE UPUĆENO JEREMIJI

»A sud je ovaj što Vidjelo dođe na svijet, i ljudima omilje većma tama negoli Vidjelo; jer njihova djela bijahu zla.« (Jovan 3,19)

Žalosno je što se Jeremija suočio sa protivljenjima upravo onih ljudi koje je Gospod preko njega pokušavao da izbavi. Gospod je želeo da ih poštedi nesreće koja će sigurno doći. Problem je u tome što ljudi često ne žele da čuju ono što treba da čuju, zato što se to kosi sa njihovim grešnim i iskvarenim željama.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 11,18-23. O čemu se radi u ovim stihovima? Na šta nas podsećaju ove slike?

Iako su se u starom Izrailju oni koji lažno proriču u ime Gospodnje suočavali sa smrću, u ovom slučaju nije bilo nagoveštaja da su ljudi iz Anatota smatrali da je Jeremija izgovarao neistinu. Činilo se da su samo hteli da ga učutkaju. Nisu želeli da slušaju ono što je hteo da im kaže. Iako iz teksta ne saznajemo kako su planirali da ga ubiju, neki smatraju da su razmišljali o tome da ga otruju.

Kao što smo videli, Anatot je bio Jeremijin rodni grad, čiji su stanovnici odbacivali njegovu vest do te mere da su bili spremni da ga ubiju. Ovo je, međutim, bio samo početak. Odbacivanje mnogo većih razmera doživeo je od strane svih ostalih pripadnika svoga naroda, osim od strane »Ostatka«.

Naravno, svi ovi događaji, kao i slika jagnjeta koje ide na zaklanje, ukazuju na Isusovu žrtvu. U određenom smislu, Jeremija je bio predlika Hrista, ne poput životinjskih žrtava, već po tome što se kao i Isus suočio sa velikim protivljenjem upravo onih kojima je pokušavao da pomogne. Ovo Jeremijino iskustvo sigurno nas podseća kroz šta je Isus prošao u početku svoje službe (Luka 4,14-30).

Kada se poslednji put dogodilo da ste čuli nešto za šta ste bili sigurni da je tačno, ali niste želeli da slušate? Kakva je bila vaša početna reakcija? Zašto u ovakvim slučajevima moramo da naučimo da uzmemo svoj krst?

JADIKOVANJE

Gospod je u prvim poglavljima Knjige proroka Jeremije upozorio svoga slugu da njegova proročka služba neće biti laka. U vreme kada je primio poziv, Jeremiji je rečeno da će Judini knezovi, carevi, sveštenici i narod »udariti« na njega (Jeremija 1,19). Iako mu je objavljeno da će ga Gospod podržati i da ga njegovi neprijatelji neće »nadvladati« (Jeremija 1,19), vest da će naići na protivljenje velikog dela svog naroda nije bila prijatna. Jeremija u početku nije znao šta će sve doživeti, ali kada su nevolje nastupile, razumljivo je da mu nije bilo pravo i da je bio ljut i povređen.

Iako govori o svom ličnom iskustvu, sa kakvim sveopštim pitanjem se Jeremija bori u tekstu zabeleženom u Knjizi proroka Jeremije 12,1-4? Kakav je stav prorok zauzeo prema onima koji su ga povredili? Šta nam to govori o ljudskoj prirodi čak i Božjih najvernijih slugu?

Tekst u Knjizi proroka Jeremije pun je starozavetnih pravnih izraza kao što su »pravedan«, »pravdao«, »sud«. Prorok, toliko uznemiren zbog onoga sa čim se suočavao, iznosi optužbu (vidi: 5. Mojsijeva 25,1) protiv Boga. Njegova žalba je, naravno, uobičajena: zašto zli napreduju dok se on, koji teži da ispuni Božju volju, suočava sa takvim iskušenjima?

Ovde, takođe, možemo videti kako se iskazivala Jeremijina ljudska priroda. On želi da oni koji su mu učinili zlo budu kažnjeni. On ovde ne govori kao teolog, već kao palo ljudsko biće kome je potrebna milost i ko, poput Jova i mnogih drugih vernih Božjih ljudi, ne shvata zašto mu se sve to događa. Zašto Jeremija, Božji sluga, pozvan da objavi Božju istinu pobunjenom narodu, mora biti izložen podmuklim zaverama iz svog rodnog mesta? Jeremija je imao poverenja u Gospoda, ali nije shvatao okolnosti u kojima se našao.

Kako možemo da imamo poverenja u Gospoda uprkos svemu što se događa, uprkos tome što prema našem mišljenju ti događaji nemaju nimalo smisla?

BEZNADEŽNE PRILIKE

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 14,1-10. O čemu govore ovi stihovi?

Suša je pogodila celu zemlju; svaki grad, varošica i selo doživeli su stradanje. Siromašni i bogati patili su zajedno. Ni divlje životinje nisu mogle podneti nedostatak vode. Plemići su čekali svoje sluge na gradskim kapijama, nadajući se da su uspeli da pronađu vodu, ali izvori su presušili. Nije bilo vode, a bez nje život nije bio moguć. Njihov jad je rastao iz dana u dan. Obukli su se u kostret i hodali oborenog pogleda. Zatim bi odjednom klekli i u svom očajanju izgovarali molitvu.

U vreme takve prirodne katastrofe, bio je običaj da narod poseti Hram u Jerusalimu (Joilo 1,13.14; 2,15-17), da posti i prinese posebne darove Bogu.

Jeremija je video želju naroda, ali je dobro znao da ne traže Gospoda, već samo vodu. To je još više rastužilo proroka. On se, takođe, molio, ne za vodu, već za Božju milost i prisustvo.

Jeremija je shvatio da je ovo samo početak nevolja. Bog je video srca u svome narodu i znao je da će, ako ukloni sušu, i pokajanje, takođe, prestati. Narod je činio sve u pokušaju da promeni svoje prilike. Išli su u Jerusalim, molili se, postili, oblačili u kostret, prinosili darove, ali su zaboravili jedno: na pravo obraćenje, pravo pokajanje. Oni su samo nastojali da uklone posledice problema, ne i sam problem, greh i neposlušnost.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 14,11-16. Kako možemo da shvatimo ove stihove?

»Nemoj se moliti za ovaj narod, za njihovo dobro«, rekao je Bog Jeremiji, iako je prorok ranije ostavio dobar primer u posredničkoj molitvi. »Kad bezakonja naša svjedoče na nas, Gospode, učini radi imena svojega.« (Jeremija 14,7) Iako nam je rečeno da se molimo »bez prestanka« (1. Solunjanima 5,18), u ovom slučaju Gospod, koji zna sve od početka do kraja, otkriva Jeremiji koliko je pokvaren i pao izrailjski narod. Naravno, Bog poznaje ljudska srca i Bog poznaje budućnost; mi ne. Zato, poziv na molitvu u Novom zavetu, čak i za naše neprijatelje, ne gubi nimalo od svoje sile.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Jeremija se borio sa pitanjem sa kojim se svi mi borimo: kako zlo može da ima smisla? Međutim, možda je u tome problem, što pokušavamo da damo smisao nečemu što nema smisla, nečemu što bismo mogli smatrati »besmislicom«. U vezi sa ovim Elen Vajt je zapisala: »Nijedno objašnjenje o poreklu greha ne može da posluži i kao razlog njegovog postojanja... Greh je uljez, njegovu prisutnost nije moguće opravdati nikakvim razlogom. On je tajanstven, neobjašnjiv; opravdati ga značilo bi braniti ga. Kada bi neki izgovor za njegovo postojanje mogao da bude pronađen, greh bi prestao da bude greh.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 492.293. original) Zamenite reč greh rečju zlo i ova izjava biće tačna: Nijedno objašnjenje o poreklu zla ne može da posluži i kao razlog njegovog postojanja... Zlo je uljez, njegovu prisutnost nije moguće opravdati nikakvim razlogom. Ono je tajanstveno, neobjašnjivo; opravdati ga značilo bi braniti ga. Kada bi neki izgovor za njegovo postojanje mogao da bude pronađen, zlo bi prestalo da bude zlo.

Kada se dogodi neka nesreća, možemo čuti ljude da kažu ili i mi sami pomislimo: Ne shvatam ovo. To nema smisla. Postoji dobar razlog zašto ne shvatamo: ne može da se shvati. Da možemo da shvatimo, da ima smisla, da može da se uklopi u neki logični ili razuman plan, onda to ne bi bilo toliko zlo; ne bi bilo toliko strašno zato što služi razumnoj svrsi. Koliko je važno da zapamtimo da zlo, poput greha, ne može da se objasni. Ono što imamo, međutim, jeste stvarnost krsta, koji nam pokazuje Božju ljubav i dobrotu uprkos neobjašnjivom zlu nastalom pod uticajem greha.

ZA RAZGOVOR:

Razmišljajte više o ideji da zlo i patnja nemaju smisla, da nemaju razumno i dobro objašnjenje. Zašto je tako bolje? Razmislite o tome. Strašna nesreća se dogodi: možda malo dete umre od teške bolesti posle nekoliko godina patnje. Da li zaista želimo da verujemo da za to postoji dobar i razuman razlog? Zar nije bolje da to pripišemo strašnim i zlim posledicama življenja u palom svetu? Razgovarajte o tome u razredu.

MOJI ZAKLJUČCI I ODLUKE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROROKOVE NEVOLJE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 23,14.15; Jeremija 20; Dela 2,37; O Jovu 3; Jeremija 18,1-10.18-23.

Tekst za pamćenje: »Nagovarao si me, Gospode, i dadoh se nagovoriti; bio si jači od mene i nadvladao si me; na potsmijeh sam svaki dan, svak mi se potsmijeva.« (Jeremija 20,7)

Ono što će svako ko sledi Gospoda određeno vreme, naučiti jeste da verovati u Isusa i činiti Njegovu volju ne osigurava lak put kroz život. Uostalom, kao što nam je rečeno: »A i svi koji pobožno hoće da žive u Hristu Isusu, biće gonjeni.« (2. Timotiju 3,12) Ovo je istinita izjava koju je Jeremija upoznao u svom životu.

Međutim, naša vera u vreme iskušenja istovremeno može da nam pruži šire razumevanje na kome možemo da se utvrdimo usred različitih borbi. Odnosno, kada se na nas obruše teške i surove patnje i iskušenja (bez sumnje, mnoge od njih su teške i surove), neće nas prožeti osećanja besmisla i besciljnosti koji obuzimaju ljude koji ne poznaju Gospoda. Možemo sagledati širu sliku, i krajnju nadu koju nam Bog nudi, bez obzira koliko je sadašnjost sumorna, a iz nade i onoga što znamo možemo crpsti snagu. Jeremija je ovo znao, mada se ponekad činilo da to zaboravlja i da se usredsređuje samo na svoje nevolje.

BEZBOŽNI SVEŠTENICI I PROROCI

S obzirom da smo više od dve hiljade godina udaljeni od vremena Judinog carstva, a možda čak i udaljeniji u kulturološkom i društvenom smislu, teško je da shvatimo sve što se događalo u Jeremijino vreme. Kada čitamo Bibliju, naročito oštre opomene i pretnje koje je Bog upućivao svom narodu, mnogi ljudi misle da je Gospod ovde prikazan kao surov, zao i osvetoljubiv. Ovo je, međutim, pogrešno shvatanje, utemeljeno samo na površnom čitanju tekstova. Stari zavet otkriva isto što i Novi zavet: Bog voli čoveka i želi da ga spase, ali ga ne primorava da donese određene odluke. Ako želimo da činimo ono što je pogrešno, uprkos Njegovim molbama, slobodni smo da činimo tako. Samo moramo da se setimo ne samo posledica, već i onoga na što smo unapred upozoreni u vezi sa njima.

Sa kakvim se zlim delima Bog suočavao u Judi? Protiv kakvih zlih dela je Jeremija prorokovao? Jeremija 23,14.15; 5,26-31.

Navedena zla u ovim tekstovima samo su mali deo onoga što je Božji narod činio. Sveštenici i proroci bili su bezbožni, što je neverovatna ironija s obzirom da su sveštenici trebalo da budu Božji predstavnici, a proroci da govore u Njegovo ime. Ovo je samo početak problema sa kojima se Jeremija suočio.

Zla prikazana u ovim tekstovima bila su različita. Vladalo je otpadništvo duhovnih vođa; i druge su navodili na zlo »da se niko ne vrati od svoje zloće«. (Jeremija 23,14) Čak i kada je Gospod upozoravao da se sud bliži, proroci su govorili da neće doći. Kada su se odvojili od Boga, zaboravili su na savete da brinu o siročadi i štite siromahe (Jeremija 5,28). Svakoga dana narod se sve više udaljavao od Gospoda. U velikom delu Biblije, bar u proročkim knjigama u Starom zavetu, zabeleženo je da Gospod poziva svoj zalutali narod da se vrati. Uprkos svim zlim delima koja su činili, bio je spreman da im oprosti, da ih isceli i obnovi. Ali ako odbiju, šta još može biti učinjeno?

JEREMIJA U TAMNICI

Zadatak proroka uvek je bio da prenesu Božju poruku, ne da broje koliko ljudi ju je prihvatilo, a koliko odbacilo. Mali je broj onih koji prihvate vest proroka u vreme kada je propovedaju. Na primer, iako ne znamo koliko je ljudi živelo u Nojevo vreme, možemo pretpostaviti da većina nije bila spremna da posluša, s obzirom na mali broj koji je ušao u barku. Čini se da je tako bilo tokom cele svete istorije.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 20,1-6. Kako je Jeremijina vest bila primljena?

Da bismo bolje shvatili ove tekstove, najbolje je da pročitamo šta je Jeremija prorokovao, zbog kojih izgovorenih reči se sukobio sa osobom na položaju. U 19. poglavlju Knjige proroka Jeremije nalazi se deo tog proročanstva: Bog će »pustiti zlo na to mjesto« (Jeremija 19,3), učiniće da narod padne od mača i da im tela pojedu ptice i životinje (Jeremija 19,7), i učiniće da Judejci jedu meso svojih sinova (Jeremija 19,9).

Iako nikom ne bi bilo drago da bude u središtu takvog proročanstva, Pashor je kao vođa bio naročito uvređen. Njegova prva reakcija, kao i većine naroda, bila je odbacivanje poruke; uostalom, ko bi želeo da poveruje u nešto tako strašno? Štaviše, Pashor je koristeći svoj položaj kaznio vesnika i tako načinio grešku. Naredio je da Jeremiju istuku prema zakonu (5. Mojsijeva 25,1-3) i da ga zatvore u tamnicu. Osloboodio ga je sledećeg dana, ali ovo bolno i ponižavajuće iskustvo nije sprečilo Jeremiju da nastavi da prorokuje, ovog puta ne samo protiv Jude, već naročito protiv Pashora i njegove porodice. Nije prošlo mnogo, a sudbina Pashora i njegove porodice postala je zastrašujući primer svima onima koji su posmatrali kako ih odvode u ropstvo. Ovo je, takođe, prvi put da se u Knjizi proroka Jeremije Vavilon spominje kao mesto izgnanstva. (Poglavlja, čak ni delovi poglavlja, nisu dati u hronološkom redu.)

Zamislite da je nešto slično prorokovano za vas. Šta mislite kakva bi bila vaša prva reakcija, u odnosu na ono kakva bi trebalo da bude? (Kakva bi, inače, trebalo da bude?) (Vidi: Dela 2,37)

OGANJ U NJEGOVIM KOSTIMA

Oštre reči koje je Jeremija uputio Pashoru i narodu nisu bile njegove; one nisu bile izgovorene iz gneva zato što je jedan dan bio zatvoren u tamnici. Bile su to Gospodnje reči koje je trebalo da prenese narodu.

Međutim, ono što sledi, potiče neposredno iz Jeremijinog srca, a zabeleženo je pod nadahnućem Svetog Duha. To je iskreni vapaj ljudskog bića kome se nimalo ne sviđaju prilike u kojima se našao i jadikuje zbog toga.

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Jeremije 20,7-14. O čemu on govori? Čemu nas uči o Jeremijinoj ljudskoj prirodi i takođe našoj?

Njegove reči u prvi mah deluju bogohulno. Neki se pitaju zašto je rekao da ga je Gospod obmanuo kada ga je, od samog početka, Gospod upozorio da će se suočiti sa žestokim protivljenjima. Ipak, on se žali: »Otkad govorim, samo govorim o 'nasilju i pustošenju'. Nije nimalo čudno što je narod protiv mene.«

Šta je ključno značenje njegovih reči u 9. stihu 20. poglavlja?

Prorok bi voleo da je odustao i prestao da propoveda, ali Božja reč bila je poput ognja u njegovom srcu i njegovim kostima. Ovo je upečatljiva metafora koja se odnosi na nekoga ko dobro poznaje svoj poziv i ko će, uprkos ličnom bolu, slediti taj poziv bez obzira na sve. (Slične misli zapisane su u Knjizi proroka Amosa 3,8. i 1. Korinćanima 9,16.)

U prethodno pomenutom tekstu iz Knjige proroka Jeremije uočavamo borbu sa kojom se Jeremija suočava; vidimo veliku borbu koja besni u njemu i izvan njega. U jednom trenutku slavi Boga što izbavlja siromahe iz ruke zlikovačke; u sledećem (kao što ćemo videti sutra), proklinje dan u koji je rođen.

Zašto je toliko važno da slavimo Gospoda, naročito u teškim okolnostima, i da razmišljamo o svim načinima na koje je otkrio svoju ljubav prema nama?

»PROKLET DA JE DAN...«

Čak i najoštriji kritičari Biblije moraju da priznaju jednu važnu činjenicu: Biblija ne prikriva čovekove slabosti i nedostatke. Sa izuzetkom čistog i bezgrešnog Božjeg sina, samo u izveštaju o nekoliko biblijskih ličnosti, čiji su životi u određenoj meri predstavljeni u Bibliji, nisu otkrivene njihove slabosti i mane. Ova činjenica odnosi se čak i na proroke. Kao što je prethodno rečeno, Bog kome su služili ovi proroci je savršen; proroci koji su Mu služili nisu bili savršeni. Oni su, poput svih nas, bili grešnici kojima je bila potrebna Hristova pravda koja im je pripisivana verom (Rimljanima 3,22). Od Noja do apostola Petra svi su bili grehom uprljana bića čija je jedina nada bila, kako Elen Vajt kaže, da dođu pred Gospoda i kažu: »Spasenje ne mogu da primim zahvaljujući svojim zaslugama ili dobroti, već pred Boga iznosim pomiriteljsku krv bezgrešnog Božjeg Jagnjeta, koje je uzelo na sebe grehe sveta. Ovo je moja jedina zaštita. Isusovo ime omogućuje mi pristup Ocu. Njegovo uvo, Njegovo srce otvoreno je za moju najslabiju molbu, On ispunjava moje najdublje potrebe.« (Elen Vajt, Faith and Works, str. 106)

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 20,14-18. Šta ovaj tekst govori o stanju prorokovog uma zbog određenih okolnosti u kojima se našao?

Njegove reči u ovom tekstu, naravno, podsećaju na Jovove, koji se našao u mnogo težem položaju od Jeremije (vidi: O Jovu 3). Iako je Jeremija bio uveren da čini Božju volju, i da je Bog sa njim, u ovom trenutku obuzeo ga je bol zbog njegove trenutne situacije. Ma koliko da je u intelektualnom smislu shvatala istinu, ona je sada bila zaklonjena njegovom ličnom tugom.

Mnogi ljudi se u određenim trenucima mogu naći u sličnim okolnostima: u intelektualnom smislu mogu poznavati sva Božja obećanja, ali pritisnuti tugom i bolom potiskuju ova obećanja, i sve na šta mogu da se usredsrede su njihove trenutne patnje. Ovo je razumljiva reakcija; ne znači da je ispravna, ali je razumljiva. Ovde ponovo uočavamo Jeremijinu ljudsku prirodu, koja je slična prirodi svih nas.

Da li ste se ikada osećali kao Jeremija? Ako jeste, šta ste naučili iz tog iskustva što vam može pomoći kada se sledeći put budete tako osećali?

ZAVERA PROTIV PROROKA

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 18,1-10. Kakva važna načela u vezi sa tumačenjem proročanstava ovde nalazimo?

Kakva ključna duhovna načela, takođe, nalazimo u ovim istim stihovima?

Gospod je uprkos svom zlu i dalje bio voljan da narodu pruži priliku da se pokaje. Ovde vidimo, takođe, Božju milost koja se nudi onima koji hoće da je prime. Čak i sada, još uvek su imali vremena da se vrate, uprkos svemu što su učinili.

U ovim stihovima, takođe, možemo zapaziti da su mnoga proročanstva uslovna: Bog kaže da će učiniti nešto, često se misli na izvršavanje kazne. Ali ako se ljudi pokaju, On neće učiniti ono što je rekao. Božja dela su uslovna i zavise od načina na koji ljudi odgovore. On ne bi opominjao narod da se odvrati od svojih zlih puteva, a onda ih, ipak, kaznio, kada se pokaju i vrate na pravi put. On u tom slučaju neće izvršiti kaznu, i On to jasno kaže u ovim tekstovima.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 18,18-23. Iz kakvih razloga je narod hteo da to učini Jeremiji? Kakav odgovor je Jeremija dao u skladu sa svojom ljudskom prirodom?

Jeremija se sigurno osećao veoma uznemireno, jer su ga osudili i napali pripadnici njegovog naroda zato što su, kako su sami rekli, hteli da sačuvaju »zakon«, »savete mudraca« i »reči proroka«. Koliko ljudsko srce zaista može biti podložno samoobmani!

Kakve pouke treba da naučimo o tome koliko pažljivi treba da budemo, kada činimo nešto u ime Gospodnje? Iznesite svoj odgovor u subotnoškolskom razredu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

U tekstu u Knjizi proroka Jeremije 18,11-17. Gospod govori svom narodu da prestanu da čine određena dela. U 11. stihu je zabeleženo. »Vratite se dakle svaki sa svojega puta zloga, i popravite puteve svoje i djela svoja.« U 12. stihu Gospod kaže da On već zna da oni neće poslušati Njegove opomene i molbe, već će nastaviti da čine »po misli srca svojega zloga«. (12. stih) Gospod zatim govori šta će učiniti zbog njihove neposlušnosti. Ovo je jedan od biblijskih tekstova koji pokazuje da Božje poznavanje naših budućih odluka donetih slobodnom voljom ni na koji način ne utiče na našu slobodnu volju i odluke koje donosimo. Uostalom, zašto bi ih Gospod molio da se vrate sa svojih zlih puteva ako nemaju slobodu da Ga poslušaju? Ono što je jasno jeste da je Gospod tačno znao kakve odluke će doneti i pre nego što su ih doneli. Ova ključna istina, takođe, je zabeležena u 5. Mojsijevoj 31,16-21. Čak i pre nego što su deca Izrailjeva ušla u Obećanu zemlju, Gospod je rekao Mojsiju da On zna da »će se obratiti k drugim bogovima i njima će služiti«. (5. Mojsijeva 31,20) Ovo je još jedan pokazatelj da Božje predznanje naših odluka ne utiče na slobodu kojom donosimo te odluke.

ZA RAZGOVOR:

1. Razmišljajte više o poslednjem pitanju iz odeljka od četvrtka. Skoro svi smo imali priliku da čujemo kako ljudi kažu da su učinili nešto zato što im je Gospod tako rekao? (Kako biste odgovorili osobi koja to kaže?) Iako nema sumnje da će nas Bog voditi, na koje načine možemo da ispitamo to vođstvo da bismo bili sigurni da je zaista od Gospoda?

2. Jeremija je rekao da je reč Gospodnja bila poput »ognja u njegovim kostima«. Šta možemo da učinimo da takav oganj gori i u nama?

3. Šta možemo pronaći u tekstovima za ovu sedmicu što će nam pomoći da shvatimo šta je sve uključeno u probuđenje i reformu? (Uostalom, zar nije upravo to Gospod želeo da učini u svom narodu?) Na primer, zašto je osećanje naše grešnosti toliko važno za probuđenje? Ako ovo imamo na umu, zašto krst, i nada koju nudi, moraju biti u središtu probuđenja?

SIMBOLIČNA DELA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 4,3-7; 4. Mojsijeva 21,1-9; Isaija 29,16; Rimljanima 9,18-21; Jeremija 19; Jevrejima 5,14; Jeremija 13,1-11.

Tekst za pamćenje: »Ili zar lončar nema vlasti nad kalom da od jedne guke načini jedan sud za čast, a drugi za sramotu?« (Rimljanima 9,21)

Svi koji proučavaju Bibliju znaju da u njoj ima mnogo simbola, pojmova koji su predstavljeni drugačijim konceptima i idejama. Cela zemaljska služba u Svetinji, na primer, bila je simbolično proročanstvo o planu spasenja. »Smisao jevrejskog verskog sistema još nije potpuno shvaćen. Beskrajne i sadržajne istine predstavljene su njegovim obredima i simbolima. Jevanđelje je ključ koji otvara njegove tajne. Poznavanje plana otkupljenja pomaže nam da shvatimo njegove istine.« (Elen Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 133. original) Pomoću simbola iz zemaljske Svetinje ili simbola u proročkim knjigama (kao što su Danilo 2.7. i 8. poglavlje; Otkrivenje), i na mnoge druge načine, Gospod je otkrivao istinu ljudima. Isus je lično koristio simbole u svojim pričama i poukama da bi objasnio duboke istine.

Knjiga proroka Jeremije je, takođe, bogata simbolima i slikama. Ove sedmice obratićemo pažnju na nekoliko simbola, šta predstavljaju i koje pouke možemo izvući iz njih.

ISTINA U SIMBOLIMA

Sveto pismo je veoma bogato različitim simbolima. Uglavnom predstavljaju istine koje su značajnije od samih simbola.

Pročitajte tekst u 1. Mojsijevoj 4,3-7. Šta predstavljaju njihove dve različite žrtve?

Na početku Biblije zapažamo razliku između pokušaja da se ličnim naporima dođe na Nebo (Kajinovovo prinošenje žrtava) i shvatanja da se spasenje prima samo milošću, zahvaljujući zaslugama raspetoga Spasitelja (Aveljevo prinošenje žrtava).

Pročitajte tekst u 4. Mojsijevoj 21,4-9. Kakav je simbol predstavljala bronzana zmija podignuta na štapu? (Vidi: Jovan 12,32)

»Izrailjci su spasavali živote gledajući prema podignutoj zmiji. Ovim pogledom izražavali su veru. Živeli su zato što su verovali Božjoj reči i oslanjali se na sredstvo koje im je ponuđeno za ozdravljenje.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 431. original)

U celom Starom zavetu služba u zemaljskoj Svetinji služila je kao veoma iscrpno simbolično predstavljanje plana spasenja. Koliko su Izrailjci shvatali značenje svih obreda stotinama godina bilo je otvoreno pitanje, mada nema sumnje da su mnogi shvatili najvažniju od svih istina koja je tim obredima poučavana: istina o zameničkom pomirenju po kojoj zamena mora da umesto njih da bi njihovi gresi bili oprošteni (vidi: 1. Korinćanima 5,7).

U stvari, službom u Svetinji dati su nam simboli koji ne ukazuju samo na Isusovu smrt, već i na Njegovu prvosvešteničku službu na Nebu, predadventni sud, i konačno uništenje greha na kraju vremena.

Kojih još biblijskih simbola, koji se odnose na plan spasenja, možete da se setite? Koji simboli posebno govore o Božjoj spasonosnoj milosti i nadi?

LONČAREVA GLINA

Kakve važne istine možemo naučiti iz ovih stihova i simbola koje nalazimo u njima? (Vidi: 1. Mojsijeva 2,7)

Jeremija 18,1-10. _____

Isaija 29,16. _____

Isaija 45,9. _____

Isaija 64,8. _____

Rimljanima 9,18-21. _____

Nema sumnje da je Jeremija želeo da odustane od svega zbog stalnih odbacivanja i progona sa kojima se suočavao. Da li je bilo vredno da se muči i bori za taj narod? Ponekad mu se sigurno činilo da je odgovor na to pitanje: »Ne!«

Međutim, dok je posmatrao lončareve ruke, data mu je slika, simbol, da Gospod radi sa ljudima kao što lončar radi sa glinom. Slika o lončaru i glini, pored svih drugih istina koje otkriva, uči o Božjoj vrhovnoj vlasti. Odnosno, ma koliko prilike sa Jeremijine tačke gledišta izgledale beznadežno, simbolika slike lončara i gline otkrila mu je da na kraju, uprkos pogrešnim ljudskim odlukama, čak i svesno učinjenim, Gospod drži kontrolu nad celim svetom u svojim rukama. On je apsolutni izvor sile i vlasti. Na kraju će izvojevati pobedu bez obzira kako sadašnje prilike izgledaju.

Pavle vekovima kasnije u 9. poglavlju Rimljanima poslanice uzima ovu starozavetnu sliku i dalje je obrađuje, u osnovi je koristi da ljude pouči istim istinama, koje je i Jeremija trebalo da nauči. U stvari, Pavle u Rimljanima 9,21. možda još neposrednije ukazuje na tekst iz Knjige proroka Jeremije 18,6. Budimo sigurni da se na kraju, uprkos čovekovoj slobodnoj volji i slobodi izbora, i čestih kobnih posledica usled zloupotrebe te slobodne volje, možemo osloniti na apsolutnu vrhovnu vlast našeg požrtvovanog Boga punog ljubavi, čija je ljubav otkrivena na krstu. Zlo neće pobediti; Bog i Njegova ljubav hoće. Kakvu divnu nadu imamo!

Kako možete da steknete poverenje u pouku o grnčaru i glini bez obzira na trenutne okolnosti? Koji drugi biblijski tekstovi ukazuju na stvarnost Božje vrhovne vlasti?

PROPADANJE NARODA

»Jer Me ostaviše i oskvrniše ovo mjesto kadeći na njemu drugim bogovima, kojih ne znaše ni oni ni oci njihovi, ni carevi Judini, i napuniše to mjesto krvi prave.« (Jeremija 19,4)

U ovom tekstu navedeno je nekoliko zala koja su ovladala Judom. Pored toga što su ostavili Gospoda, kadili »drugim bogovima« i prolivali nevinu krv, oni, takođe, »oskvrniše ovo mjesto«. Jevrejska reč upotrebljena u ovom tekstu znači »učiniti tuđim«, »učiniti stranim« ili »obesvetiti«. Tekst ne kaže da li je »ovo mjesto« bio Hram ili Jerusalem. Ključna ideja je da narod treba da bude svet, poseban Gospodnji narod (vidi: 2. Mojsijeva 19,5.6), drugačiji od naroda u njihovom okruženju. Međutim, to se nije dogodilo. Izgubili su svoj jedinstven karakter, odlike koje bi ih učinile svedocima svetu. Postali su kao i ostali narodi.

Kakve pouke za sebe ovde nalazimo?

»I pogradiše visine Valu da sažižu sinove svoje ognjem na žrtve paljenice Valu, čega ne zapovjedih niti o tom govorih, niti Mi na um dođe.« (Jeremija 19,5)

Iako je pojam žrtvovanja ljudi bio poznat u drevnom svetu, Bog se gnušao ovog običaja. Zabranio je izrailjskom narodu da ga usvoji (5. Mojsijeva 18,10). Izraz preveden u prethodnom stihu kao »niti Mi na um dođe« u jevrejskom glasi »niti Mi se u srcu javi«. To je idiom koji kao izraz ukazuje koliko je takva praksa bila strana i daleka Bogu. Ako je mi, pala ljudska bića otvrdnula od greha, smatramo užasnom, zamislite kako je izgledala svetom Bogu!

Ipak, vremenom, sila pokvarenosti i uticaj određene kulture toliko su obuzeli Njegov narod koji se do te mere izopačilo da je i sam počeo da vrši ovaj strašan obred. Kakva pouka ovo treba da bude za nas o tome koliko lako možemo postati zaslepljeni vladajućom kulturom i učestvovati u običajima kojima bismo bili užasnuti da smo u zajednici sa Bogom i u skladu sa Njegovom rečju, kao što bi trebalo da budemo (vidi: Jevrejima 5,14).

RAZBIJANJE KRČAGA

Kao što smo videli u odeljku od utorka, narod je pao u duboki otpad. Nisu shvatili poruku koja im je bila upućena. Bog je zatim preko proroka Jeremije učinio simbolično delo koje je, u idealnom slučaju, trebalo da im pomogne da postanu svesni opasnosti sa kojom su se suočavali.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 19,1-15. Šta je Jeremija trebalo da učini i šta je to delo trebalo da znači?

Jeremija je ponovo trebalo da ode u lončarev dom. Međutim, ovoga puta, Gospod je želeo da sa sobom povede svedoke koji će videti šta će učiniti. Svedoci su bili starešine i sveštenici iz Jude (Jeremija 19,1). Kao vođe bili su odgovorni za ono što se događalo u narodu, i zato je bilo potrebno da prime vest koju Jeremija treba da objavi pomoću ovog upečatljivog simboličnog čina. Moguće je da su se Istočna vrata (Jeremija 19,2), mesto na kome je trebalo da razbije krčag, nalazila u blizini mesta na kome su lončari radili, i možda su upravo ispred te kapije bacali ostatke uništenih sudova. Tako je simbol bio još snažniji.

Čemu služi razbijeni glineni krčag? Ako je krčag samo napukao, mogao bi se upotrebiti za nešto, mada ne za prvobitnu namenu. Međutim, Jeremija nije trebalo samo delimično da ga ošteti, već da ga razbije, čineći ga potpuno beskorisnim. Teško je zamisliti da narod pored ovakvog čina i reči koje su potom izgovorene nije shvatio upozorenje. Naravno, shvatanje opomene i ponašanje u skladu sa njom dve su potpuno različite stvari.

U još većoj meri je zastrašujući očigledan krajnji ishod onoga što je Jeremija učinio. Ko može da popravi razbijeni krčag? Iako je Gospod narodu pružao nadu za budućnost, Judejci su, ipak, u tom trenutku bili osuđeni na propast, i oni i njihova deca, ako se ne vrate na pravi put. Sva mesta koja su oskrnavili svojim sramnim i grešnim delima uskoro će biti oskrnavljena njihovim mrtvim telima. Dubinu njihove pokvarenosti možda možemo najbolje shvatiti veličinom kazne koju im je njihovo otpadništvo donelo.

Setite se nečega što je uništeno do te mere da ne može da se popravi. Za šta je prvobitno bilo namenjeno i zašto je postalo beskorisno? Moramo biti pažljivi da se ovo ne dogodi i nama!

LANENI POJAS

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 13,1-11. Kakvo simbolično delo je naloženo Jeremiji da uradi, i kakvu važnu pouku je trebalo da prenese?

Ovaj simboličan nalog predstavlja određeni problem onima koji se bave tumačenjem zato što se reka Eufkrat nalazila stotinama kilometara daleko od Jerusalima. Jezdri je bilo potrebno četiri meseca samo u jednom pravcu da stigne na ovo mesto (Jezdra 7,9). Da bi bolje shvatio poruku, Bog je naložio Jeremiji da to učini četiri puta. Zato neki proučavaoci Biblije tvrde da se ovde radi o nekoj drugoj geografskoj lokaciji. Sa druge strane, neki tvrde da je velika udaljenost koju je morao da pređe ukazivala koliko će daleko deca Izrailjeva biti odvedena. Štaviše, posle povratka sa dugog puta, Jeremija je mogao da shvati kakva će radost zbog povratka zavladati posle 70 godina ropstva.

Šta god da je u pitanju, pojas predstavlja dom Izrailjev i dom Judin, čist i neukaljan u vreme poziva. Ličnost koja nosi pojas je Bog lično. Ovo, između ostalog, pokazuje koliko je Bog bio vezan za svoj narod. Neki komentatori su zapazili važnu činjenicu da je pojas bio lanen, od istog materijala od koga je bila napravljena sveštenećka odeća (3. Mojsijeva 16,4); uostalom, Juda je trebalo da bude sveštenećki narod (2. Mojsijeva 19,6).

Baš kao što je pojas bio uništen, biće uništen i ponos naroda. Kao što čovek opaše pojas oko svog struka, tako se ovaj narod nekada držao Gospoda i bio Njegov izvor hvale i slave. Međutim, uprljao se i pokvario u dodiru sa okolnim kulturama.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 13,11. i uporedite ga sa tekstom iz 5. Mojsijeve 4,5-8. Kako ovi stihovi pokazuju šta se dogodilo izrailjskom narodu? Kakvu poruku ovi tekstovi imaju za nas?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Slika lončara i gline, naročito kako je prikazana u Rimljanima poslanici 9. poglavlju, donosi zanimljivo pitanje o tome koliko shvatamo Božja dela. Činjenica je, naravno, da ih često ne shvatamo. To ne treba da nas iznenađuje, zar ne? Pročitajte tekst iz Knjige proroka Isaije 55,8. Mi kao ljudska bića o mnogim pitanjima možemo da steknemo samo ograničena saznanja, naročito o Božjim putevima.

Ovo pitanje, ograničenost ljudskog znanja, otkriveno je onim što se naziva »samoreferencijalni problem«. Zapazite sledeću rečenicu: »Seviljski berberin brije sve koji se ne briju sami.« Da li Seviljski berberin brije sebe? Ako se brije sam, ne može da se brije sam zato što brije sve koji se ne briju sami. Međutim, ako se ne brije sam, onda mora sebe da obrije, iz istog razloga – zato što brije sve koji se ne briju sami. Odgovor predstavlja nerešivu misao koja ukazuje na ograničenost našeg razumevanja. Ako naš razum ne može da pruži pravi odgovor na pitanje koje se tiče ovozemaljskih stvari, koje izražava rečenica o Seviljskom berberinu, koliko mu je još teže da se bavi nečim tako dubokim kao što je Božja priroda i oblast Njegovog delovanja u svetu? Ono što imamo je krst koji nam daje veliki razlog da verujemo u Njega i Njegovu ljubav čak i kad ono što se događa u svetu, prema našem iskustvu, nema nimalo smisla.

»Mnogi, razmišljajući o poreklu greha i razlogu njegovog postojanja, ostaju veoma zbunjeni. Oni vide delovanje zla, i njegove strašne posledice koje se pojavljuju u obliku jada i očaja i pitaju se kako se sve to može događati pod suverenom vladavinom Onoga koji je beskrajn po svojoj mudrosi, sili i ljubavi. Pred njima je tajna koju ne mogu odgonetnuti. Obuzeti sumnjama i nesigurnošću, postaju slepi za istine koje su jasno otkrivene u Božjoj reči, za istine koje su neophodne za spasenje.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 492. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Kakve izazove u vezi sa pitanjem zla pred nas stavlja ideja o Božjoj vrhovnoj vlasti? Kako nam shvatanje velike borbe pomaže da odgovorimo na teška pitanja, makar i delimično?

2. Kakve još simbole možete pronaći u Bibliji? Zašto Bog uopšte koristi simbole? Koje su prednosti korišćenja simbola?

NASTAVAK NEVOLJA

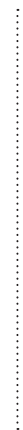
Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 9; Jeremija 10,1-15; Rimljanima 1,25; Jeremija 26; Dela 17,30; Dela 5,34-41.

Tekst za pamćenje: »Nego ko se hvali, neka se hvali tijekom što razumije i poznaje Mene da sam Ja Gospod koji činim milost i sud i pravdu na Zemlji, jer Mi je to milo, govori Gospod.« (Jeremija 9,24)

Nevolje i iskušenja Božjeg slugu su se nastavili. U stvari, veliki deo Knjige proroka Jeremije bavi se izazovima i borbama sa kojima se prorok suočavao u pokušaju da navede narod da sasluša reči koje je Gospod želeo da im objavi u svojoj ljubavi i brizi za njih.

Zamislite šta bi se dogodilo da je narod poslušao Jeremiju i prihvatio prorokovo upozorenje. Da su poslušali – da su se narod, carevi i vođe ponizili pred Bogom – ne bi ih zahvatila strašna nevolja. Prilika da se pokaju bila im je data. Čak i nakon toliko pogrešaka i zla koja su počinili, vrata otkupljenja i spasenja nisu se zatvorila. Bila su otvorena, ali su oni odbili da prođu kroz njih.

Sa druge strane, nama je danas veoma lako da odmahujemo glavom zbog tvrdoće njihovog srca. »Ovo se pak sve događalo za ugled njima, a napisalo se za nauku nama, na koje posljedak svijeta dođe.« (1. Korinćanima 10,11) Šta ćemo naučiti iz ovih primera?

»NEGO KO SE HVALI...«

U 9. poglavlju Knjige proroka Jeremije prorok je započeo svoje tugovanje, jer je video neizbežne nevolje koje su se bližile njegovoj zemlji i narodu. Bog je objavio sud nad Jerusolimom, a kada Bog nešto kaže da će učiniti, On to i učini. Ono sa čim su Izrailjci trebalo da se suoče nije nešto što se događa slučajno, jedna od onih strašnih i neobjašnjivih pojava koje se povremeno događaju. Ne, ono sa čim je trebalo da se suoče bio je neposredan Božji sud. Shvatanje ovih prilika pokrenulo je u Jeremiji veliku tugu. Njegova tuga, međutim, bila je samo mali odraz bola, koji je Bog sigurno osećao.

Iako je okvir drugačiji, ovaj navod dobro ukazuje na ovu ideju: »Krst našim otupelim čulima otkriva bol koji je greh, od samog svog začetka, nanosio Božjem srcu. Bogu nanosi bol svako udaljavanje od pravde, svako okrutno delo, svaki čovekov neuspeh da dostigne božanski ideal. Kad su nekada davno na Izrailj došle nevolje kao neizbežna posledica odvajanja od Boga – podložnost neprijateljima, okrutnost i smrt, bilo je rečeno da 'stadoše služiti Gopsodu; sažali Mu se radi muke sinova Izrailjevih.' 'U svakoj tuzi njihovoj On bješe tužan... i podiže ih i nosi ih sve vrijeme.'« (Sudije 10,16; Isaija 63,9) (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 263. original)

Pročitajte tekst iz 9. poglavlja Knjige proroka Jeremije o prorokovom tugovanju. Posebno se usredsredite na 23. i 24. stih. Zašto su ove reči važne i za nas danas?

Kada nastupi smrt, svi smo kao »grad bez odbrambenih zidova«. Mudrost, moć, bogatstvo imaju svoju određenu ulogu, ali oslanjanje na njih, naročito u vreme nesreće ili smrti, beskorisno je, beznačajno i uzaludno. U vreme objavljivanja opomene o propasti, narodu je bilo rečeno šta je zaista važno, a to je poznavati i shvatiti, makar u meri u kojoj možemo, Božju ljubav, dobrotu, pravdu i pravednost. Šta nam još može pružiti nadu i utehu kada nas sve ovozemaljsko, ljudsko, uključujući i naše telo, izneveri?

Šta krst govori o Božjoj ljubavi, dobroti, pravdi i pravednosti?

STVORENJA ILI STVORITELJ?

Kao što smo već videli, Božji narod bio je pozvan da bude drugačiji od okolnih naroda, koji su utonuli u naznaboštvo, idolopoklonstvo i lažna učenja. Mnoge opomene date u pet knjiga Mojsijevih posebno su se odnosile na prihvatanje obreda izrailjskih suseda. Izrailjci su trebalo da budu svedoci za istinu o Gospodu kao Stvoritelju i Otkupitelju. Nažalost, veliki deo starozavetne istorije predstavlja izveštaj o tome koliko su često prihvatili upravo one običaje na koje su bili upozoreni.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 10,1-15. Kako se Gospod ovde obraća svom narodu? Da je ovo isto upozorenje dato danas, u naše vreme, u našoj kulturi i u našem životnom okruženju, kako bi glasilo?

Jeremija govori narodu ono što je već trebalo da zna: ovi neznabožački bogovi nisu ništa drugo do delo ljudskih ruku, plod ljudske grehom iskrivljene mašte. Pavle vekovima kasnije navodi ovaj primer kada piše o onima koji »pretvoriše istinu Božiju u laž, i većma poštovaše i poslužiše tvar nego Tvorca, koji je blagosloven vavijek. Amin«. (Rimljanima 1,25)

Zapazite kako Pavle u ovom stihu upoređuje Stvoritelja sa onim što je stvoreno. Ovakvo isto poređenje predstavljeno je u navedenim stihovima u Knjizi proroka Jeremije, koji govore o nemoći i slabosti »bogova« u poređenju sa Jedinim pravim. U svim ovim tekstovima Jeremija pokušava da ukaže narodu da je bezumno i besmisleno imati poverenja u ove predmete, koji ne mogu ništa da učine. Oni su u suprotnosti sa Bogom Stvoriteljem, koji nije samo stvorio svet, već ga održava svojom silom (vidi: Jevrejima 1,3).

Bez obzira koliko su ovi tekstovi davno zabeleženi, poruka koju nose i dalje je važna. Možda nećemo biti u iskušenju da se poklonimo kipovima napravljenim ljudskom rukom i da ih obožavamo; niti je većina između nas zastrašena ili zabrinuta zbog znaka na nebu. Međutim, veoma je lako da svoje poverenje poklonimo predmetima koji ne mogu da nas spasu kao što ni idoli nisu mogli da izbave Judejsko carstvo u dan suda.

U šta bismo mogli imati više poverenja nego što bi trebalo ako nismo pažljivi?

POZIV NA POKAJANJE

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 26,1-6. Kakvu nadu Gospod nudi narodu u ovim stihovima?

Poruka data u ovom tekstu ista je kao i poruka koja se javlja u celoj Bibliji, Starom i Novom zavetu, a u pitanju je poziv na pokajanje, da se okrenemo od svojih grehova i pronađemo spasenje koje Bog svima nudi.

Šta je poruka sledećih tekstova? 2. Dnevnika 6,37-39; Jezekilj 14,6; Matej 3,2; Luka 24,47; Dela 17,30.

»Stanovnici Jude ničega nisu bili dostojni, ali Bog, ipak, nije hteo da ih odbaci. Njegovo ime preko njih trebalo je uzvisiti među neznabošcima. Mnogi među onima kojima su Njegove osobine bile potpuno nepoznate, trebalo je da dožive lepotu božanskog karaktera. Boga je upravo namera da objasni svoje milostive planove, navela da stalno, iznova, šalje svoje sluge, proroke, s porukom: 'Vratite se svaki sa svojega puta zloga!' (Jeremija 25,5) 'Imena svojega radi', objavio je Bog preko Isaije, 'ustegnuću gnev svoj, i radi hvale svoje uzdržaću se prema tebi, da te ne istrebim!' 'Sebe radi, sebe radi, učiniću, jer kako bi se hulilo na ime Moje? I slave svoje neću dati drugome!' « (Isaija 48,9.11) (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 319. original)

Bilo da je reč o Starom zavetu ili Novom zavetu, Božja poruka je ista za sve nas: mi smo grešnici, grešimo, zaslužujemo kaznu. Međutim, zahvaljujući Hristovom krstu, zahvaljujući pomiriteljskoj Isusovoj smrti, Bog je omogućio svima nama da budemo spaseni. Treba da priznamo svoju grešnost, da se verom pozivamo na Isusove zasluge, koje su besplatno date uprkos našoj nedostojnosti, i da se pokajemo za svoje grehe. I naravno, pravo pokajanje obuhvata odbacivanje greha iz našeg života milošću Božjom.

Bez obzira šta smo učinili, možemo se pokajati za svoje grehe i primiti oproštenje. To je veliki dar Jevandelja. Zbog kojih grehova treba da se pokajete upravo sada?

POZIV SMRTI

Kada posmatramo sa svoje tačke gledišta, teško je poverovati da je narodu otvrdnulo srce. Kao što smo videli u jučerašnjoj pouci, Jeremijina poruka, koliko god oštra, bila je ispunjena nadom. Da su se pokajali, Bog bi odvratio strašne kazne, utemeljene na zavetnim obećanjima i prokletstvima, koje su trebalo da dođu na njih. Da su samo činili ono što treba, da su samo bili poslušni Bogu i primili blagoslov koji bi poslušnost donela, sve bi bilo u redu. Bog bi im oprostio, Bog bi ih iscelio, Bog bi ih obnovio. Dar Jevanđelja, koji bi konačno došao kroz Isusovu žrtvu, bio bi dovoljan da oprostí sve njihove grehe i obnovi narod.

Kakva poruka nade, obećanja i spasenja!

Kakav odgovor su uputili Jeremiji povodom ove poruke? (Vidi: Jeremija 26,10.11)

U Izrailju je samo zakonski sazvan sud mogao da izrekne smrtnu kaznu. Da bi smrtna kazna bila doneta bila je potrebna većina glasova sudija. Sveštenici i proroci gonili su Jeremiju svojim pogubnim optužbama. Želeli su da ga predstave kao političkog zločinca i izdajnika.

Kako je Jeremija odgovorio? (Jeremija 26,13-15)

Jeremija nije nimalo ustuknuo; suočavajući se sa smrtnom pretnjom, prorok, nesumnjivo u strahu, ipak nije ublažio ni jednu jedinu reč iz poruke koju mu je Gospod poverio. Bog ga je na početku posebno upozorio da ne izostavi nijednu reč (Jeremija 26,2). Tako, Jeremiju koji je ponekad jadikovao, žalio se i proklinjao dan kada se rodio, sada vidimo kao Božjeg čoveka koji je ubedljivo i verno stajao.

Kada ste poslednju put morali verno da stojite za istinu koja je u Isusu? Ako nikada niste morali to da učinite, šta onda nije u redu?

JEREMIJINO BEKSTVO

Kao što smo videli u jučerašnjoj pouci, bez obzira na strahove i osećanja, Jeremija se nije pokolebao. Bio je potpuno svestan moguće smrti zbog stava koji je zauzeo. Veoma jasno upozorio je knezove i narod u 15. stihu 26. poglavlja (»znajte zacijelo«, rekao je) da će ako ga ubiju primiti kaznu zbog prolivanja nevine krvi. Jeremija je znao da nije kriv za ono za šta su ga optuživali.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 26,16-24. Kako je Jeremija izbegao smrt?

Zanimljivo je da su sveštenici i proroci, oni koji su trebalo da budu duhovne vođe, bili ukoreni od strane »starešina« i »običnog naroda« koji su stali u Jeremijinu odbranu. Podsetili su sve prisutne na proroka Miheju, koji je živio u Izrailju jedan vek ranije. Tadašnji car nije nudio Miheju, već je poslušao njegov savet. Ceo narod se pokajao, a nesreća je izbegnuta, barem za neko vreme. Sada ovi ljudi, Jeremijini savremenici, mudriji od svojih vođa, želeli su da spreče narod da učine veliku grešku ubistvom Božjeg proroka.

Branitelji su naglasili da Jeremija nije kriv za ono za šta ga optužuju. Međutim, mržnja sveštenika i proroka postala je još jača. U njima se probudio gnev i želja za osvetom, tako da će drugom prilikom svom žestinom krenuti na Jeremiju. Oslobođanje značilo je samo trenutak olakšanja za proroka. Nije bio potpuno izvan opasnosti.

Ovde vidimo primer kako su neki ljudi naučili određene pouke iz istorije dok su drugi, iako poznaju istu istoriju, odbili da usvoje te iste pouke. Nešto slično dogodilo se vekovima kasnije, kada je farisej Gamalilo upozorio druge vođe kako da se ophode prema Isusovim sledbenicima.

Pročitajte tekst zapisan u Delima 5,34-41. Kakve sličnosti postoje između ovog događaja i onoga što se dogodilo Jeremiji? Što je još važnije, kakve pouke možemo naučiti iz istorije i grešaka onih koji su živeli pre nas?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Po tom poznamo ljubav što On za nas dušu svoju položi.« (1. Jovanova 3,16) Nesumnjivo je da možemo pogledati oko sebe, u prirodu, međuljudske odnose i čuda stvaranja, i sagledati Božju ljubav, bez obzira koliko je greh uništio ta dela stvaranja kao i našu sposobnost da ih cenimo ili shvatimo na pravi način. Međutim, na krstu veo je bio pokidan i svetu je dato snažno i jasno otkrivenje te velike ljubavi koja je dovela do onoga što Elen Vajt naziva »razdvajanje božanskih sila«. (*The SDA Bible Commentary*, 7. sveska, str. 924)

Razdvajanje božanskih sila?

Božja ljubav prema nama bila je toliko velika da su Tri lica božanstva, koja su od večnosti gajila snažnu međusobnu ljubav, podnela ovo »razdvajanje« da bi nas otkupila. »Bože moj, Bože moj, zašto si Me ostavio?« (Matej 27,46) najjasniji je i najsnažniji izraz tog »razdvajanja«, cene našeg spasenja. Ovde ponovo zapažamo bol i patnju koju je Gospod podneo zbog naših greha.

Nije čudno, onda, što »imamo mi ljubav prema Njemu, jer On najprije pokazao ljubav prema nama.« (1. Jovanova 4,19) Naravno, kao pala ljudska bića mi samo podražavamo tu ljubav, a čak i to podražavanje često je obavijeno našom sebičnošću i grešnim željama. Božja ljubav nadmašuje našu; mi odražavamo Božju ljubav na način na koji se nebo ogleda u nečistoj i blatnjavoj vodi.

Za razgovor:

1. Iako mnogi od nas danas ne obožavaju životinje ili predmete u prirodi poput naših predaka, na koje načine smo još uvek u opasnosti da od prirode načinimo sebi idola ili boga?

2. Kakva je uloga pokajanja u životu hrišćanina? Odnosno, pored pokajanja koje doživimo kada prihvatimo Isusa, kakvu ulogu pokajanje i dalje ima u životu vere?

3. Razmišljajte o »razdvajanju božanskih sila«. Kako treba da shvatimo ovaj izraz? Ako ništa drugo, šta on govori o tome koliko je greh poguban i koliko ima veliku cenu?

JOSIJINE REFORME

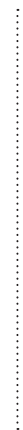
Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Dnevnika 33; Avakum 1,2-4; 2. O carevima 22; Filibljanima 2,3-8; 2. O carevima 23,1-28; 1. Korinćanima 5,7.

Tekst za pamćenje: »Ni prije njega ne bješe takvoga cara, koji bi se obratio ka Gospodu svijem srcem svojim i svom dušom svojom i svom snagom svojom, sasvijem po zakonu Mojsijevu, niti poslije njega nastaje takav kao on.« (2. O carevima 23,25)

Roditelji znaju koliko je teško gledati svoju decu, naročito kada postanu starija i izvan njihovog uticaja, kada donose odluke koje nisu za njihovo dobro. Naravno, ova briga ne odnosi se samo na roditelje i decu: sigurno smo u nekom trenutku videli kako prijatelji ili rođaci donose odluke koje su štetne po njih? To je negativna strana slobodne volje. Slobodna volja, naročito u moralnom smislu, ne znači ništa. »Slobodno« biće koje može da izabere samo ono što je ispravno nije istinski slobodno, niti zaista moralno.

Veliki deo Svetog pisma predstavlja izveštaj o Bogu, koji opominje svoj narod da ne čini pogrešne izbore. Knjiga proroka Jeremije uglavnom govori o ovome: Bog, koji poštuje slobodnu volju i slobodu izbora, upućuje molbe svom izabranom narodu.

Iako, nažalost, većina izveštaja nije ohrabrujuća, ove sedmice uočićemo tračak nade; odnosno, proučavaćemo o jednom od nekoliko careva koji su, koristeći slobodnu volju, odlučili da čine »što je pravo pred Gospodom«.

VLADAVINA MANASIJE I AMONA

Ma koliko voleli da govorimo o objektivnosti, o posmatranju prilika onakvih kakve zaista jesu, kao ljudska bića beznađežno smo subjektivni. Vidimo svet ne toliko kakav on zaista jeste, već na osnovu toga kakvi smo mi. Pošto smo pala i grešna bića, ova grešnost utiče na naše posmatranje i tumačenje sveta u čijem okruženju živimo. Na primer, kako drugačije možemo objasniti postupke osobe kao što je judejski car Manasija (oko 686-643. god. pre nove ere), naročito u ranim godinama njegovog tragičnog otpada? Čovek jedva može da zamisli kako je taj car u svom umu pravdao užasna dela, koja je dozvolio da se šire u Judi.

Pročitajte tekst iz 2. Dnevnika 33. Kako ovaj izveštaj opisuje grešnost cara Manasije? Što je još važnije, čemu nas uči o Božjoj spremnosti da oprostí?

Nema sumnje da je odvođenje u okovima u Vavilon prilika da čovek preispita svoj život. Ipak, tekst je jasan: Manasija se iskreno pokajao. Kada se vratio na presto, želeo je da popravi štetu koju je naneo. Nažalost, šteta je bila veća nego što je mogao i da zamisli.

»Međutim, ovo pokajanje, iako značajno, došlo je prekasno da bi moglo da spase carstvo od pokvarenog uticaja dugogodišnjeg idolopoklonstva. Mnogi su se spotakli i pali i više nikada nisu se podigli.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 383. original) Što je još žalosnije, među onima koji su se našli pod strašnim uticajem Manasijinog otpada bio je njegov sin, Amon, koji je došao na presto posle očeve smrti i koji »činjaše što je zlo pred Gospodom kao što je činio Manasija otac mu; jer svijem likovima rezanim, koje načini Manasija otac njegov, prinošaše Amon žrtve i služaše im«. (2. Dnevnika 33,22) Što je najgore, Amon se za razliku od svoga oca nikada nije pokajao za svoja učinjena dela.

Ko u svom životu nije doživeo strašne posledice čak i onog greha koji mu je oprostén? Na kakva obećanja možete da se pozivate za pobeđu nad grehom? Zašto se već sada ne pozovemo na njih pre nego što greh prouzrokuje žalosne posledice?

Jedan propovednik jednom prilikom izjavio je: »Budite pažljivi kada se za nešto molite. Možda upravo to i dobijete.« Izrailj se molio i čeznuo da dobije cara poput okolnih naroda. Dobili su ono što su tražili, pa veliki deo istorije izrailjskog naroda posle razdoblja sudija čini izveštaj o tome kako su se carevi na vlasti iskvarili i kako su, pod uticajem toga, iskvarili i narod.

Ipak, uvek je bilo izuzetaka, kao što je bio car Josija, koji je došao na presto 639. godine pre nove ere i vladao do 608. godine pre nove ere.

U kakvim okolnostima je novi car došao na presto? (Vidi: 2. Dnevnika 33,25)

Narod je iskazao svoju volju, i bilo je učinjeno prema njoj. Mladi car došao je na presto u vreme velikih nemira, otpada, nasilja, čak i u najvišim slojevima vlasti. Videći šta se događa, mnogi verni u zemlji pitali su se da li će obećanja data starom Izrailju ikada moći biti ispunjena. »S ljudske tačke gledišta, božanska namera s izabranim narodom izgledala je skoro neostvarljiva.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 384. original)

Uznemirenost ovih vernih ljudi bila je izražena u rečima proroka Avakuma. Pročitajte tekst iz Knjige proroka Avakuma 1,2-4. Šta prorok kaže?

Nažalost, odgovor na probleme izazvane nepravdom, nasiljem, borbom i bezakonjima doći će, ali sa severa, od Vavilonaca, koje će Bog upotrebiti da donese sud nad svojim tvrdovratim narodom. Kao što sve vreme možemo da vidimo, nije moralo tako da bude; međutim, pošto su odbili da se pokaju, suočili su se sa kaznom koju su njihovi gresi doneli.

Koliko često se sa čovekove tačke gledišta čini da je božanske namere nemoguće ostvariti? Šta ovo govori o tome da je potrebno da istupimo u veri izvan onoga što vidimo ili u potpunosti shvatamo?

JOSIJA NA PRESTOLU

»Osam godina bijaše Josiji kad poče carovati, i carova trideset i jednu godinu u Jerusalimu. Materi mu bješe ime Jedida, kći Adajeve, iz Voskata. On činjaše što je pravo pred Gospodom, i hodaše svijem putem Davida oca svojega i ne odstupaše ni nadesno ni nalijevo.« (2. O carevima, 22,1.2) Uzimajući u obzir prilike u kojima je stupio na presto, šta je toliko izuzetno u ovim tekstovima?

Biblija ne daje nikakvo objašnjenje o ovom izuzetnom mladiću koji je, uzevši u obzir sve okolnosti, trebalo da bude pokvaren i grešan kao i njegov otac pre njega. Međutim, nije bilo tako. Kakvi god razlozi da su u pitanju, on je izabrao drugačiji put, a to je da vrši pozitivan, iako sasvim ograničen, uticaj na narod.

U 2. O carevima 22. poglavlju zabeleženo je šta je Josija učinio za Hram. Od trenutka posvećenja Hrama od strane Solomuna, prošlo je mnogo vekova do Josijinih reformi (622. god. p.n.e.). Carevi nisu mnogo vodili računa o Hramu. Građevina koja je nekada divno izgledala, vremenom je oronula. Mladi car je uvideo da Hram više nije podesan za održavanje bogoslužjenja što je bila posledica dugih godina nebrige.

Šta je Josija učinio kada je uvideo da se Hram nalazi u tako rđavom stanju? 2. O carevima 22,3-7.

Danas bismo rekli da je car poslao svog ministra finansija prvosvešteniku i zatražio od njega da isplanira i nadgleda nabavku potrebnog materijala i radove prilikom obnavljanja Hrama. Nisu morali da daju izveštaj o novcu, koji im je poveren, zato što su njime verno raspolagali. Kakvi god da su razlozi u pitanju, Josija im je ukazao poverenje, i koliko izveštaj pokazuje, to poverenje su opravdali.

Obnavljanje Hrama je važno, ali šta je zaista ključno za pravo probude-nje i reformu? (Vidi: Filibljanima 2,3-8).

KNJIGA ZAKONA

Obnavljanje Svetinje, koja je dugo bila središte bogoslužjenja u izrailjskom narodu, bilo je važno, ali obnavljanje građevine nije bilo sve što je bilo potrebno. Najlepša i najveleplepnija građevina, iako sagrađena da pomogne vernicima da sagledaju Gospodnju silu i sjaj, sama po sebi nije dovoljna da pobudi pobožnost među narodom. Istorija je puna tužnih izveštaja o ljudima koji u jednom trenutku »slave Boga« u nekoj lepoj crkvi, a u sledećem čine okrutna dela, koja su možda i podstaknuta onim što su naučili unutar te divne građevine.

Šta se dogodilo za vreme obnavljanja Hrama? U čemu je veliki značaj Josijine reakcije na ove događaje? 2. O carevima 22,8-11.

Pronašli su knjigu zakona; koji deo, ili možda celinu, Biblija ne otkriva. Verovatno je pronađena u zidovima negde u Hramu.

Pročitajte tekst u 2. O carevima 22,12-20. Kakvu poruku od Boga je Olda uputila narodu i caru Josiji? Kako mi treba da shvatimo ove reči?

Olda je prenela istu poruku koju je Jeremija prorekao već nekoliko puta. Narod koji se okrenuo od Gospoda iskopao je sopstvene grobove svojim delima, i trebalo je da požnje posledice.

»Gospod je Josiji poslao poruku preko Olde da se uništenje Jerusalima ne može izbeći. Čak i da se narod sada ponizi pred Bogom, ne može izbeći zasluženu kaznu. Njihova čula tako dugo otupljivana zlim delima doprinela bi da se, ukoliko kazna ne bi bila izvršena, vrlo brzo vrate svom starom grešnom putu. Proročica je odgovorila: 'Kažite čovjeku koji vas je poslao k meni, ovako veli Gospod, evo, pustiću zlo na to mjesto, i na stanovnike njegove, sve što govori knjiga koju je pročitao car Judin, zato što me ostaviše, i kadiše drugim bogovima da bi Me gnjevili svim djelima ruku svojih, zato se gnjev moj raspalio na to mjesto i neće se ugasiti.'« (2. O carevima 22,15-17) (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 399. original)

JOSIJA SPROVODI REFORME

Uprkos upozorenju da će nastupiti propast, Josija je i dalje bio odlučan da čini »što je pravo pred Gospodom«. Nesreća možda nije mogla biti sprečena, ali »najavljujući kaznene mere Neba, Gospod nije isključio mogućnost pokajanja i popravljajanja; otkrivajući po tome Božju spremnost da svoje sudove ublaži milošću, Josija je odlučio da preduzme sve što je u njegovoj moći da pokrene odlučne reforme«. (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 400. original)

Pročitajte tekst iz 2. O carevima 23,1-28. Šta je bila suština reformi koje je verni car težio da pokrene u svom grešnom narodu? Šta ova dela govore o rdavom stanju koje je vladalo u izabranom narodu?

Josija je okupio sav narod u Jerusalamu da bi obnovio zavet sa Bogom. Pročitali su nedavno pronađenu knjigu zakona, a zatim su se zavetovali da će slediti Boga Izrailjevog.

Car nije izvršio ovaj posao sam, već je od onih koji su imali duhovne odgovornosti zatražio da učine sve što je potrebno. Na primer, tokom vekova različiti predmeti – kipovi i simboli koji su podstakli strane oblike bogoslužjenja u Izrailju – bili su donošeni u Hram. Ponekad su bili nametnuti narodu kao uslov mira; carevi su ih ponekad izlagali da bi označili uspostavljanje mira ili znak predaje. Kakvi god razlozi da su u pitanju, ti predmeti nisu pripadali tom mestu, i Josija je naredio da ih uklone i unište.

Takođe, proslava Pashe u vreme sprovođenja Josijinih reformi nije se održavala samo u domaćinstvima, kao što je bio običaj u prethodnom razdoblju, već ju je sada ceo narod zajedno slavio. Njena simbolična poruka upućena narodu bila je da su ostavili staro razdoblje za sobom, i da su sada stupili u novo vreme u kome su se zavetovali da će služiti pravom Bogu, koji ih je izveo iz Egipta, koji je obezbedio dom za plemena kao što je obećao, i koji je bio sa njima u njihovom svakodnevnom životu.

Zajedničko slavljenje Pashe u narodu bilo je značajno, jer je označilo početak nekog novog razdoblja, jer je staro došlo svome kraju. Šta pashalni simboli treba da znače nama kao adventističkim hrišćanima? (Vidi: 1. Korinćanima 5,7)

ZA DALJE PROUČAVANJE

Kao što je u pouci već bilo rečeno, dubina grešnosti u koju je Izrailj utonuo može se sagledati u obimu reformi koje je Josija morao da sprovede? Kako je narod mogao da padne tako duboko? U određenom smislu odgovor je lak: zato što je čovečanstvo palo tako duboko. U kojoj meri je čovečanstvo degradirano prikazano je u poznatom istraživanju sprovedenom 1960-ih godina na Univerzitetu Jejl.

Učesnici su se dobrovoljno javili preko oglasa u novinama. Rečeno im je da treba da puštaju električne šokove ljudima vezanim za stolice u drugoj prostoriji. Prekidači čijim pritiskanjem su šokovi puštani obeleženi su po jačini, od »slab šok« do »opasnost: snažan šok«, uključujući još dva koji su obeleženi oznakom »xxx«. Učesnicima je rečeno da puštaju šokove prema uputstvima naučnika koji vode eksperiment. U susednoj prostoriji mogli su da čuju vriske i preklinjanja za milost. Ljudi su se zapravo samo pretvarali: uopšte nisu primali električne šokove. Cilj ove studije bio je da se utvrdi koliko daleko će ovi »obični« učesnici ići u nanošenju bola, kako su mislili, onima koje nisu poznavali, samo zato što im je tako bilo naloženo. Rezultati su bili zastrašujući. Iako su mnogi učesnici postali uznemireni, zabrinuti, čak i ljuti, nisu prestali, u zapanjujućih 65 procenata, da puštaju najjače »šokove« ovim ljudima, verujući da ih zaista povređuju. »Obični ljudi«, napisao je naučnik koji je sproveo eksperiment, »jednostavno radeći svoj posao, bez ikakvog određenog neprijateljstva sa svoje strane, mogu da postanu oruđa u užasno destruktivnim procesima.« Koliko je »običnih« ljudi činilo strašne stvari tokom istorije, čak i danas? Previše ih je, to je sigurno. Zašto? Hrišćani znaju odgovor. Mi smo grešnici, to je jasna i jednostavna činjenica.

ZA RAZGOVOR:

1. Šta izveštaj o Josijinoj reformi govori o važnosti Božje reči u našem životu?

2. Ovde možemo postaviti sledeće pitanje: ako je bilo prekasno da se nesreća izbegne, zašto je upućen poziv na pokajanje, probuđenje i reformu? Šta je bio cilj svega toga? Kakav biste odgovor dali? Odgovor možemo pronaći u tome koliko takvo probuđenje može uticati na ljude pojedinačno u poređenju sa narodom u celini.

JEREMIJIN JARAM

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 16,1-13; Osija 1,1-3; Jeremija 27,1-18; Danilo 4,25; Jeremija 28; 2. Timotiju 4,3,4.

Tekst za pamćenje: »A svima govoraše: ko hoće da ide za Mnom neka se odreče sebe i uzme krst svoj i ide za Mnom.« (Luka 9,23)

Kao što smo već videli, Božji proroci nisu propovedali samo rečima već i očiglednim poukama. Ponekad su morali određenim postupcima u svom životu da objave poruku; to je bio još jedan način da otkriju suštinu.

Tako je Jeremija bio ponovo pozvan da na praktičan način objavi vest. Kao prvo, morao je da nosi drveni jaram. »Ovako mi reče Gospod: načini sebi sveze i jaram, i metni sebi oko vrata.« (Jeremija 27,2) To je sigurno bio mučan zadatak, koji je postao još teži, kada je lažni prorok počeo da protivreći onome što je Jeremija rekao. Ove sedmice sagledaćemo istinu i greške koje su prionule za srce i um naroda. Videćemo, takođe, kako vest o milosti može biti lažna vest.

Jeremiji je, takođe, bilo zabranjeno da plače sa onima koji su u žalosti i da se raduje sa onima koji se raduju. Cilj je bio da pomogne pripadnicima naroda da shvate šta će se dogoditi zbog njihovih greha, da ih podstakne na pokajanje i poslušnost, ublažavajući tako strašne posledice njihovih grešnih dela.

Jeremijin život je bez ikakve sumnje bio težak. (On je prvi to priznao!) Prilike su, međutim, bile čak i teže nego što možemo i da zamislimo.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 16,1-13. Kakvu poruku je Gospod ovom prilikom uputio Jeremiji? Ma koliko surova, na koji način je predstavljala blagoslov za proroka? (Uporedite: Osija 1,1-3)

U poređenju sa Osijom, koji je trebalo da se oženi bludnicom da bi ukazao na rđav odnos, koji je vladao između Gospoda i Izraelja zbog duhovne preljube naroda, Jeremiji je naloženo da se uzdrži od stupanja u brak i samim tim da nema decu. U ondašnje vreme i ondašnjoj kulturi ovo je bila prilično retka i krajnja pojava. Osnivanje porodice u Izraelju bilo je veoma važno za svakog mladog čoveka. Pored ljubavi i zajednice između supružnika, ono je bilo važno i zbog produžavanja porodičnog imena. Zašto je Bog naložio Jeremiji da ne osniva svoju porodicu? Njegov život trebalo je da bude očigledna pouka o tome da će nastupiti strašno vreme u kome će porodice biti uništene i kada će bol zbog razdvajanja postati težak teret preživcima. To što Jeremija nije imao porodični život bila je stalna opomena i pouka za njegove savremenike.

Jeremija je bio usamljen i u drugim oblastima života. Bilo mu je zabranjeno da ulazi u domove u kojima vlada žalost; ovo je ukazivalo na nespремnost naroda da odgovori Božjim pozivima na pokajanje i probuđenje.

Takođe, nije trebalo da se pridružuje radosnim svečanostima i proslavama. Ovakvo postupanje bilo je simbol budućeg vremena u kome će Vavilonci prekinuti svaku njihovu radost i veselje.

Jeremija je na ovaj način bio lišen međuljudskih veza koje nastaju u trenucima žalosti ili radosti. Jeremijin život i žalost koju je osećao trebalo je da budu očigledne pouke. Da je narod samo nešto naučio iz njih!

Kako ovaj izveštaj može da nam pomogne da cenimo podršku koju primamo od drugih ili koju mi njima pružamo? Ma koliko da je ova podrška važna, kako možemo shvatiti da je najbolja podrška ona koju dobijamo od Gospoda?

JEREMIJIN JARAM

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 27,1-18. Kakvu je poruku Gospod ovde uputio narodu? Zašto su je mnogi koji su je čuli smatrali izdajom?

Jaram koji je Jeremija morao da stavi na sebe bio je očigledno znak poniženja koje će narod doživeti, odnosno znak vojne okupacije. (U tekstovima u 5. Mojsijevoj 28,48. i 1. O carevima 12,4. jaram se koristi da označi potlačenost.) Jeremija je u fizičkom smislu morao da iskusi šta znači napad vavilonske vojske. Drveni jaram koji je Jeremija stavio na svoje ruke i ramena bio je dugačak jedan i po metar i osam centimetara debeo. Suština njegove poruke bila je da će Gospod, ako se narod pobuni protiv Vavilona, to shvatiti kao da se pobunio protiv Njega, i da će ta pobuna doživeti propast.

Iako u originalnom tekstu postoje određene nejasnoće, izgleda da Jeremija nije morao da napravi jaram samo za sebe, već i za izaslanike stranih zemalja koji su došli u Jerusalim i kovali zaveru protiv Navuhodonosora – uprkos Gospodnjim opomenama da to ne čine. Pošto je prirodna reakcija da se u takvim okolnostima suprotstavi stranom osvajaču, što su i želeli da učine, nema sumnje, da Jeremijine reči onda nisu bile nimalo dobrodošle.

Šta je naročito važno u poruci zabeleženoj u Knjizi proroka Jeremije 27,5? (Vidi: Danilo 4,25)

Kao što zapažamo u celoj Bibliji, Starom i Novom zavetu, Gospod je kao Stvoritelj suvereni Vladar cele Zemlje. Čak i usred onoga što nam se čini kao metež i velika nesreća (napad i vladavina neznaoškog naroda), otkriva se Božja vlast i sila. Ovo je trebalo da bude izvor nade, i jeste izvor nade, svima u vernom Ostatku.

Jadno je biti u jarmu ropstva. Međutim, zapitajte se da li ste vi nekoga stavili pod nepravedan jaram, ako jeste, zašto ga odmah ne uklonite?

SUKOB PROROKA

Rđava vest je rđava vest, često ili ne želimo da je čujemo ili je odbacujemo. Isto se dogodilo i u Judi dok je Jeremija, noseći jaram, upućivao jasnu opomenu narodu. »Zaprepaštenje okupljenih predstavnika mnogih naroda nije imalo granica, kada im je Jeremija, noseći jaram pokornosti oko vrata, objavio Božju volju.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 444. original)

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 28,1-9. Zamislite da ste Judejaci i da posmatrate sve ove događaje. U šta biste poverovali? U šta biste želeli da poverujete? Iz kog razloga biste pre poverovali Ananiji nego Jeremiji?

Jeremija je podigao svoj glas u ime Gospodnje, i Ananija je govorio u ime Gospodnje. Međutim, ko je objavljivao Božju vest? Nisu mogla obojica! Nama danas odgovor je očigledan. Ljudima tog vremena bilo je teže, iako je Jeremija izneo snažne činjenice u 8. i 9. stihu: proroci su u prošlosti propovedali istu vest kao i ja, vest o sudu i propasti.

»U prisutnosti sveštenika i naroda, Jeremija ih je vatreno pozivao da se, u toku razdoblja koje je Gospod odredio, privremeno pokore vavilonskom caru. On je ljudima iz Jude navodio reči proroka Osije, Avakuma, Sofonije i drugih, čije su poruke ukora i opomene bile slične njegovim. On ih je podsećao na događaje koji su se odigrali da bi se ispunila proročanstva o kaznama koje treba da stignu nepokajane grešnike. U prošlosti su Božje kazne pogađale nepokajane, otkrivajući tačnost ispunjavanja Božje poruke upućene preko Njegovih glasnika.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 445. original)

Ukratko rečeno, kao što mi danas treba da učimo pouke iz svete istorije, tako se Jeremija trudio da navede narod svoga vremena da učini isto: učite iz prošlosti, da ne biste činili iste greške kao i vaši preci. Ako im je ranije bilo teško da ga poslušaju, sada pored Ananijine »službe« kojom mu se suprotstavljao, Jeremijin zadatak bio je još teži.

Činilo se da Ananija, čije ime znači »Bog je milostiv«, objavljuje vest blagodati, praštanja i spasenja. Kakve pouke treba da naučimo iz života ovog lažnog propovednika milosti?

GVOZDENI JARAM

Sukob između proroka nije se završio samo na rečima. Prerastao je u sukob delima. Posluššan Božjem nalogu, Jeremija je stavio drveni jaram oko svog vrata; bio je to očigledan simbol poruke koju je objavljivao narodu.

Šta je u proročkom smislu bio simbol onoga što je Ananija učinio? Jeremija 28,1-11.

Zamislite, na primer, da je neko ko je čuo Isusove reči u trenutku kada je prokleo smokvino drvo (Marko 11,13.19-21) i ko je znao šta se dogodilo, ponovo zasadio novo smokvino drvo na istom mestu, sve u pokušaju da pobije Isusovo proročanstvo. To je upravo ono što je Ananija učinio Jeremiji i njegovom proročanstvu koje je bilo predstavljeno jarmom oko njegovog vrata. Bio je to čin otvorenog odbacivanja Jeremijinih reči.

Zapazite, takođe, Jeremijinu reakciju. U tekstu nije zabeleženo šta je rekao kada mu je jaram bio slomljen. On se samo okrenuo i otišao. Da se izveštaj ovde završava, činilo bi se da se prorok povukao poražen.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 28,12-14. Šta se zatim dogodilo? Kakva je bila Jeremijina nova poruka?

Jeremijin odgovor nije bio poruka osvete: ti si mi ovo učinio, i ja ću tebi učiniti isto, već još jedna jasna poruka od Gospoda, ali snažnija od prethodne. Ananija je možda mogao da slomi drveni jaram, ali ko može da slomi gvozdeni? Gospod im je time rekao da svojom tvrdoglavošću i neposlušnošću samo još više pogoršavaju svoj položaj. Ako mislite da je drveni jaram rđav, uverite se kakav je gvozdeni.

Ima li nekog ko nije pošao težim putem i ko svojom tvrdoglavošću nije još više otežao određene prilike? Kada je reč o zajednici sa Bogom, zašto je uvek bolje da se odmah pokorimo i predamo Bogu nego da nastavimo da se borimo i sebi otežavamo?

POUZDATI SE U LAŽI

»Čuj, Ananija; nije te poslao Gospod, a ti si učinio da se narod ovaj pouzda u laž.« (Jeremija 28,15)

Odgovor ko je u pravu, Jeremija ili Ananija, uskoro je stigao. U Knjizi proroka Jeremije 28,16.17. zabeležena je sudbina lažnog proroka, koja je bila upravo onakva kakva je trebalo da bude prema rečima pravog proroka.

Ananija, iako je umro, i dalje je nanosio štetu narodu. Uticaj njegovih dela i dalje se osećao. On je učinio da se narod »pouzda u laž«. Jevrejski glagol upotrebljen ovde je hiphil, oblik glagola »pouzdati se«. On je učinio da se pouzdaju u laž, ne u smislu da ih je fizički prisilio na to, već putem obmane. Iako ga Gospod nije poslao, on je govorio u ime Gospodnje, što je za Judu imalo veliku važnost. Pored toga, Ananijina poruka o »milosti«, »izbavljenju« i »otkupljenju« bila je sigurno ono što je narod želeo da čuje, uzimajući u obzir veliku pretnju koju je Vavilon predstavljao za narod. Međutim, bilo je to lažno »jevanđelje«, lažna vest o spasenju koju im Gospod nije uputio. Tako, u vreme kada je narod trebalo da sluša Jeremijine reči i njegovu vest o otkupljenju, slušali su Ananiju, što je njihove nevolje učinilo još težim.

Šta sledeći tekstovi imaju zajedničko sa tekstom iz Knjige proroka Jeremije 28,15?

2. Timotiju 4,3.4. _____

_____

_____

2. Solunjanima 2,10-12. _____

_____

_____

Prilike ni danas nisu drugačije: nalazimo se usred velike borbe, bitke za srca i umove ljudi na ovom svetu. Sotona marljivo radi da navede što je moguće više ljudi da se »pouzdaju u laž«, a ta laž javlja se u mnogim oblicima i formama. Uostalom, budući da je Isus izjavio: »Ja sam Put i Istina i Život« (Jovan 14,6), sotonine laži, koje ne sadrže istinu kakva je u Isusu, mogu se odnositi na bilo šta.

Kakve laži preovladavaju u vašoj kulturi danas? Zašto je oslanjanje na Isusa i Njegovu reč naša jedina zaštita od njih?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Kao što smo videli, narod je želeo da poveruje u dobre vesti, a ne lošu. Želeli su da poveruju, na primer, u Ananijinu vest, ne Jeremijinu. I danas je tako. Mnogi i dalje tvrde, na primer, da će se naš svet vremenom popraviti. Ipak, čak i ateista poput Terija Igltona uvida koliko je ta ideja nemoguća. »Ako je ikada postojao pobožni mit i lakoverno sujeverje, onda je to liberalno-racionalističko verovanje da smo svi na sigurnom putu ka boljem svetu. Ovaj krhki trijumfalizam je zaostatak iz herojske epohe liberalizma, kada je jačao uticaj srednje klase. Danas stoji odmah uz cinizam, skepticizam ili nihilizam pod čijim se uticajem veliki deo tog čestitog roda izopačio.« (*Reason, Faith, and Revolution: Reflections on the God Debate*, str. 70) Iako su se određeni vidovi života poboljšali, naš svet nam sam po sebi nudi malo nade, malo utehe, naročito u dugoročnom smislu. Ako želimo da gajimo stvarnu nadu, ona mora biti povezana sa nečim božanskim, ne ovozemaljskim. I naravno, Jevanđelje upravo o tome govori: o božanskom i natprirodnom delovanju u našem svetu i našem životu. Bez toga, šta drugo imamo do samo više Ananija i njihovih laži?

ZA RAZGOVOR:

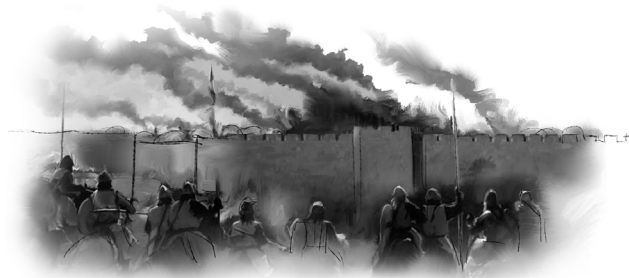
1. Razmislite o budućnosti Zemlje kao celini, makar samo sa ljudske tačke gledišta. Da li pruža određenu nadu ili obećanja, ili deluje zastrašujuće, opasno i nesigurno? Kako možete obrazložiti svoj odgovor?

2. Jeremijina poruka, kao što smo videli u okviru Ananijinih laži, bila je gledati u prošlost, gledati u istoriju, i učiti iz nje. Elen Vajt je zapisala nešto slično: »Ne treba da se plašimo budućnosti, osim ako zaboravimo kako nas je Gospod vodio u prošlosti i kako nas je poučavao.« (Elen Vajt, *Life Sketches*, str. 196) Šta je time mislila da kaže? Šta smo doživeli u prošlosti, kakve pouke smo primili, što nam može pomoći da se pripremimo za ono što će nesumnjivo doći u budućnosti?

3. Ananija je objavio lažnu poruku o milosti. Kakvih poruka o milosti se mi danas moramo čuvati? Milost je, naravno, naša jedina nada, ali na koji način može biti predstavljena kao laž?

RAZORENJE JERUSALIMA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jezekilj 8; Rimljanima 1,22-25; Jeremija 37,1-10; 38,1-6; Jeremija 29,1-14; Danilo 9,2.

Tekst za pamćenje: »I tražite dobro gradu, u koji vas preselih, i molite se za nj Gospodu, jer u dobru njegovu biće vama dobro.« (Jeremija 29,7)

»Još samo nekoliko kratkih godina i vavilonski car biće upotrebljen kao oruđe Božjeg gneva protiv tvrdovratog Jude. Nekoliko puta Jerusolim će opkoljavati i zauzimati Navuhodonosorove napadačke vojske. Četa za četom, u početku samo nekoliko ljudi, a kasnije i hiljade i desetine hiljada, biće odvođene u zarobljeništvo u zemlju Senar, da tamo žive u prisilnom izgnanstvu. Joakim, Joakin, Sedekija – svi ovi judejski carevi, jedan za drugim, postajaće vazali vavilonskog vladara, i jedan za drugim ustajaće protiv njega. Oštre i sve oštrije kazne biće primenjivane protiv buntovnog naroda, sve dok na kraju cela zemlja ne bude opustošena, Jerusolim razrušen i spaljen ognjem, Hram koji je Solomun sagradio razoren, a Judino carstvo oboreno da se više nikada ne uzdigne do položaja koji je nekada zauzimalo među narodima na Zemlji.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 422.423. original)

Kao što smo videli, i kao što ćemo videti u ovoj pouci, ništa im se od ovoga nije dogodilo, a da im pre toga proroci nisu uputili mnogobrojne opomene i molbe, naročito Jeremija. Neposlušnost naroda donela je samo ropast. Učimo iz njihovih grešaka!

PLAKANJE ZA TAMUZOM

Iako se Jeremija možda ponekad osećao veoma usamljenim, ipak nije bio sam. Bog je pozvao Jezekilja, njegovog savremenika, koji je bio među zarobljenicima u Vavilonu, da uteši i opomene izgnanike, kao i da potvrdi ono što je Gospod govorio preko Jeremije svih tih dugih i teških godina. Svojom službom Jezekilj je trebalo da upozori zarobljenike da ne poveruju u lažna predviđanja o ranom povratku iz Vavilona. On je, takođe, trebalo da prorekne, različitim simbolima i porukama, razornu opsadu pred kojom će na kraju Jerusalem pasti zato što je narod odbio da se pokaje i okrene od svojih greha i otpadništva.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jezekilja u 8. poglavlju. Šta je proroku bilo pokazano? Šta ovo viđenje govori o tome koliko uticaj vladajuće kulture može biti snažan, i kako može uticati čak i na ono najsvetije? Kakve se opomene ovde nalaze za nas?

Bez obzira koliko su često, i jasno, Mojsijevi spisi i proroci upozoravali na idolopoklonstvo i služenje drugim bogovima, ovi stihovi pokazuju da je narod upravo to činio, čak i unutar svetih prostorija u Hramu. »Plakanje za Tamuzom« bio je obred oplakivanja posvećen mesopotamskom bogu. Ne čudi nas što je u 2. Dnevnika zapisano: »I svi glavari između sveštenika i narod griješite veoma mnogo po svijem gadnijem djelima drugih naroda, skvrneći dom Gospodnji, koji bješe posvetio u Jerusalimu.« (2. Dnevnika 36,14)

Pažljivo pročitajte tekst u Knjizi proroka Jezekilja 8,12. Izraz »pisana klijet« (u doslovnom prevodu: odaje njihovih kipova) pomalo je nejasan. Može se odnositi na odaje u kojima su držali svoje idole ili na odaje svoje uobrazilje, svoga srca. U svakom slučaju, starešine, vođe, pale su toliko duboko da su izjavili da Gospod ne vidi šta čine, da ih je Gospod napustio, što je bio samo drugi način da kažu: »Gospod ne mari za ovakve stvari; one su nevažne.« Upravo tamo, u svetim odajama Božjeg hrama, ovi ljudi učestvovali su u najužasnijim oblicima idolopoklonstva, čineći sve što im je putem Božje reči naročito bilo zabranjeno da čine. Što je još gore, u svom umu pravdali su svoja dela. Ovde ponovo vidimo šta je apostol Pavle mislio kada je govorio o onima koji služe stvari umesto Stvoritelju (vidi: Rimljanima 1,22-25).

ŽALOSNA VLADAVINA CARA SEDEKIJE

Sedekija, čije ime znači »Jahvina pravednost«, bio je poslednji judejski car, koji je vladao u vreme uništenja zemlje od strane Vavilonjana 586. godine pre nove ere. U početku činilo se da je voljan da posluša Jeremijine reči i pokori se vavilonskoj vlasti. Međutim, ovakav stav nije dugo zadržao.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 37,1-10. Kakvu opomenu je Jeremija uputio caru Sedekiji?

Pod pritiskom svojih podanika, najverovatnije knezova, Sedekija je zanemario Jeremijine opomene i sklopio vojni savez sa Egiptom, u nadi da će osujetiti vavilonsku pretnju. (Vidi: Jezekilj 17,15-18) Kao što je i bio na vreme upozoren, Egipćani nisu uspeli da ih izbave.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 38,1-6. Šta se dogodilo Jeremiji (ponovo) zato što je objavljivao Božju reč narodu?

Kao što je Isus rekao: »Nigdje nije prorok bez časti do na postojbini svojoj i u rodu i u domu svome.« (Marko 6,4) Jadni Jeremija ponovo se suočio sa gnevom svojih sunarodnika. Mada, poput ostatka naroda, nije mogao reći da nije bio upozoren. Ipak, u njegovom slučaju, opomena se odnosila na iskušenja sa kojima će se suočiti ako ostane veran, a ostao je!

Jeremiji je sigurno bilo teško zato što je bio optužen da slabi moral u narodu. Uostalom, u vreme kada se narod suočavao sa spoljašnjim neprijateljem, kome su hteli da pruže otpor, Jeremija je već godinama govorio da je sve već izgubljeno, da ne mogu da pobeđu, da čak i Gospod nije na njihovoj strani. Zato je razumljivo što su hteli da ga učutkaju. Tako ogrezli u grehu, nisu čuli Gospodnji glas koji im se obraćao; oni su zapravo mislili da je u pitanju neprijateljski glas.

Koliko god da su teškoće bile mučne, razmislite o tome u kojoj meri je Jeremiji bilo još teže, dok je slušao optužbe da želi da nanese zlo svom narodu, a ne da mu donese dobro. Kako se osećamo kada nas optuže da povređujemo one kojima pokušavamo da pomognemo?

PAD JERUSALIMA

Velika opsada Jerusalima počela je u januaru 588. godine pre nove ere, i trajala je do kraja leta 586. godine pre nove ere. Jerusolim je odolevao više od dve godine pre nego što se Jeremijino proročanstvo ispunilo, a vavilonska vojska uspeła da uđe u grad i uništi ga. Glad je bila toliko velika unutar gradskih zidova da su branioći grada izgubili svu snagu i više nisu mogli da pružaju otpor. Car Sedekija pobjegao je sa svojom porodicom, ali uzalud. Bio je zarobljen i odveden pred Navuhodonosora, koji je pogubio njegove sinove pred njegovim očima. O ovom tužnom izveštaju možemo čitati u Knjizi proroka Jeremije 39,1-10.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 40,1-6. U čemu je značaj Nevuzardanovih reči upućenih Jeremiji?

Zadivljujuće je koliko je ovaj neznabožački zapovednik mnogo bolje shvatio prilike nego Jeremijin narod! Očigledno je da su Vavilonjani znali nešto o Jeremiji i njegovom radu. Ophodili su se prema njemu drugačije nego prema ostalima, na primer Sedekiji (vidi: Jeremija 39,11.12). Tekst ne kaže zašto je ovaj neznabožački vođa pripisao uništenje Jerusalima Gospodnjoj kazni za grehe naroda, a ne nadmoćnosti svojih bogova nad Judom. Šta god da je u pitanju, to je zapanjujuće svedočanstvo kako je Gospod, čak i usred takve nepotrebne nesreće, sebe delimično otkrio neznabošcima.

Kakvu će odluku Jeremija doneti – da ode sa zarobljenicima u Vavilon, ili da ostane sa preostalim narodom u zemlji? S obzirom na okolnosti u kojima su se svi našli, izgledi nisu bili naročito povoljni. Svakako, duhovne potrebe obe grupe bile su velike, i Jeremija je mogao da obavlja svoju službu kuda god da pođe. Jeremija je odlučio da se pridruži onima koji su ostali u zemlji, siromašnom narodu kome je bez sumnje bilo potrebno ovo ohrabrenje i pomoć koju su mogli da dobiju (vidi: Jeremija 40,6.7).

Kako možete da služite drugima, bez obzira u kakvim se okolnostima nalazite? Zašto je važno, čak i za vas, da služite na sve moguće načine?

SVIM SRCEM SVOJIM

**»I tražićete Me, i naći ćete Me, kad Me potražite svijem srcem svojim.«
(Jeremija 29,13) Kakvo je vaše lično iskustvo sa ovim obećanjem? Šta znači »svijem srcem svojim«?**

Gospod zna i početak i kraj. Dok se narod u Jerusalimu još uvek borio protiv Vavilonjana, i dalje se nadajući da su reči lažnog proroka istinite, Gospod je preko Jeremije govorio o budućnosti, obraćao se onima koji su već bili u Vavilonu i onima koji će se na kraju tamo naći. Kakve silne reči je izgovorio!

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 29,1-14. Kako je Božja ljubav i milost otkrivena u ovim tekstovima?

Ovo je bila prava poruka o milosti, za razliku od lažne poruke o »milosti« koju je narod čuo od proroka koji su im rekli da će njihovo izgnanstvo kratko trajati, samo dve godine. To nije bio Božji plan, i događaji nisu išli u tom pravcu. Na osnovu jasnih Mojsijevih učenja, morali su da prihvate da je to njihova sudbina, bar za sada; ali kao što je Mojsije rekao, ako se pokaju, biće vraćeni u svoju zemlju.

Pročitajte tekst iz 5. Mojsijeve 30,1-4. Kako ovi tekstovi odražavaju ono što je Jeremija rekao narodu? (Vidi: 5. Mojsijeva 4,29)

Nama je dat proročki dar u vidu uzvišene službe Elen Vajt. Kako možemo biti sigurni da danas ne pokazujemo isti stav prema njoj kakav su mnogi zauzeli prema Jeremiji?

Jeremijina proročanstva trebalo je da imaju dvostruki uticaj na razmišljanje pokorenog naroda: sa jedne strane, nije trebalo da veruju rečima lažnih proroka, a sa druge, nije trebalo da se obeshrabre. Zamolio je svoje sunarodnike koji su se našli u zarobljeništvu da se mole za Vavilon. Ova molba iznenadila je one koji su bili odvedeni u ropstvo. Ono što je Jeremija tražio od njih nije se nikada dogodilo u ranijoj istoriji izrailjskog naroda. Nije bilo poznato da se iko molio za neprijatelje, koji su učinili ono što su Vavilonjani učinili njima, Božjem izabranom narodu. Prorok je raspršio sva njihova shvatanja u vezi sa Hramom i Jerusalimom; mogli su da se mole u neznabožačkoj zemlji, a Večni Bog je slušao njihove molitve.

Zapazite, takođe, šta prorok Jeremija kaže u 7. stihu 29. poglavlja: da će dobro grada u koji ih je Gospod preselio značiti i njihovo dobro. Kao stranci i došljaci u zemlji bili su posebno ranjiva grupa ljudi ako bi se opšte prilike u narodu rđavo odvijale. Svedoci smo tužnih primera netrpeljivosti u toku istorije, naročito u trenucima kada se određeni narod suočava sa teškim vremenima; narod tada traži žrtvenog jarca, nekoga kome može pripisati krivicu, a manjine ili stranci često u tom slučaju postaju lake mete. To je nesrećna stvarnost.

Kakva divna nada je pružena izgnanicima u Knjizi proroka Jeremije 29,10? (Vidi: Jeremija 25,11,12; 2. Dnevik 36,21; Danilo 9,2)

Sve što je Gospod rekao da će se dogoditi, dogodilo se, tako da su imali sve razloge da veruju da će ispuniti i ovo proročanstvo (Jeremija 29,10). Zašto je njihovo izgnanstvo trajalo upravo 70 godina, ne znamo, mada je jasno povezano sa idejom o subotnom odmoru namenjenom zemlji (vidi: 3. Mojsijeva 25,4; 26,34,43). Ovo proročanstvo je važno zato što bi pokorenom narodu, da su ga prihvatili verom i u pokornosti, dalo veliku nadu i sigurnost u Gospodnju potpunu vrhovnu vlast. Uprkos izgledima, uprkos strašnoj nesreći koja ih je zadesila, mogli su znati da nije sve izgubljeno, i da ih Gospod nije napustio. I dalje su bili zavetni narod. Gospod još nije odustao od njih, od izrailjskog naroda. Otkupljenje je bilo dostupno svima koji su bili spremni da ispune postavljene uslove.

Koja proročanstva vam daju veliku nadu za budućnost? Koja jačaju vašu veru i pomažu vam da se oslonite na Gospoda bez obzira na okolnosti?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»U stalnoj smo opasnosti da se uzdignemo iznad jednostavnosti Jevanđelja. Mnogi imaju snažnu želju da zadive svet nečim posebnim, što će podići ljude u stanje duhovnog zanosa i što će izvršiti određene promene u sadašnjem iskustvu. Velika potreba za promenom u sadašnjem iskustvu sigurno postoji, jer svetost sadašnje istine nije shvaćena kako bi trebalo. Promena koja nam je potrebna je promena srca, i možemo je ostvariti samo ako lično tražimo Boga i Njegove blagoslove, ako se molimo za Njegovu silu, ako se usrdno molimo da izlije svoju milost na nas i promeni naš karakter. To je promena koja nam je danas potrebna. Da bismo stekli ovo iskustvo, treba da uložimo istrajnu snagu i pokažemo duboku ozbiljnost. Iskreno treba da upitamo: 'Šta treba da učinim da bih bio spašen?' Treba da znamo kakve korake preduzimamo na putu prema Nebu.« (Elen Vajt, *Selected Messages*, prva knjiga, str. 187.188)

ZA RAZGOVOR:

1. Kao što smo videli, Jeremija je rekao narodu da traže Gospoda. Kako to činimo? Ako bi vas neko upitao: »Želim lično da upoznam Boga; kako mogu da Ga pronađem«, šta biste mu odgovorili?

2. Razmišljajte više o činjenici da su u toku istorije proroci u svoje vreme bili pogrešno shvaćeni i da se prema njima rđavo postupalo. Čemu se iz njihovog iskustva možemo naučiti kada je reč o tome kako se ophodimo prema službi Elen Vajt? Razmišljajte o njoj u okviru Isusovih reči. »Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što zidate grobove prorocima i krasite rake pravednika, i govorite: Da smo mi bili u vrijeme svojijeh otaca, ne bismo s njima pristali u krv proroka. Tijem samo svjedočite za sebe da ste sinovi onijeh koji su pobili proroke.« (Matej 23,29-31)

3. Razmišljajte više o poslednjem pitanju iz odeljka od četvrtka. Mnoga biblijska proročanstva ispunila su se u prošlosti, a posmatrajući danas sa naše tačke gledišta zaista se možemo uveriti da su se ispunila. Kako nam ta ispunjenja pomažu da poverujemo da će se i buduća proročanstva ispuniti?

ZAVET

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 9,1-17; 12,1-3; Galatima 3,6-9.15-18; 2. Mojsijeva 24; Jeremija 31,31-34; 1. Korinćanima 11,24-26.

Tekst za pamćenje: »Evo, idu dani, govori Gospod, kad ću učiniti s domom Izrailjevijem i s domom Judinijem nov zavjet.« (Jeremija 31,31)

Iako se u Bibliji spominju dva zaveta (Galatima 4,24), postoji samo jedan osnovni zavet, zavet blagodati, u čijem okviru Bog daruje spasenje palim ljudskim bićima koja na njega verom polažu pravo. Ideja o dva zaveta nastala je jer je Bog na različite načine izlagao osnovno zavetno obećanje da bi odgovorio potrebama svoga naroda u različitim vremenskim razdobljima i prilikama.

Bilo da je u pitanju zavet učinjen sa Adamom (1. Mojsijeva 3,15) ili Avramom (1. Mojsijeva 12,1-3; Galatima 3,6-9), zavet uspostavljen na Sinaju (2. Mojsijeva 20,2), zavet učinjen sa Davidom (Jezekilj 37,24-27) ili novi zavet (Jeremija 31,31-33), smisao je isti. Spasenje koje Bog daje je nezasluženi dar, a čovekov odgovor na taj dar, kada se u određenom smislu drži svog dela sporazuma, jeste vernost i poslušnost.

Novi zavet se prvi put spominje u Knjizi proroka Jeremije, u okviru povratka izrailjskog naroda iz ropstva i blagoslova koje će im Bog dati. Čak i usred nesreće i nevolje, Gospod nudi svom zalutalom narodu nadu i obnovljenje.

BOŽJI ZAVET SA CELIM ČOVEČANSTVOM

Svi uvidamo koliko je svet danas u rđavom stanju; odnosno, vidimo sve zlo koje u njemu vlada, pa ipak Bog nas i dalje trpi. Možemo samo zamisliti koliko je stanje bilo loše kada je Gospod čitav svet uništio potopom. »Bog je ljudima dao svoje zapovesti kao pravilo života, ali oni su prekršili Njegov zakon i pojavili su se svi mogući gresi. Nevaljalstvo ljudi postalo je otvoreno i drsko, pravednost je bila zgažena i vika potlačenih doprla je do Neba.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 91. original)

Pročitajte tekst iz 1. Mojsijeve 9,1-17. Kakav zavet je uspostavljen između Boga i ljudskog roda, i na koji način odražava Božju milost prema stvorenim bićima?

Zavet koji je Bog izgovorio Noju bio je od svih biblijskih zaveta najopštijeg karaktera; uspostavljen je sa celim ljudskim rodom, i uključivao je životinje i prirodu (1. Mojsijeva 9,12). Takođe, bio je to jednostrani sporazum: Gospod nije nametnuo nikakve zahteve ili odredbe onima sa kojima je uspostavljao zavet. On jednostavno neće ponovo uništiti Zemlju vodom, to je sve. Za razliku od drugih zaveta, ništa u njemu nije bilo uslovnog karaktera.

Bog je tada zapečatio svoj zavet vidljivim znakom, dugom, koja predstavlja zavetno obećanje da Zemlja više nikada neće biti uništena potopom. Svaki put kada ugledamo dugu, sama činjenica da smo tu i da je vidimo na svoj način je potvrda ovog drevnog zavetnog obećanja. (Uostalom, da smo uništeni u sveopštem potopu, ne bismo mogli da vidimo dugu!) Usred stalnog greha i zla ovde na Zemlji, blagosloveni smo s vremena na vreme lepotom duge, znakom Božje milosti prema celom svetu. Možemo podići svoj pogled ka njoj i biti ispunjeni nadom, ne samo zbog njene lepote, već zato što znamo da ona predstavlja Božju poruku, poruku o Njegovoj ljubavi prema ovoj grešnoj planeti.

Razmišljajte o sjaju i lepoti duge. U svetlu onoga što Biblija kaže o dugi, na koji način nas može približiti Bogu i nečem uzvišenijem od onoga što ona Zemlja nudi?

ZAVET UČINJEN SA AVRAMOM

Pročitajte tekstove iz 1. Mojsijeve 12,1-3; 15,1-5; 17,1-14. Šta je Gospod nameravao da učini preko zaveta učinjenog sa Avramom?

Zavet milosti uspostavljen sa Avramom suštinski je važan za čitav tok istorije spasenja. Zato ga Pavle koristi da objasni plan spasenja koji je ispunjen lično u Isusu.

Pročitajte tekstove iz Galatima poslanice 3,6-9.15-18. Kako Pavle zavet učinjen sa Avramom povezuje sa Isusom i opravdanjem verom?

Preko Avramovog Potomka, ne misli se na njegove mnogobrojne potomke, već izričito na Jednoga, Isusa (vidi: Galatima 3,16), Bog je blagoslovio ceo svet. Svi koji verom u Hrista postanu deo Avramovog potomstva (Galatima 3,29), otkriće da je Avramov Bog i njihov Bog. Još tada, Avram »vjerova Bogu, i primi mu se u pravdu«. (Galatima 3,6) Avram nije bio spasen delima kao što nije bio ni razbojnik na krstu; jedino Božja spasonosna blagodat pruža spasenje. Avram je ispunio svoj deo zavetnog obećanja. Njegova poslušnost bila je plod vere koja se držala obećanja o spasenju. Njegova dela nisu ga opravdala; naprotiv, dela su pokazala da je već opravdan. To je suština zaveta i načina na koji je izražen u životu vere (vidi: Rimljanima 4,1-3).

Razmišljajte o važnoj istini da vaša nada u spasenje počiva na Isusovoj pravdi koja vam se pripisuje verom. Kakvu veliku nadu i radost možete imati na osnovu onoga što je učinjeno u vašu korist?

ZAVET NA SINAJU

Kako je uspostavljen zavet između Izrailja i Boga na gori Sinaj? (2. Mojsijeva 24)

Mojsije i izrailjske vođe otišli su na goru Sinaj. Među vođama su bili Aron i njegovog dva sina, koji su predstavljali sveštenike, i 70 starešina i vođa, koji su predstavljali narod. Svi koji su pratili Mojsija morali su da se zaustave na određenoj udaljenosti, a Mojsiju je bilo dozvoljeno da nastavi put do mesta na kome mu se Bog javio.

Mojsije se kasnije vratio i potvrdio zavet sa celim narodom. On je objavio sve što mu je Bog rekao, na šta je narod odgovorio sledećim rečima. »Činićemo sve što je rekao Gospod.« (2. Mojsijeva 24,3)

Naravno, kao što sveta istorija pokazuje i kao što naše lično iskustvo često potvrđuje, jedno je obećati poslušnost, a drugo je istupiti u veri i pokoriti se da bismo primili božansku silu i milost da učinimo ono što smo obećali da ćemo učiniti.

Pročitajte tekst iz Jevrejima poslanice 4,2. Kako ovaj stih opisuje neuspah izrailjskog naroda? Kako možemo da izbegnemo istu grešku?

Samo verom i prihvatanjem obećanja koja dolaze verom možemo biti poslušni. Ta poslušnost izražava se vernošću Božjem zakonu. Kao što poslušnost Zakonu nije bila u suprotnosti sa večnim zavetom u Mojsijevo vreme, tako nije ni u naše. Do uobičajenog pogrešnog shvatanja Zakona i zaveta, koje se obično javlja prilikom čitanja Pavlovih spisa, dolazi kada zanemarimo kontekst u kome Pavle piše, a to je suočavanje sa njegovim protivnicima Jevrejima. Oni su želeli Zakon i poslušnost da učine središtem vere; Pavle, za razliku od njih, želeo je da središtem učini Hrista i Njegovu pravdu.

Koliko često ste rekli: »Sve što mi je Gospod rekao, učiniću«, a onda to niste sprovedi u svom životu. Kako ova žalosna stvarnost čini obećanje o milosti još dragocenijim? Kakvu nadu biste imali bez toga?

NOVI ZAVET - PRVI DEO

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 31,31-34. Šta ovi tekstovi znače i u tadašnjem okruženju i u našem danas?

Jeremija je izgovorio ove reči usred najveće krize sa kojom se narod do tada suočio: osvajačka vavilonska vojska se bližila, narodu je pretilo istrebljenje. Međutim, ovde im je ponovo, kao i u drugim prilikama, Gospod ponudio nadu, obećanje da ovo neće biti konačan kraj, i da će imati drugu priliku da napreduju u Gospodnjem prisustvu.

Znači, prvo obećanje »Novoga zaveta« u Bibliji nalazimo u okviru izrajskog povratka iz Vavilonskog ropstva i blagoslova koji će Bog izliti na njih nakon povratka. Kao što ih je kršenje zaveta učinjenog na Sinaju (Jeremija 31,32) uvelo u ropstvo, tako je ponovno uspostavljanje ovog zaveta sačuvalo njih i njihovu nadu za budućnost. Poput zaveta uspostavljenog na Sinaju, novi zavet je bio odnosni, i obuhvatao je isti Zakon, Deset zapovesti, koji sada nije bio zapisan samo na kamenim pločama, već u njihovom srcu, u kome je trebalo da ostane sve vreme.

»Isti Zakon koji je Božjim prstom bio napisan na kamenim pločama sada je Svetim Duhom bio napisan na pločama srca. Umesto da se trudimo da učvrstimo svoju pravednost, mi prihvatamo Hristovu pravednost. Njegova krv donosi nam pomirenje za naše grehe. Njegova poslušnost prihvaćena je umesto naše. I tada će srce, obnovljeno Svetim Duhom, doneti 'rodove Duha'. Hristovom milošću živ ćemo u poslušnosti Božjem zakonu koji je zapisan u našim srcima. Nadahnuti Hristovim Duhom, mi ćemo hoditi kao što je On hodio.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 372. original)

Pod okriljem Novog zaveta njihovi gresi bili su oprošteni, lično su upoznali Gospoda, i bili su poslušni Božjem zakonu silom Svetoga Duha koja je delovala u njima. Bilo da je u pitanju Stari zavet, koji je senka i simbol ili Novi zavet, koji je stvarnost, spasenje se uvek prima verom, verom koja otkriva »rodove Duha«.

NOVI ZAVET - DRUGI DEO

Jeremijino proročanstvo o Novom zavetu sadrži dvostruku primenu: prvo, odnosi se na povratak izrailjskog naroda Bogu i činjenicu da ih je Bog vratio domu; drugo, odnosi se na službu Isusa Mesije, čija je smrt potvrdila zavet i promenila odnos između ljudi i Boga. U Novom zavetu dobijamo najpotpuniji prikaz plana spasenja, koji je ranije bio otkriven samo u senkama i simbolima (Jevrejima 10,1).

Pročitajte tekstove iz Jevanđelja po Luki 22,20. i 1. Korinćanima 11,24-26. Kako su ovi tekstovi povezani sa Jeremijinim proročanstvom?

Slomljeno Hristovo telo i Njegova prolivena krv bili su otkriveni u Starom zavetu u žrtvi pashalnog jagnjeta. Vino, otkriveno u Novom zavetu, predstavlja Isusovu krv prolivenu na krstu. Isusova služba nije počela u Novom zavetu, ona obuhvata i Stari, a u obredu Večere Gospodnje vidimo vezu koja spaja sve što je Isus učinio u istoriji spasenja.

Hleb i vino, stoga, predstavljaju najkraći pregled te istorije spasenja. Iako su samo simboli, upravo kroz te simbole shvatamo Božje neverovatno delo koje čini za nas.

Obred Večere Gospodnje ukazuje ne samo na Hristovu smrt, već i na Njegov povratak, bez koga bi Njegova smrt bila beznačajna. Uostalom, kakav značaj bi Hristov prvi dolazak imao bez drugog, kada ćemo vaskrsnuti iz groba (1. Solunjanima 4,16; 1. Korinćanima 15,12-18)? Isus je uspostavio istu povezanost kada je rekao: »Kažem vam pak da neću odsad piti od ovoga roda vinogradskoga do onoga dana kad ću piti s vama novoga u carstvu Oca svojega.« (Matej 26,29) Bez sumnje, Hristov prvi dolazak je neodvojivo povezan sa drugim. Prvi nalazi svoje konačno ispunjenje samo u Drugom.

Kada sledeći put budete učestvovali u Večeri Gospodnjoj, setite se Hristovog obećanja da neće piti od roda vinogradarskoga, sve dok ne bude sa nama u Božjem carstvu. Kakva osećanja ovo obećanje budi u vama? Šta govori o zajednici koju Hristos teži da ostvari sa nama?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Kao što smo videli, Biblija uči da je duga znak Božjeg zavetnog obećanja da više nikada potopom neće uništiti Zemlju. Naravno, zahvaljujući nauci, sada znamo da duga nastaje kada se bela sunčeva svetlost prelama i odbija u kapljicama vode, pri čemu se svetlost razlaže u osnovne boje pod različitim uglovima. Svetlost se prelama pri ulasku na površinu kapi, odbija se u unutrašnjosti, a zatim ponovo prelama pri izlasku iz kapljice. Pesnik Džon Kits plašio se da će nauka »rasplesti dugu«, ali čak i kada bismo mogli raščlaniti, izmeriti ili ispitati dugu do najsitnijih čestica, šta bi to dokazalo osim da bolje shvatamo prirodne zakone koje je Bog upotrebio da stvori znak ovog zavetnog obećanja? Nauka će možda jednoga dana moći da objasni sve u vezi sa tim kako duga nastaje, koristeći decimalan broj sa 25 cifara iza decimalne zapete, ali nikada neće moći da objasni zašto je stvorena.

Međutim, mi znamo zašto. Zato što je Bog stvorio naš svet na takav način da kada su sunčeva svetlost i magla u pravom odnosu, svetlost se prelama i odbija pod različitim uglovima u kapljicama vode od kojih se magla sastoji i stvara elektromagnetne talase koji, kada dođu do našeg oka, utiskuju sliku duge u naš um. A to je učinio (to je ono »zašto« koje nauka nikada neće moći da objasni) da nas podseti da Njegovo zavetno obećanje da Zemlju više nikada neće uništiti potopom čvrsto postoji.

ZA RAZGOVOR:

- 1. Kojim nas još ključnim istinama, otkrivenim u Bibliji, nauka nikada neće moći naučiti? U stvari, da li se slažete da najvažnija pitanja nauka nikada neće moći da otkrije? Ako je tako, koje istine su u pitanju?**
- 2. Razmotrite u razredu ključni odnos između vere i dela u planu spase-nja. Odnosno, kakvu ulogu ima vera, a kakvu dela, i u kakvoj su vezi sa hrišćanskim iskustvom?**
- 3. Šta znači kada kažemo da je Zakon urezan u našem srcu? Kako ova misao ukazuje na trajnost Zakona, čak i u okviru Novog zaveta?**

POVRATAK U EGIPAT

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 40,7-16; Jeremija 41-43; 2. Mojsijeva 16,3; 4. Mojsijeva 16,13; Jeremija 44.

Tekst za pamćenje: »Gospod neka nam je Svjedok istinit i vjerran da ćemo činiti sve što ti Gospod Bog tvoj zapovjedi za nas.« (Jeremija 42,5)

Pouka za ovu sedmicu dovodi nas na kraj izveštaja o proroku Jeremiji. Međutim, ovaj kraj ne glasi: »I živeli su srećno do kraja života«. Kratak pregled pouke za ovu sedmicu, čak i velikog dela Knjige proroka Jeremije, odnosi se na ograničeno delovanje milosti. Odnosno, milost neće spasiti one koji odbijaju da je prihvate. Ma koliko da im se Gospod obraćao, nudeći im spasenje, zaštitu, otkupljenje, mir i napredak, svi osim malog i vernog Ostatka prezreli su i odbacili ono što im je Bog nudio.

Kratak pregled Jeremijinog života odnosio bi se na njegov rad koji se sa ljudske tačke gledišta činio neuspešnim. »Tužni prorok« imao je mnogo razloga za jadikovanje. Čak i kada se sve na šta je upozoravao obistinilo, narod se i dalje držao svojih grehova, neznaboštva i pobune, otvoreno prkoseći proroku i prezirući Reč koju je Gospod preko njega objavio.

I mi moramo biti pažljivi! Milost je milost zato što je data onima koji je nisu dostojni; ali ona se nikome ne nameće. Moramo biti voljni da je prihvatimo.

Pomislili bismo da su posle uništenja grada i potpuno poraženi od strane Vavilonjana, svi naučili lekciju. Nažalost, nisu svi, još uvek sve nije bilo gotovo.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 40,7-16. Kakva poruka je (ponovo) bila data narodu? Kakvo značenje ima reč Ostatak u 11. stihu?

Uprkos poruci mira i blagostanju koje je usledilo (vidi: Jeremija 40,12), nisu svi bili zadovoljni tadašnjim stanjem.

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije u 41. poglavlju. Sa kakvim novim problemima se »Ostatak« sada suočio?

Iako razlozi za ubistvo nisu navedeni, činjenica da ga je izvršio neko iz »carskoga roda, i knezovi carevi« (Jeremija 41,1), ukazuje da ovi pripadnici visokog roda još uvek nisu prihvatili ideju da izabrani narod treba da se pokori vavilonskoj vlasti. Pošto je Godoliju na presto postavio vavilonski car (vidi: Jeremija 40,5.6), ovi ljudi možda su ga videli kao izdajničku marionetu koja nije bila lojalna narodu i koja zato mora biti uklonjena zajedno sa svima na dvoru.

Kako poglavlje odmiče, vidimo da se Ostatak sada suočava sa novom pretnjom: sa strahom od Vavilonjana koji će, ne poznajući pojedinosti događaja, želeći da osvete Godolijinu smrt i smrt vavilonskih vojnika (vidi: Jeremija 41,3)

Greh Ismaila i njegovih ljudi izazvao je strah među onima koji nisu bili umešani u te grehe. Šta to govori o mogućnosti da svojom neposlušnošću naneseemo bol i patnju drugima, čak i onima koji nemaju nikakve veze sa našim gresima?

TRAŽEĆI BOŽANSKO VOĐSTVO

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 42. Kakvu snažnu poruku nalazimo u ovom poglavlju, ne samo za njih, već za sve koji u molitvi traže Gospodnje vođstvo?

U strahu od Vavilonjana, narod je potražio Jeremiju i zamolio ga da se moli za njih i za božansko vođstvo. Do tada su se sigurno uverili da je Jeremija zaista Božji prorok, i da će se ono što kaže u ime Gospodnje ostvariti.

Takođe, zavetovali su se da će učiniti sve što im Bog naloži da čine. Dok čitamo ovaj izveštaj, posmatramo ljude koji su naučili određene pouke, koji ne žele samo da saznaju šta je Božja volja, već, što je još važnije, da je slede. Reči: »Bilo dobro ili zlo, poslušaćemo riječ Gospoda Boga svojega ka kojemu te šaljemo, da bi nam dobro bilo kad poslušamo glas Gospoda Boga svojega« (Jeremija 42,6) bile su snažno priznanje vere. Posle svega što se dogodilo, bilo je vreme da je pokažu.

Zapazite podudaranje sa ranijim Jeremijinim porukama: Ne oslanjajte se na silu tuđina. Imajte poverenja u Gospoda, On će učiniti da napredujete i izbaviće vas kada dođe vreme za to. Spasenje ne možete dobiti ni od koga drugog. Tuđinske sile nisu vam pomogle ranije, neće vam pomoći ni sada.

Bog je morao da ih opomene, jer je znao sklonost njihovog srca: znao je da razmišljaju o vraćanju u Egipat (razmislite o ovim simbolima) da bi zatražili zaštitu koja im je bila potrebna. Gospod im je dao veoma jasne i određene zapovesti da to ne čine i da će im takav postupak doneti uništenje.

Ponovo su se našli pred važnom odlukom, odlukom sa kojom svi moramo da se suočimo: sa jedne strane nalaze se život i mir zahvaljujući veri i poslušnosti Isusu, sa druge jad i smrt zbog nedostatka vere i poslušnosti. Bez obzira na različite okolnosti, na kraju pitanje je isto za sve nas. Za razliku od ovih ljudi, mi ne primamo uvek ovako određene i jasne poruke, ali ih svakako primamo.

Život ili smrt, blagoslov ili prokletstvo. Kakve odluke donosite svakog dana, odluke za život ili smrt?

PONOVO U EGIPTU

Četrdeset i drugo poglavlje Knjige proroka Jeremije veoma je uzbudljivo. Šta će narod učiniti? Da li će pokazati veru, veru koja se otkriva poslušnošću, i ostati u Judi? Ili će učiniti iste greške kakve su činili u prošlosti, i umesto da slede jasan nalog »tako kaže Gospod«, učiniće što im je volja, uprkos Gospodnjoj jasnoj opomeni u poslednjih nekoliko stihova 42. poglavlja o tome šta će ih snaći ako se vrate u Egipat?

Pročitajte stihove iz Knjige proroka Jeremije 43,1-7. Šta su učinili?

Kada Božja reč nije u skladu sa našim namerama ili željama, skloni smo da posumnjamo u njeno božansko poreklo. Isto tako, narod i vođe gajili su sumnje u Jeremiju. U Izrailju su se očigledno samo okolnosti promenile, ali je narod ostao isti u svom razmišljanju i u svom srcu. Izuzeli su sebe iz zakletve koju su dali tako što su napali proroka Jeremiju. Međutim, nisu želeli da neposredno napadnu Jeremiju, koji je već bio u poznim godinama. Okrivili su Varuha, njegovog prijatelja, i usmerili svoj gnev prema njemu, tvrdeći da je on okrenuo proroka protiv njih.

Pročitajte tekstove iz 2. Mojsijeve 16,3. i 4. Mojsijeve 16,13. Kakve sličnosti postoje između reči koje je narod uputio Jeremiji i koje su njihovi preci uputili Mojsiju?

Ljudska priroda je ljudska priroda, koja uvek traži da okrivi nekog drugog za svoje probleme, koja uvek traži izgovore da učini ono što želi. Tako su Varuha optužili da želi da svi njegovi sunarodnici umru od ruke Vavilonjana ili da budu odvedeni u ropstvo. U tekstu iz Knjige proroka Jeremije 43,1-7. nije zabeleženo zašto je narod mislio da Varuh želi to da se dogodi, kao što ni Sveto pismo ne objašnjava zašto su deca Izrailjeva mislila da Mojsije želi da umru u pustinji nakon što su napustili Egipat. Ljudi pod uticajem osećanja i strasti nemaju uvek valjane razloge za svoje mišljenje. Koliko je važno onda da svoje misli i osećanja pokorimo Gospodu!

Koliko često dozvoljavamo osećanjima i strastima da pomute naš sud ili da pređu preko jasne izjave: »Tako kaže Gospod«? Kako da se zaštitimo i ne dozvolimo da osećanja i strasti upravljaju nama? (Vidi: 2. Korinćanima 10,5)

ODVEDENI U ROPSTVO

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 43,8-13. Šta je Gospod rekao preko Jeremije?

Tafnes je bio grad na severoistočnoj granici sa Egiptom, koji je imao snažna utvrđenja i u kome je živeo veliki broj Jevreja.

Ovom prilikom Gospod je ponovo naložio Jeremiji da predstavi proročanstvo na simboličan način. Iako reči poseduju silu, ponekad suštinu još bolje možemo da shvatamo kada se nešto prikaže na praktičan način.

Kako je Jeremija tačno trebalo da zakopa kamenje na ulazu faraonove kuće, nije rečeno. Međutim, suština je bila jasna: čak ni moćni faraoni nisu imali toliku silu kao Gospod, koji će ispuniti svoju reč upravo onako kako je rekao. Narod koji je mislio da će pronaći zaštitu i sigurnost u Egiptu bio je u zabludi kao i oni koji su, kao što smo ranije videli, mislili da će primiti zaštitu i sigurnost kada im Egipćani priteknu u pomoć (Jeremija 37,7.8). Egipatski bogovi, plodovi izopačene mašte, bili su beskorisni. Služeći ovim gnusnim neznabožičkim bogovima narod je bio u potpunom neznanju kada je istina u pitanju. Izrailjci su morali da uvide, kao što mi sada treba da shvatimo, da je naša jedina prava zaštita i sigurnost u poslušnosti Gospodu.

»Kada samoodricanje postane deo naše vere, shvatićemo i činićemo Božju volju; naše oči biće pomazane 'mašču očinjom' tako da ćemo videti čuda Njegovog zakona. Stazu poslušnosti smatraćemo jedinom stazom sigurnosti. Bog smatra svoj narod odgovornim u onoj meri u kojoj im je otkrivena svetlost istine. Zahtevi Njegovog zakona su pravedni i razumni. On očekuje da ispunimo Njegove zahteve kroz Hristovu milost.« (Elen Vajt, *Review and Herald*, 25. februar 1890)

Razmislite o simbolima u izveštaju o povratku izrailjskog naroda u Egipat u želji da pronađu sigurnost. Kakva ironija! Kako se i mi u duhovnom smislu možemo naći u iskušenju da se »vratimo u Egipat«, da ostvarimo ono što mislimo da ne možemo da ostvarimo sa Gospodom?

OTVORENO ODBACIVANJE

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 44,1-10. Šta su Judejci činili u Egiptu?

Jeremija je u vreme izgnanstva u Egiptu morao da se suoči sa istim problemom, koji je imao dok je sa svojim narodom živeo u Judi. Tada je morao da razgovara sa vođama, sada je morao da razgovara sa običnim narodom, koji je u ropstvu činio iste grehe zbog kojih je i zapao u tako težak položaj.

Kakav zapanjujući odgovor su dali Jeremiji u trenutku kada su iskazali svoje protivljenje? (Jeremija 44,15-19)

Tvrdoća njihovog srca i obmana kojoj su podlegli je začuđujuća. Gledajući Jeremiju u lice, odbacili su sve što im je govorio »u ime Gospodnje«.

Njihovo razmišljanje bilo je jednostavno: u ranim danima, pre Josijinih reformi, kada su duboko utonuli u obožavanje neznabožackih bogova, kadeći »carici nebeskoj i ljevajući joj naljeve«, sve im je išlo dobro. Živeli su u izobilju i sigurnosti. Međutim, tek posle Josijinih reformi nastupile su nevolje. Zašto bi, onda, poslušali Jeremiju i sva njegova upozorenja?

Jeremija im je dao sledeći odgovor (Jeremija 44,20-30): Ne, ne shvatate. Upravo zato što ste činili sve to, doživeli ste sve ove nedaće. Još gore, zbog vašeg tvrdoglavog odbijanja da se promenite još nesreća će vas zadesiti, a sigurnost koju ste mislili da ćete naći u Egiptu obmana je i laž, baš kao i neznabožacki bogovi kojima služite. Na kraju, uvidećete istinu, ali biće prekasno.

Nekim ljudima sve ide na dobro iako su ogrezli u greh i neverovanje, dok verni hrišćani ponekad prolaze kroz strašne nevolje. Kako izlazimo na kraj sa ovakvom stvarnošću?

ZA DALJE PROUČAVANJE

U celoj Knjizi proroka Jeremije, kao i u celoj Bibliji, suočeni smo sa pitanjem dobra i zla. Kao hrišćani znamo da razlikujemo dobro od zla, jer je Bog odredio ove pojmove na različite načine. (Vidi: Rimljanima 7,7; Mihej 6,8; Isus Navin 24,25; Matej 22,37-39) Međutim, šta ako ne verujete u Boga? Kako možete da znate šta je dobro a šta zlo? Ateistički autor Sem Haris izneo je svoje razmišljanje o ovom pitanju. Napisao je knjigu pod nazivom *The Moral Landscape*, u kojoj tvrdi da dobro i zlo mogu i treba da budu shvaćeni samo u okviru nauke. Odnosno, na isti način na koji nam je nauka pomogla da shvatimo razliku između snažne nuklearne sile i slabe nuklearne sile, treba da nam pomogne da shvatimo šta je ispravno a šta pogrešno, i da razlikujemo dobro od zla. On čak smatra da će nauka jednoga dana moći da leči zlo. »Razmotrite šta bi se desilo ako otkrijemo lek za ljudsko zlo. Zamislite da se svaka važna promena u ljudskom mozgu može učiniti jeftino, bezbolno i sigurno. Lek za duševne poremećaje može biti stavljen neposredno u hranu poput vitamina D. Zlo sada nije ništa više do nutritivni nedostatak.« (str. 109) Međutim, većina naučnika, čak i oni koji ne veruju u Boga, teško mogu da poveruju da nauka može da reši ove probleme. Ako ne verujete u Boga, gde još možete pronaći odgovore?

ZA RAZGOVOR:

1. »Kada smo mi u pitanju, sve zavisi od toga kako prihvatamo Božje uslove.« (Elen Vajt, *Selected Messages*, prva knjiga, str. 118) Zašto je pogrešna pretpostavka da spasenje primamo bez ikakvih uslova? Uslovi nisu isto što i dela, ili nešto što nam daje zasluge pred Bogom. Kako možemo napraviti razliku između lažnog učenja da se spasavamo delima (legalizam) i lažnog učenja da je spasenje bezuslovno (jeftina milost)?

2. Razmislite o teškom pitanju na kraju odeljka od četvrtka. Ako neko kaže: »Ja ne verujem u Isusa, ne verujem ni u Boga, pa ipak pogledaj kako mi sve u životu dobro ide. U stvari, mislim da je moj život bolji od tvog, a ti si hrišćanin«, kako biste odgovorili?

JEREMIJINE POUKE

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jeremija 2,13; 6,20; 7,1-10; Matej 9,12; 5. Mojsijeva 6,5; Jeremija 10,1-15; 23,1-8.

Tekst za pamćenje: »Gle, idu dani, govori Gospod, u koje ću podignuti Davidu Klicu pravednu, koja će carovati i biti srećna i činiti sud i pravdu na Zemlji.« (Jeremija 23,5)

Došli smo do kraja proučavanja Knjige proroka Jeremije. Bilo je to uzbudljivo putovanje. Mnogo dramatičnih događaja, osećanja i energije proželo je izveštaj o ovom proroku.

Poput ostalih proroka, Jeremija nije pisao u slobodno vreme: Gospodnju poruku prenosio je narodu u određeno vreme i na određenom mestu, u posebnim okolnostima.

Pa ipak, ma koliko njegove prilike bile drugačije od naših, ili pripadnika mnogih drugih naraštaja koji su čitali Knjigu proroka Jeremije, ključna načela izražena u njoj ista su za Božji narod u svakom naraštaju. Na primer, vernost Bogu i poslušnost Njegovim zapovestima. Zatim, prava religija, religija srca nasuprot praznim i mrtvim obredima koji ostavljaju ljude u lažnom stanju zadovoljstva. Spremnost naroda da poslušava savete, čak i kada nisu u skladu sa onim što žele da čuju. Pravo probuđenje i reforma. Oslanjanje na Gospoda i Njegova obećanja umesto na čoveka. I tako dalje.

Nabrajanju nema kraja. Osvrnimo se ove sedmice na neke od mnogobrojnih pouka koje možemo izvući iz otkrivenja Božje ljubavi prema svom narodu čak i pored mnogih gromovitih opomena o tome kuda će ih odvesti njihovi postupci.

Adventistički hrišćani shvataju da se u središtu velike borbe nalaze neka ključna pitanja. Kakav je Božji karakter? Kakav je zaista Bog? Da li je On samovoljni tiranin kakvim ga sotona predstavlja ili je brižni Otac pun ljubavi koji nam želi samo najbolje? Ova pitanja su zaista najvažnija pitanja u čitavom univerzumu. Uostalom, kakve bi naše prilike bile da Bog nije dobar, pun ljubavi i samopožrtvovan, već samovoljan i zao? Bilo bi bolje da Bog uopšte ne postoji nego da bude takav.

Ova pitanja su od velike važnosti. Na sreću, imamo odgovore, koje nam na najbolji način može pružiti krst.

»Nikada neće zaboraviti da je Onaj čija je sila stvorila i održavala bezbrojne sveteve u beskrajnim svemirskim prostranstvima, dragi Božji Sin, Veličanstvo Neba, Onaj koga heruvimi i sjajni serafimi sa uživanjem obožavaju, ponizio je samoga Sebe da bi uzdigao grešnoga čoveka, prihvatio je krivicu i sramotu greha, podneo je da Otac okrene svoje lice od Njega, sve dok boli izgubljenog sveta nisu slomili Njegovo srce i prekratili Njegov život na golgotskom krstu. Čuđenje i obožavanje svemira zauvek će buditi činjenica da se Stvoritelj svih svetova, Sudija svih stvorenja, odrekao svoje slave i ponizio iz ljubavi prema čoveku.« (Elen Vajt, *Velika borba*, str. 651. original)

Kako su Božja priroda i karakter prikazani u sledećim tekstovima Knjige proroka Jeremije? Odnosno, šta ovi stihovi govore o Njemu?

Jeremija 2,13. _____

_____

Jeremija 5,22. _____

_____

Jeremija 11,22. _____

_____

Jeremija 31,3. _____

_____

Jeremija 3,7. _____

_____

Ovo su samo neki od mnogobrojnih slika i izraza upotrebljenih u Knjizi proroka Jeremije koji otkrivaju Božju prirodu i Božji karakter. On je Izvor života, moćni Stvoritelj, Sudija, Bog koji nas voli, koji nas stalno poziva da se pokajemo i odvratimo od staza koje će nas odvesti u propast.

Šta u vašem ličnom iskustvu ukazuje na Božji karakter pun ljubavi?

OBREDI I GREH

»Postoji dokument koji beleži Božju neprekidnu, obeshrabrujuću borbu sa organizovanom religijom, poznat kao Biblija.« (Teri Iglton, *Reason, Faith, and Revolution: Reflections on the God Debate*, str. 8)

Ova izjava nije u potpunosti tačna zato što religija u Bibliji, religija koju je Bog dao ljudskom rodu, uvek je bila »organizovana religija«.

Sa druge strane, nema sumnje da je Gospod u Knjizi proroka Jeremije težio da odvрати narod od hladnih, mrtvih, ali veoma organizovanih obreda, koji su preovladali u njihovoj veri, obreda za koje su verovali da pokrivaju njihove grehe.

Kao što je ranije rečeno, iako vredi ponoviti, Jeremija se najviše sukobljavao sa vođama, sveštenicima i narodom, koji su verovali da imaju dobru zajednicu sa Bogom samo zato što su bili izabrani narod, deca Avramova, zavetni narod. Kakva žalosna obmana, na koju mi kao Avramovo potomstvo (Galatima 3,29), moramo da obratimo pažnju.

Šta je poruka sledećih tekstova iz Knjige proroka Jeremije? Što je najvažnije, kako ta načela možemo primeniti u svom ličnom hodu sa Gospodom? (Jeremija 6,20; 7,1-10)

Pročitajte tekst iz Knjige proroka Jeremije 7,9.10. Ako bismo želeli da pronađemo primer koji odgovara izrazu »jeftina milost«, bilo bi to u ovim stihovima. Ljudi su činili sva ova grešna dela, a zatim su dolazili u Hram, »služili« pravom Bogu i tražili oprostjenje za svoje grehove. Bog se ne da ružiti. Ako ne promene svoje puteve, naročito način na koji se ophode prema slabima koji žive među njima, suočiće se sa oštrom osudom.

Oni su u velikoj zabludi. Veruju da mogu polagati pravo na Božje oprostjenje i nastaviti da čine što im je drago, ne obraćajući pažnju na uslove zaveta i nastavljajući svoje grehe.

Kakva je razlika između Jeremijine opomene date u ovom tekstu i Isusovih reči u Jevanđelju po Mateju 9,12? Zašto je važno da znamo ovu razliku?

»Tako će, dakle, svaki od nas dati Bogu odgovor za sebe.« (Rimljanima 14,12)

Veliki deo Knjige proroka Jeremije upućen je narodu kao celini. Jeremija je neprestano govorio o Izrailju i Judi spojeno, kao o Božjoj »lozi izabranoj« (Jeremija 2,21), ili o onima koji su »mili« Gospodu (Jeremija 11,15; 12,7), Božjem »našljedstvu« (Jeremija 12,7-9), Njegovom »vinogradu« (Jeremija 12,10) i Njegovom »stadau« (Jeremija 13,17). Bez sumnje, u Knjizi proroka Jeremije stičemo utisak da je Božji poziv upućen narodu imao zajednički karakter.

Naravno, isto je i u Novom zavetu u kome je Crkva shvaćena u zajedničkom smislu (vidi: Efescima 1,22; 3,10; 5,27).

Ipak, spasenje je lično, ne zajedničko pitanje. Ne možemo biti spaseni kao grupa. Kao i u novozavetnoj Crkvi, judejski narod činili su pojedinci, i upravo tu, na ličnom nivou, javljaju se ključna pitanja. Poznati tekst iz 5. Mojsijeve 6,5: »Zato ljubi Gospoda Boga svojega iz svega srca svojega i iz sve duše svoje i iz sve snage svoje«, iako izgovoren narodu u celini, napisan je u drugom licu jednine. Bog se obraća svakome pojedinačno. Na kraju, svako od nas lično moraće Bogu da da odgovor za sebe.

Tu istu misao nalazimo i u Knjizi proroka Jeremije.

Šta sledeći tekstovi govore o važnosti lične zajednice sa Gospodom?

Jeremija 17,7. _____

_____

Jeremija 17,10. _____

_____

Jeremija 29,13. _____

_____

Jeremija 9,23.24. _____

_____

Iako se i u Starom i u Novom zavetu govori o zajedničkoj prirodi Božje crkve, prava vera je pitanje svake osobe pojedinačno, koja se svakodnevno predaje Gospodu i lično donosi odluku da hoda u veri i poslušnosti.

Iako nema sumnje da je svako od nas lično odgovoran za svoj život, kako možemo biti sigurni da činimo sve što možemo da uzdignemo i ohrabrimo druge? Kome biste upravo sada mogli uputiti ljubazne i ohrabrujuće reči?

BOG ILI IDOLI

Sa kojim velikim narodnim grehom se Jeremija neprestano borio? (Jeremija 10,1-15)

U ovim tekstovima nije zanimljiv samo način na koji prorok prikazuje kako su idoli ništavi, beskorisni i besmisleni, već kako ih upoređuje sa živim Bogom. Oni su bespomoćni, beskorisni, prazni i lažni; kakva suprotnost u odnosu na Gospoda koji je stvorio nebo i Zemlju! On je večan, a idoli će zauvek nestati. Kome treba da služimo i posvetimo svoj život: onome ko je slab, lažan, ništavan i bespomoćan ili Gospodu čija je moć i sila toliko velika da je njome stvorio i održava čitav univerzum? Odgovor je, naravno, očigledan.

Ipak, koliko god da je odgovor očigledan, činjenica je da smo i mi u opasnosti da se priklonimo idolopoklonstvu. Iako danas ne služimo istim idolima kao ljudi u Jeremijino vreme, naš savremen život je pun lažnih bogova. Ovi savremeni idoli su sve ono što volimo više od Boga; čemu god »služimo« (služiti ne znači uvek pevati i moliti se) postaje naš bog, a mi postajemo krivi zbog idolopoklonstva.

Šta može postati naš idol? Šta mislite o digitalnim uređajima, novcu, slavi, drugim ljudima? Zapitajte se kakvo spasenje oni nude.

Naravno, u intelektualnom smislu znamo da ništa od navedenog nije vredno naše službe. Znamo da na kraju ništa što ovaj svet nudi, ništa što činimo idolima, ne može u potpunosti zadovoljiti našu dušu i otkupiti je. Mi znamo sve ovo, pa ipak, ako nismo pažljivi, ako pred sobom nemamo Isusa, ono što je učinio za nas i razlog zašto je to učinio, lako možemo biti uvučeni u savremeni oblik idolopoklonstva protiv koga se Jeremija tako usrdno borio.

»Opomene proroka u završnim godinama Judinog otpada, naizgled su imale malo uticaja, i kada su haldejske armije treći i poslednji put došle da opkole Jerusalem, nada je napustila svako srce. Jeremija je pretekao potpunu propast; pa je zbog toga što je predlagao predaju, na kraju zapao u tamnicu. Međutim, Bog svoj verni Ostatak, koji se još nalazio u gradu, nije prepustio potpunom očajanju. Prorok je dobio nova otkrivenja, u vreme dok se nalazio pod strogim nadzorom onih koji su odbacivali njegovu vest o Božjoj spremnosti da oprost i izbavi, koja je postala neiscrpni izvor utehe Božjoj Crkvi od tada pa sve do današnjih dana.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 466. original)

Čak i usred propasti i otpadništva koje je vladalo, Bog je uvek imao svoj verni narod, ma koliko da ih je bilo malo. Tako će biti do kraja vremena (Otkrivenje 12,17).

Kako je pojam Ostatka izražen u Knjizi proroka Jeremije 23,1-8? Kako se primenjuje u novozavetno vreme? (Vidi: Jeremija 33,14-18)

U tekstu od 5. do 7. stiha uočavamo proročanstvo o Mesiji, proročanstvo o otkupljenju Božjeg vernog naroda. Iako je tačno da se posle Vavilonskog ropstva Ostatak vratio, to nije bio slavan povratak. Međutim, Božje namere biće ispunjene preko Davidovog potomstva, preko »Klice pravedne«, Cara koji će jednoga dana zavladatai.

Ovo proročanstvo delimično se ispunilo prilikom Isusovog prvog dolaska (vidi: Matej 1,1; 21,7-9; Jovan 12,13). Svoje konačno ispunjenje imaće u Drugom Hristovom dolasku (vidi: Danilo 7,13.14), u kome će sav Božji veran narod, Njegov pravi Ostatak, zauvek živeti u miru i sigurnosti. Otkupljenje, prvo predstavljeno izlaskom iz Egipta, biće konačno, potpuno i večno.

U šta polažete svoje nade? Kako možete sve više da se oslanjate na Božja obećanja i njihovo konačno ispunjenje u svom životu? Šta još pored njih imate?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pre mnogo godina adventistički propovednik V. D. Freizi održao je propoved pod nazivom »Pobednici i gubitnici«. Govorio je o životu različitih biblijskih ličnosti, osvrćući se na njihov rad i službu, a onda je postavio pitanje u vezi sa svakim od njih: Da li je bio pobednik ili gubitnik?

Na primer, govorio je o Jovanu Krstitelju, koji je živeo usamljeničkim životom u pustinji. Iako je na kraju imao određeni broj sledbenika, mada ih nikada nije bilo mnogo, sigurno nije mogao da se meri sa brojem Isusovih učenika. Svoje poslednje dane proveo je u hladnoj tamnici u kojoj su ga povremeno obuzimale sumnje, i u kojoj je izgubio svoj život (Matej 14). Kada je izneo sve ovo, pastor je upitao: »Da li je Jovan bio pobednik ili gubitnik?«

Šta je sa prorokom Jeremijom? Koliko je njegov život bio uspešan? Mnogo je propatio, ali nije se ustručavao da jadikuje i oplakuje. Uz izuzetke, čini se da sveštenici, proroci, carevi i običan narod ne samo da nisu hteli da ga saslušaju, već su pokazivali svoj prezir prema rečima koje im je upućivao. Smatrali su ga čak i izdajnikom svoga naroda. Na kraju, uništenje i propast na koje je upozoravao obistinili su se, jer je narod neprestano odbacivao njegove reči. Bacili su ga u prljavu tamnicu, nadajući se da će tamo umreti. Doživeo je da vidi odlazak svog naroda u strašno ropstvo i uništenje Jerusalima i Hrama. Sa ljudske tačke gledišta, Jeremiji je malo toga išlo na dobro. Čak bismo mogli da tvrdimo da je imao prilično nesrećan život.

ZA RAZGOVOR:

1. Da li je Jeremija bio pobednik ili gubitnik? Obrazložite svoj odgovor. Ako kažete da je bio pobednik, koliko je, onda, važno da ne sudimo prema ovozemaljskim merilima? Na osnovu kojih merila treba da shvatimo šta je ispravno a šta pogrešno, dobro ili zlo, šta predstavlja uspeh a šta neuspeh?

2. Na koji način su Isusov život i Njegova služba predstavljeni u Jeremijinom životu? U čemu se podudaraju?

OKTOBAR

NEKA VAM HRABROST NIKADA NE KLONE

Jedan sat čuda

1. Č Jevrejima 13, 6.	Čudo blagodati
2. P 2. Samuilova 22, 50.	Omiljene knjige
3. S Propovednik 9, 12.	Jedan sat čuda

Gospodnji put

4. N Jeremija 31, 3.	Druga prilika
5. P Jeremija 29, 11.	Gospodnji put
6. U 2. O carevima 6,17.	Dobre misli
7. S 2. Mojsijeva 20, 8.	Velika borba
8. Č Efescima 5, 8.	Kuća bez vrata
9. P Luka 14, 23.	Pljuskovi u suvoj zemlji
10. S Priče 27, 17.	Nadahnuće za druge

Oslobođeni

11. N Jovan 14, 27.	Božji mir
12. P Dela 8, 36.	Crkva
13. U Danilo 4, 2.	Oslobođena, deo prvi
14. S Danilo 4, 2.	Oslobođena, deo drugi
15. Č Luka 8, 15.	Ne više stranci
16. P Jeremija 1, 5.	Mislim o tebi
17. S Psalam 68, 3.	Rast

Neka vam hrabrost nikada ne klone

18. N Efescima 6, 12.	Propovedaj uprkos svim preprekama
19. P Otkrivenje 14, 13.	U sećanje na...
20. U Filibljanima 4, 19.	Neka vam hrabrost nikada ne klone
21. S Sofonija 3, 17.	Cilj
22. Č Psalam 130, 3.4.	Takav kakav sam
23. P Matej 6, 25.	Blagosloven prvi deo
24. S Matej 6, 25.	Blagosloven drugi deo

On neće odustati

25. N Psalam 46, 1.	Naše Utočište
26. P Matej 11, 28.	Moja lična »Velika borba«
27. U Psalam 119, 76.	»Platiću za Bibliju»
28. S Filibljanima 4, 13.	Da li Bog interveniše?
29. Č Psalam 30, 5.	Potpuni preobražaj
30. P Dela 5, 29.	On neće odustati
31. S 2. Timotiju 4, 1.2.	Dosegnuti propovednike

NOVEMBAR

DAVANJE OD SRCA

Dosezanje do drugih »ovaca«

1. N	Psalam 73, 28.	Dragoceni susreti
2. P	Matej 24, 14.	Biblija
3. U	Jovan 10, 16.	Dosezanje do drugih »ovaca«
4. S	Matej 4, 11.	U pratnji anđela
5. Č	Luka 9, 23.	Obračenja
6. P	Isaija 26, 12.	Bog daje mir
7. S	1. Mojsijeva 24, 40.	Gospod sve daje

Davanje od srca

8. N	Jovan 13, 20.	Primanje
9. P	5. Mojsijeva 31, 6.	Slobodan i hrabar
10. U	Jevrejima 1, 14.	Služba
11. S	Galatima 6, 10.	Činiti dobro
12. Č	Isaija 50, 5.	Ne odstupiti
13. P	Isaija 55, 9.	Davanje od srca
14. S	Luka 11, 9.	Otvorena vrata

Verne slugе

15. N	Jovan 5, 39.	Upornost se isplati
16. P	Matej 24, 45.	Verne slugе
17. U	Isaija 30, 21.	Šta bi bilo?
18. S	Jeremija 1, 5.	Bog zna prvi deo
19. Č	Jeremija 1, 5.	Bog zna drugi deo
20. P	Jeremija 1, 5.	Bog zna treći deo
21. S	Jakov 5, 13.	Oslobođena od depresije

Stajati za Subotu

22. N	Isaija 58, 13.14.	Stajati za Subotu
23. P	2. Petrova 1, 19.	Nešto potpuno pouzdano
24. U	J1. Solunjanima 5, 18.	Molitva
25. S	Priče 28, 20.	Blagoslovi
26. Č	Isaija 55, 11.	Snaga reči
27. P	Dela 6, 9.10.	Premudrost
28. S	Isaija 60, 3.	Videlo

Slušanje Božjeg glasa

29. N	Danilo 6, 22.	Izbavljenje
30. P	Jovan 15, 8.	Slušanje Božjeg glasa

DECEMBAR

ISUSOVIM STOPAMA

- Andeli na poslu**
1. U Isaija 60, 3-5. Nezaboravni susreti
  2. S Galatima 6, 9. Bog osvežava
  3. Č Plač 3, 22. Milost Gospodnja
  4. P Psalam 126, 3. Veliko delo
  5. S 1. O carevima 17, 4. Bog brine

- Božji plan**
6. N Dela 8, 30. Filip deluje
  7. P Jovan 8, 32. Istina i poznanje
  8. U Propovednik 11, 1. Božji plan
  9. S Isaija 59, 1. Škola za roditelje
  10. Č Isaija 49, 1. Gospodnji poziv
  11. P Matej 25, 39. Posetili ste Me
  12. S Isaija 35, 6. Hromi će skakati

- Iz smrti u život**
13. N Psalam 91, 11. Sigurnost
  14. P Jovan 10, 16. Spreman za ozbiljne promene
  15. U Psalam 119, 159.160. Osnova Reči
  16. S Jovan 5, 24. Iz smrti u život
  17. Č Jeremija 29, 11. Božji planovi
  18. P Matej 28, 19.20. Ja sam s vama
  19. S Jovan 17, 17. Slušali su Njegov glas

- Isusovim stopama**
20. N Psalam 31, 3. Bog upravlja
  21. P Isaija 58, 7. Isusovim stopama
  22. U Psalam 143, 10. Prava staza
  23. S Priče 20, 24. Gospodnje usmerenje
  24. Č Dela 20, 35. Najbolji poklon
  25. P 2. Dnevnika 24, 1.2. Služba u mladosti
  26. S Isaija 65, 24. Bog uslišava

- Radost u službi**
27. N Jevrejima 1, 14. Najbolji sistem
  28. P Psalam 107, 20. Isceljenje i izbavljenje
  29. U Priče 11, 18. Siguran posao
  30. S Marko 4, 8. Sticanje prednosti
  31. Č Luka 14, 23. Neobični poziv

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Oktobar		Novembar		Decembar	
1. Amos	1-3	1. Luka	7-8	1. 1. Korinćanima	10-12
2. “	4-6	2. “	9-11	2. “	13-16
3. “	7-9	3. “	12-14	3. 2. Korinćanima	1-5
		4. “	15-17	4. “	6-9
4. Avdija i Jona	1-4	5. “	18-20	5. “	10-13
5. Mihej	1-4	6. “	21-22		
6. “	5-7	7. “	23-24	6. Galatima	1-3
7. Naum	1-3			7. “	4-6
8. Avakum	1-3	8. Jovan	1-3	8. Efescima	1-6
9. Sofonija	1-3	9. “	4-6	9. Filibljanima	1-4
10. Agej	1-2	10. “	7-9	10. Kološanima	1-4
		11. “	10-12	11. 1. Solunjanima	1-5
11. Zaharija	1-3	12. “	13-15	12. 2. Solunjanima	1-3
12. “	4-6	13. “	16-18		
13. “	7-10	14. “	19-21	13. 1. Timotiju	1-6
14. “	11-14			14. 2. Timotiju	1-4
15. Malahija	1-4	15. Dela	1-3	15. Titu i Filimonu	1-3
16. Matej	1-5	16. “	4-6	16. Jevrejima	1-5
17. “	6-8	17. “	7-9	17. “	6-9
		18. “	10-12	18. “	10-13
18. “	9-11	19. “	13-15	19. Jakov	1-5
19. “	12-13	20. “	16-18		
20. “	14-15	21. “	19-23	20. 1. Petrova	1-5
21. “	16-17			21. 2. Petrova	1-3
22. “	18-20	22. “	24-26	22. 1. Jovanova	1-3
23. “	21-25	23. “	27-28	23. “	4-5
24. “	26-28	24. Rimljanima	1-3	24. 2. i 3. Jovanova	
		25. “	4-6	25. Judina poslanica	
25. Marko	1-3	26. “	7-9	26. Otkrivenje	1-4
26. “	4-6	27. “	10-12		
27. “	7-9	28. “	13-16	27. “	5-9
28. “	10-13			28. “	10-13
29. “	14-16	29. 1. Korinćanima	1-5	29. “	14-16
30. Luka	1-3	30. “	6-9	30. “	17-19
31. “	4-6			31. “	20-22

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Oktobar	Novembar	Decembar
1. Psalam 79.	1. Psalam 105,1-15.	1. Psalam 121.
2. Psalam 80.	2. Psalam 105,16-31.	2. Psalam 122.
3. Psalam 81.	3. Psalam 105,32-45.	3. Psalam 123.
4. Psalam 82.	4. Psalam 106,1-16.	4. Psalam 124.
5. Psalam 83.	5. Psalam 106,17-32.	5. Psalam 125.
6. Psalam 84.	6. Psalam 106,33-48.	6. Psalam 126.
7. Psalam 85.	7. Psalam 107,1-21.	7. Psalam 127.
8. Psalam 86.	8. Psalam 107,22-43.	8. Psalam 128.
9. Psalam 87.	9. Psalam 108.	9. Psalam 129.
10. Psalam 88	10. Psalam 109,1-16.	10. Psalam 130.
11. Psalam 89,1-13.	11. Psalam 109,17-31.	11. Psalam 131.
12. Psalam 89,14-26.	12. Psalam 110.	12. Psalam 132.
13. Psalam 89,27-39.	13. Psalam 111.	13. Psalam 133.
14. Psalam 89,40-52.	14. Psalam 112.	14. Psalam 134.
15. Psalam 90.	15. Psalam 113.	15. Psalam 135.
16. Psalam 91.	16. Psalam 114.	16. Psalam 136,1-14.
17. Psalam 92.	17. Psalam 115.	17. Psalam 136,15-26.
18. Psalam 93.	18. Psalam 116.	18. Psalam 137.
19. Psalam 94.	19. Psalam 117.	19. Psalam 138.
20. Psalam 95.	20. Psalam 118,1-14.	20. Psalam 139.
21. Psalam 96.	21. Psalam 118,15-29.	21. Psalam 140.
22. Psalam 97.	22. Psalam 119,1-14.	22. Psalam 141.
23. Psalam 98.	23. Psalam 119,15-29.	23. Psalam 142.
24. Psalam 99.	24. Psalam 119,30-43.	24. Psalam 143.
25. Psalam 100.	25. Psalam 119,44-56.	25. Psalam 144.
26. Psalam 101.	26. Psalam 119,57-90.	26. Psalam 145.
27. Psalam 102,1-14.	27. Psalam 119,91-117.	27. Psalam 146.
28. Psalam 102,15-28.	28. Psalam 119,118-143.	28. Psalam 147.
29. Psalam 103.	29. Psalam 119,144-176.	29. Psalam 148.
30. Psalam 104,1-18.	30. Psalam 120.	30. Psalam 149.
31. Psalam 104,19-35.		31. Psalam 150.

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U OKTOBRU 2015. GODINE

MESTO	DATUM				
	2.	9.	16.	23.	30.
Kladovo, Negotin	18,08	17,56	17,44	17,33	16,22
Bor, Zaječar, Pirot , Strumica	18,10	17,58	17,46	17,35	16,24
Vršac , Paraćin, Niš, Leskovac, Vranje, Radoviš, Kavadarci, Đevđelija , Jagodina	18,12	18,00	17,48	17,37	16,26
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Kovin, Smederevo , Požarevac, Smederevska Palanka, Kruševac , Kumanovo, Veles	18,14	18,02	17,50	17,39	16,28
Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Tetovo, Skoplje , Prilep, Bitolj	18,16	18,04	17,52	17,41	16,30
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Valjevo, Čačak, Novi Pazar, Đakovica, Prizren, Ohrid	18,18	18,06	17,54	17,43	16,32
Sombor , Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Užice, Berane, Peć , Debar	18,20	18,08	17,56	17,45	16,34
Beli Manastir, Osijek , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Pljevlja, Kolašin	18,22	18,10	17,58	17,47	16,36
Tuzla, Foča, Podgorica , Ulcinj	18,24	18,12	18,00	17,49	16,38
Podr. Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Der-venta, Dobož, Sarajevo , Bileća, Zelenika	18,26	18,14	18,02	17,51	16,40
Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Bos. Gradiška , Nova Gradiška, Zenica, Mostar , Trebinje, Dubrovnik	18,28	18,16	18,04	17,53	16,42
Murska Sobota, Ormož , Čakovec, Varaždin , Prijedor, Banja Luka , Jajce, Metković, Pelješac, Mljet	18,30	18,18	18,06	17,55	16,44
Maribor , Livno, Hvar, Korčula, Ptuj , Krapina, Zagreb , Sisak, Drvar	18,32	18,20	18,08	17,57	16,46
Dravograd, Slovenj Gradec, Rogaška Slatina, Celje , Zidani Most, Karlovac, Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač	18,34	18,22	18,10	17,59	16,48
Mežice, Gospić , Šibenik, Vis	18,36	18,24	18,12	18,01	16,50
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Crikvenica, Krk, Rab, Pag, Zadar, Dugi Otok, Biograd na moru	18,38	18,26	18,14	18,03	16,52
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Cres, Lošinj	18,40	18,28	18,16	18,05	16,54
Gorica, Koper, Rovinj, Pula	18,42	18,30	18,18	18,07	16,56

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U NOVEMBRU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Kladovo, Negotin	16,15	16,07	16,01	15,56
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	16,17	16,09	16,03	15,58
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	16,19	16,11	16,05	16,00
Subotica, Senta, Bečež, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Sm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	16,21	16,13	16,07	16,02
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac , Kumanovo, Kavadarci, Đevđelija	16,23	16,15	16,09	16,04
Sombor , Bačka Palanka, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	16,25	16,17	16,11	16,06
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	16,27	16,19	16,13	16,08
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	16,29	16,21	16,15	16,10
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	16,31	16,23	16,17	16,12
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	16,33	16,25	16,19	16,14
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	16,35	16,27	16,21	16,16
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik , Zelenika	16,37	16,29	16,23	16,18
Dravograd, Mežice, Rogaska Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	16,39	16,31	16,25	16,20
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,41	16,33	16,27	16,22
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	16,43	16,35	16,29	16,24
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	16,45	16,37	16,31	16,26
Koper, Lošinj	16,47	16,39	16,33	16,28
Rovinj, Pula	16,49	16,41	16,35	16,30

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U DECEMBRU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	4.	11.	18.	25.
Kladovo, Negotin	15,53	15,52	15,54	15,57
Srpska Crnja, Vršac , Bor, Zaječar	15,55	15,54	15,56	15,59
Senta, Kikinda , Zrenjanin , Alibunar, Kovin, Požarevac, Knjaževac, Piro t	15,57	15,56	15,58	16,01
Subotica , Bačka Topola, Bečej, Pančevo, Beograd , Smederevo , Smed. Palanka, Jagodina, Paraćin, Niš , Leskovac	15,59	15,58	16,00	16,03
Sombor , Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Arandelovac, Kragujevac , Kruševac, Vranje, Radoviš, Strumica	16,01	16,00	16,02	16,05
Dalj, Vukovar, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo , Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	16,03	16,02	16,04	16,07
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	16,05	16,04	16,06	16,09
Podravska Slatina, Tuzla, Peć , Đakovica, Prizren, Tetovo, Prilep	16,07	16,06	16,08	16,11
Murska Sobotica, Čakovec, Koprivnica, Bjelovar, Virovitica , Daruvar, Slav. Požega, Slav. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Berane, Bitolj	16,09	16,08	16,10	16,13
Ptuj , Ormož, Varaždin , Bosanska Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Kolašin , Debar, Ohrid	16,11	16,10	16,12	16,15
Maribor , Celje, Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Banja Luka , Podgorica	16,13	16,12	16,14	16,17
Dravograd, Mežice, Rogaška Slatina, Zidani Most, Jajce, Mostar , Bileća, Trebinje, Zelenika , Bar, Ulcinj	16,15	16,14	16,16	16,19
Slovenj Gradec, Karlovac, Slunj, Bihać, Drvar, Livno, Metković, Dubrovnik	16,17	16,16	16,18	16,21
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Knin, Pelješac, Mljet	16,19	16,18	16,20	16,23
Kranjska Gora, Postojna, Rijeka , Crikvenica, Krk, Gospić, Šibenik, Split , Brač, Hvar, Korčula	16,21	16,20	16,22	16,25
Gorica, Koper, Cres, Rab, Pag, Zadar, Biograd na moru, Vis	16,23	16,22	16,24	16,27
Rovinj, Pula , Lošinj, Dugi Otok	16,25	16,24	16,26	16,29

Podaci iz ove tabele izvedeni su po zimskom računanju vremena.

BELEŠKE:

A series of 25 horizontal dotted lines for writing notes.

BELEŠKE:

A series of horizontal dotted lines for writing notes.

